WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA
W CZĘSTOCHOWIE

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA

SYLABUSY

STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

KIERUNEK – PIELĘGNIARSTWO 2025/2026

STUDIA STACJONARNE I NIESTACJONARNE

Załącznik

do Uchwały Senatu

Nr 8/2025 z dnia 10 czerwca 2025 r.

Częstochowa, 2025

Spis treści

A. NAUKI PRZEDKLINICZNE 4

Anatomia 4

Fizjologia 9

Patologia 15

Genetyka 20

Biochemia i biofizyka 25

Mikrobiologia i parazytologia 30

Farmakologia 35

Radiologia 41

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE 45

Psychologia 45

Socjologia 52

Pedagogika 57

Prawo medyczne 62

Zdrowie publiczne 67

Etyka zawodu pielęgniarki 72

Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym 77

Język angielski (do wyboru: B2 albo C1) 83

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ 88

Podstawy pielęgniarstwa 88

Promocja zdrowia 104

Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej 111

Dietetyka 120

Organizacja pracy pielęgniarskiej 125

Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki 130

Zakażenia szpitalne 137

Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia 142

Do wyboru: Język migowy 146

Do wyboru: Telemedycyna i e-zdrowie 150

D, E i F. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ 154

Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne 154

Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (w tym w bloku operacyjnym) 167

Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne 181

Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne 193

Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne _____ 201
Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne _____ 209
Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne _____ 216
Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe _____ 223
Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece _____ 231
Opieka paliatywna (realizowana częściowo w języku angielskim) _____ 239
Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej _____ 246
Podstawy rehabilitacji _____ 254
Badania naukowe w pielęgniarstwie _____ 258
Przygotowanie do egzaminu dyplomowego _____ 262
Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta _____ 263
G. WYCHOWANIE FIZYCZNE _____ 265
Wychowanie fizyczne (tylko na studiach stacjonarnych) _____ 265

A. NAUKI PRZEDKLINICZNE

Anatomia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Anatomia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	30	20	0	0	0	0	0	25	**75**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	1	0	0	0	0	0	1	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu budowy organizmu ludzkiego i wykorzystanie jej w innych dziedzinach.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii (nauki o człowieku).

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy męski i żeński, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	kolokwium, zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Anatomia ogólna: płaszczyzny, osie i okolice ciała ludzkiego. Rodzaje tkanek i ich przykłady. Budowa mięśni i ich rodzaje.	3	A.W1.
2.	Ogólna budowa kości, połączenia stałe i stawowe kości, stałe i niestałe składniki stawu. Szkielet kostny kończyny górnej i dolnej, szkielet kostny klatki piersiowej i miednicy. Budowa kręgosłupa: krzywizny kręgosłupa, budowa kręgu, połączenia kręgosłupa.	4	A.W1.
3.	Budowa układu sercowo-naczyniowego: tętnice, żyły, naczynia włosowate. Ogólna budowa serca. Krążenie duże i małe.	4	A.W1.
4.	Układ chłonny: budowa węzła chłonnego, położenie głównych grup węzłów chłonnych, główne pnie chłonne, zakres spływu chłonki z poszczególnych części ciała.	4	A.W1.
5.	Budowa układu oddechowego: górne drogi oddechowe, dolne drogi oddechowe.	4	A.W1.
6.	Budowa układu nerwowego: podstawowe pojęcia, splot nerwów rdzeniowych, budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego, opony rdzenia kręgowego i przestrzenie między nimi, ośrodki autonomiczne rdzenia kręgowego.	4	A.W1.
7.	Ośrodkowy układ nerwowy: ogólna budowa oraz podział pnia mózgu i móżdżku. Nerwy czaszkowe i ich komponenty. Budowa zewnętrzna półkuli mózgu, jądra kresomózgowia, ośrodki korowe, układ komorowy, opony mózgowia i przestrzenie między nimi w aspekcie klinicznym, pojęcie dróg: ruchowych, czuciowych, zmysłowych, unaczynienie OUN.	4	A.W1.
8.	Narządy zmysłów: zmysł wzroku, słuchu, węchu, smaku.	3	A.W1.
Razem		**30**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Budowa czaszki: kości mózgoczaszki i twarzoczaszki, ich połączenia. Dół przedni, środkowy i tylny czaszki, oczodół, kostna jama nosowa i jama ustna. Głowa, szyja: okolice głowy i szyi, układ tętniczy i żylny głowy i szyi, węzły chłonne głowy i szyi, jama ustna, gardło, przełyk, migdałki, pierścień chłonny, położenie i czynność ślinianek.	4	A.U1., K5, K7
2.	Klatka piersiowa: żebra, mostek i ich połączenia, główne mięśnie wdechowe i wydechowe, nerwy przeponowe i błędne. Jama klatki piersiowej: podział śródpiersia, jama opłucnowa, zachyłki jamy opłucnowej. Topografia, budowa i unaczynienie płuc. Drzewo oskrzelowe i oddechowe. Mechanizm oddychania. Topografia i budowa serca. Naczynia dochodzące i wychodzące z serca. Zastawki tętnicze i żylne serca. Układ przewodzący serca. Unaczynienie i unerwienie serca.	4	A.U1., K5, K7.
3.	Układ dokrewny: położenie, budowa i czynność podwzgórza, przysadki, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy i jajników.	4	A.U1., K5, K7.
4.	Brzuch, miednica: okolice jamy brzusznej, ściany jamy brzusznej i miednicy, podział jamy brzusznej. Ogólna budowa, topografia i funkcja: żołądka, jelita cienkiego i grubego, wątroby, śledziony, trzustki. Główne pnie naczyniowe jamy brzusznej i miednicy: aorta brzuszna, żyła główna dolna, żyła wrotna.	4	A.U1., K5, K7.
5.	Układ moczowo-płciowy: budowa, położenie i funkcje oraz unaczynienie nerek, ogólna budowa i położenie moczowodów, pęcherza moczowego, cewka moczowa męska i żeńska. Budowa i położenie narządów płciowych męskich: jądra, najądrza, drogi wyprowadzające nasienie, gruczoł krokowy. Budowa i położenie narządów płciowych żeńskich: macica, jajowody, jajniki, pochwa.	4	A.U1., K5, K7.
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Jama ustna. Budowa i czynność języka.	5	A.W1.
2.	Powłoka wspólna: skóra i przydatki.	5	A.W1.
3.	Kończyna górna: szkielet kostny obręczy i części wolnej kończyny górnej. Budowa stawów: ramiennego, łokciowego, promieniowo-nadgarstkowego. Główne mięśnie: mięśnie obręczy barkowej, ramienia, przedramienia i ręki. Splot ramienny. Układ tętniczy i żylny kończyny górnej.	6	A.W1.
4.	Kończyna dolna: szkielet kostny obręczy i wolnej kończyny dolnej, budowa stawu krzyżowo-biodrowego, biodrowego, kolanowego, skokowego. Główne grupy mięśniowe kończyny dolnej: mięśnie uda, podudzia, stopy. Splot nerwowy lędźwiowy. Układ tętniczy i żylny kończyny dolnej.	6	A.W1.
5.	Narząd równowagi.	3	A.W1.
Razem		**25**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Maciejewski R., Torres K.: Anatomia czynnościowa – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa, fizjoterapii, ratownictwa medycznego, analityki medycznej i dietetyki. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007*. 2. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL 2009.* 3. Gołąb B.: Podstawy anatomii człowieka, PZWL Warszawa 2014.*
Uzupełniająca:	1. Sokołowska-Pituchowa J.: Anatomia człowieka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.* 2. Dauber W., H.: Ilustrowana anatomia według Feneisa. PZWL Warszawa 2017.* 3. Krechowiecki A., Czerwiński F.: Zarys anatomii człowieka. PZWL, Warszawa 2019.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, ćwiczenia z modelami anatomicznymi, fantomami, planszami, atlasami oraz oprogramowaniem typu Visible Body, Anatomy Atlas oraz Muscle Premium

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, tablice anatomiczne, modele anatomiczne.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Fizjologia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	30	20	0	0	0	0	0	25	**75**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	1	0	0	0	0	0	1	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu mechanizmów regulujących i kontrolujących procesy fizjologiczne i wykorzystanie jej w celu odróżnienia stanu zdrowia od choroby.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii (nauki o człowieku), podstaw chemii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W3.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz narządów zmysłów i powłoki wspólnej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W4.	udział układów i narządów organizmów człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy:	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W5.	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W6.	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej, humoralnej i komórkowej.	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U2.	interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;	kolokwium, zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia, samokształcenie
A.U3.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy.	kolokwium, zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Homeostaza. Znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy ustroju.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
2.	Fizjologia mięśni. Skurcz pojedynczy, tężcowy, krzywe skurczów izotonicznych i izometrycznych, zmęczenie mięśniowe.	4	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
3.	Neurofizjologia: bariera krew-mózg, glej i jego czynności. Rdzeń kręgowy, odruchy rdzeniowe. Oś ruchowa i czuciowa, sen i czuwanie. Podwzgórze, układ limbiczny, wyższe czynności nerwowe.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
4.	Fizjologia serca: EKG, cykl sercowy, regulacja pracy serca, tony serca. Układ naczyniowy: hemodynamika i autoregulacja tkankowego przepływu krwi, regulacja ciśnienia tętniczego, krążenie wieńcowe.	4	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
5.	Fizjologia układu oddechowego: mechanika oddychania, spirometria, krążenie płucne, wymiana gazowa, regulacja oddychania.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
6.	Fizjologia układu dokrewnego: mechanizm działania hormonów. Cykle hormonalne. Fizjologiczne działanie hormonów.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
7.	Fizjologia nerek: filtracja i resorpcja kanalikowa, zagęszczanie moczu, regulacja gospodarki wodnej i równowagi kwasowo-zasadowej organizmu.	4	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
8.	Fizjologia układu pokarmowego: czynności motoryczne i wydzielnicze, trawienie i wchłanianie, czynność wątroby.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.

9.	Fizjologia krwi: krew – skład, funkcje oraz wartości prawidłowe. Markery stanu zapalnego. Zasady przetaczania krwi. Konflikt serologiczny.	3	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6.
Razem		**30**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Badanie odruchów u człowieka: • badanie odruchów: odruch postawy ciała na podstawie próby pobudliwości błędnika • badanie odruchów bezwarunkowych • badanie czasu reakcji prostej i alternatywnej • badanie zdolności koncentracji oraz spostrzegawczości na podstawie pomiaru czasu reakcji na bodźce świetlne i słuchowe po intensywnym wysiłku.	3	A.U2. A.U3. K.5, K.7
2.	Wybrane badanie układu krążenia, próby czynnościowe: • pomiar ciśnienia tętniczego metodą Riva-Rocciego • badanie tętna u człowieka i określanie jego cech • próba ortostatyczna • osłuchiwanie serca • badanie uderzenia koniuszkowego.	3	A.U2. A.U3. K.5, K.7
3.	Elektrokardiogram: • rejestracja elektrokardiogramu spoczynkowego i wysiłkowego • wykreślanie osi elektrycznej serca • analiza czasu trwania pobudzenia komorowego • analiza przebiegu potencjału z komórek węzła przedsionkowo-komorowego.	3	A.U2. A.U3. K.5, K.7
4.	Wybrane badania układu oddechowego: • próby czynnościowe płuc • analiza spirogramu • wpływ wysiłku fizycznego na wentylację płuc.	3	A.U2. A.U3. K.5, K.7
5.	Receptory: • wyznaczanie obecności plamki ślepej • badanie widzenia dwuocznego • wyznaczanie pola widzenia • badanie ostrości wzroku • badanie słuchu – za pomocą mowy • badanie czucia – dotyk, ból i termoreceptory.	4	A.U2. A.U3. K.5, K.7
6.	Wybrane zagadnienia z krwi: • oznaczanie grup krwi w układzie ABO • wykonanie próby krzyżowej • oznaczanie wskaźnika barwnego • oznaczanie liczby erytrocytów • oznaczanie stężenia hemoglobiny • badanie oporności osmotycznej krwinek • wykonanie rozmazu krwi i analiza mikroskopowa.	4	A.U2. A.U3. K.5, K.7
Razem		**20**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przemiana materii i bilans energetyczny.	10	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6. A.U2. A.U3.

2.	Analiza aktualnych badań nad fizjologicznymi funkcjami poszczególnych układów człowieka.	15	A.W2. A.W3. A.W4. A.W5. A.W6. A.U2. A.U3.
Razem		**25**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Traczyk W.: Fizjologia człowieka w zarysie, PZWL, Warszawa 2019.* 2. Traczyk W., Trzebski A.: Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej PZWL, Warszawa 2017.* 3. Silbernagl S. Despopoulos A: Ilustrowana fizjologia człowieka, PZWL 2010.*
Uzupełniająca:	1. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL 2009.* 2. Konturek S.J.: Fizjologia człowieka – podręcznik dla studentów medycyny, Wydaw. Urban&Partner, Wrocław 2019.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, pokaz, pomiar, ćwiczenia z modelem anatomicznym, metody problemowe, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, tablice anatomiczne, modele anatomiczne.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów
1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń
1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.

Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Patologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Patologia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	2
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	30	25	0	0	0	0	0	20	**75**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	1	0	0	0	0	0	1	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy o zaburzeniach czynności i zmianach morfologicznych powstających w ustroju człowieka w czasie choroby, jako wiedzy niezbędnej dla pielęgniarki w procesie pielęgnowania chorego.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu anatomii, fizjologii, biochemii i biofizyki.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W7.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W9.	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno- elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład samokształcenie
A.W10.	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U4.	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;	kolokwium, zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia

A.U5.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;	kolokwium, zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	e-wykład ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	e-wykład ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Definicja stanu chorobowego, podział chorób, przebieg. Śmierć, jej definicja, znamiona, postępowanie ze zmarłym, struktura i funkcja Prosektorium. Pojęcie etiologii i patogenezy.	3	A.W7. A.W8
2.	Patofizjologia chorób układu krążenia: niewydolność krążenia pochodzenia sercowego, niewydolność krążenia pochodzenia obwodowego, hipotonia, omdlenia, miażdżyca, choroba niedokrwienna serca, zawał serca, nadciśnienie tętnicze.	4	A.W8 A.W9 A.W10
3.	Patofizjologia chorób układu oddechowego: niewydolność oddechowa, choroby obturacyjne i restrykcyjne płuc, nadciśnienie płuc, zatorowość płucna, serce płucne.	4	A.W8 A.W9 A.W10
4.	Patofizjologia chorób układu przewodu pokarmowego: choroba wrzodowa, niedrożności, biegunki, zaparcia, nowotwory, krwawienia z przewodu pokarmowego, choroby wątroby.	4	A.W8 A.W9 A.W10
5.	Patofizjologia chorób układu moczowego: symptomatologia chorób nerek, ostra i przewlekła niewydolność nerek, zespoły nefrytyczne i nerczycowe.	4	A.W8 A.W9 A.W10
6.	Patofizjologia chorób układu nerwowego: stwardnienie rozsiane, padaczka, miastenia, udar mózgu, choroba Parkinsona, choroba Alzheimera.	4	A.W8 A.W9 A.W10
7.	Patofizjologia chorób krwi i układu krwiotwórczego: niedokrwistości, nadkrwistości, skazy krwotoczne – zakrzepica.	3	A.W8 A.W9 A.W10
8.	Patologia nowotworów: etapy karcynogenezy, rodzaje karcynogenów, rola w karcynogenezie, cechy komórek nowotworowych, symptomatologia nowotworów, markery nowotworowe, zespoły paraneoplastyczne.	4	A.W8 A.W9 A.W10
Razem		**30**	

Ćwiczenia

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Udział czynników środowiskowych w rozwoju chorób. Czynnik termiczny – oparzenia, choroba oparzeniowa. Patofizjologia gorączki.	9	A.U4 A.U5 K.5, K.7
2.	Patofizjologia zapalenia: komórki biorące udział w zapaleniu, mediatory zapalenia, patogeneza zapalenia, komórkowe i osoczowe mechanizmy zabijania drobnoustrojów w zapaleniu, podział zapaleń, objawy miejscowe i ogólnoustrojowe, diagnostyczne wskaźniki zapalenia.	9	A.U4 A.U5 K.5, K.7

3.	Typy reakcji nadwrażliwości – patomechanizm, przykłady, wybrane choroby alergiczne. Choroby autoimmunizacyjne narządowo swoiste i nieswoiste.	7	A.U4 A.U5 K.5, K.7
Razem		**25**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Patofizjologia i powikłania cukrzycy.	7	A.W9 A.W10
2.	Patofizjologia podwzgórza, przysadki i tarczycy.	7	A.W9 A.W10
3.	Patofizjologia nadnerczy i przytarczyc oraz homeostaza wapniowo-fosforanowa organizmu	6	A.W9 A.W10
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Duława J. (red.): Vademecum Medycyny Wewnętrznej, PZWL, Warszawa 2015.* 2. Kruś S.: Patologia. Podręcznik dla licencjackich studiów medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.* 3. Pączek L. (red): Choroby wewnętrzne podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa, PZWL, Warszawa 2009.*
Uzupełniająca:	1. Kruś S., Skrzypek-Fakhoury E.: Patomorfologia kliniczna, PZWL 2016.* 2. Stevens A., Lowe J.: Patologia. Wyd. Czelej, Wyd. I., 2004.* 3. Gajewski P.: Interna Szczeklika 2017 – Kompendium medycyny praktycznej. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, tablice anatomiczne, modele anatomiczne.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.

Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Genetyka**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	2
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	20	10	0	0	0	0	0	20	**50**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	0,5	0	0	0	0	0	0,75	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,75**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu genetyki klinicznej, molekularnej i cytogenetyki, poradnictwa genetycznego i zasad diagnostyki genetycznej.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z biologii, biochemii i fizjologii człowieka, znajomość podstawowych zagadnień z zakresu dziedziczenia.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W11.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W12.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia, samokształcenie
A.W13.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W14.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W15.	nowoczesne techniki badań genetycznych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U6.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;	kolokwium zaliczeniowe, zadanie praktyczne	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Genom człowieka. Organizacja genomu człowieka. Metody mapowania genomu. Zastosowanie informacji zawartych w mapie genomu w medycynie.	2	A.W12. A.W13.
2.	Genetyka molekularna: pojęcie genu, istota i struktura genu (DNA), kod genetyczny i jego cechy, synteza białek i jej etapy, rola m-RNA i t-RNA, translacja i transkrypcja.	2	A.W12.
3.	Genetyka klasyczna. Prawa Mendla. Dziedziczenie cech autosomalnych i sprzężonych z płcią. Analiza rodowodów w wywiadzie rodzinnym.	2	A.W12. A.W14.
4.	Błędy replikacji, transkrypcji i translacji jako źródło mutacji genowych. Zmienność. Mutacje jako podstawa zmienności dziedzicznej.	2	A.W11. A.W12. A.W13. A.W14.
5.	Choroby uwarunkowane genetycznie: genetyczne obciążenie populacji, aberracje liczbowe, aberracje strukturalne, zaburzenia w liczbie chromosomów płci, choroby jednogenowe, choroby wieloczynnikowe.	2	A.W12. A.W13.
6.	Uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh.	2	A.W11.
7.	Nowoczesne techniki badań genetycznych. Sekwencjonowanie pojedynczych komórek (Single-cell sequencing). Bisulfite sequencing – analiza metylacji cytozyn. ChIP-seq – identyfikacja miejsc wiązania białek (np. czynników transkrypcyjnych), ATAC-seq – ocena dostępności chromatyny. FISH – klasyczna analiza strukturalnych zmian chromosomowych. mFISH / SKY – kolorowa analiza całego kariotypu. RNA-FISH – wykrywanie transkryptów w tkankach. CGH i aCGH (Comparative Genomic Hybridization). SNP genotyping i analiza CNV	8	A.W15.
Razem		**20**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Krzyżówki genetyczne w różnych kombinacjach, pojęcie częstości genu i jego efekty w genetycznych stosunkach rozszczepień.	2	A.U6. K.5 K.7
2.	Pojęcie prawdopodobieństwa i jego zastosowanie w krzyżówkach genetycznych.	2	A.U6. K.5 K.7
3.	Profilaktyka chorób uwarunkowanych genetycznie.	2	A.W12. A.U6. K.5 K.7
4.	Nowoczesne techniki badań genetycznych. Sekwencjonowanie nowej generacji (NGS – Next Generation Sequencing). qPCR (Real-Time PCR) – ilościowa analiza ekspresji genów w czasie rzeczywistym. Digital PCR (dPCR) – metoda do detekcji niskich poziomów mutacji i kopii genów. RT-PCR – analiza RNA po odwrotnej transkrypcji. CRISPR–Cas (technologia edycji genów). Mikromacierze DNA (DNA microarrays / gene chips).	4	A.W15. A.U6. K.5 K.7
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Regulacja aktywności genów. Epigenetyczny mechanizm regulacji aktywności genetycznej elementów genomu.	4	A.W12.
2.	Mutageneza środowiskowa. Mutageny w środowisku człowieka.	4	A.W12.
3.	Terapia genowa. Metody stosowane w terapii genowej do transferu informacji genetycznej. Wektory terapeutyczne. Komórki macierzyste – zastosowanie.	4	A.W12.
4.	Podstawowe techniki stosowane w badaniach genetycznych i immunologicznych. Genetyczna diagnostyka prenatalna.	4	A.W12. A.W15.
5.	Nowoczesne techniki badań genetycznych – przygotowanie prezentacji i artykułu/referatu na wybrany przez studenta albo wskazany mu przez prowadzącego zajęcia temat spośród poniższych. Sekwencjonowanie nowej generacji (NGS – Next Generation Sequencing). qPCR (Real-Time PCR) – ilościowa analiza ekspresji genów w czasie rzeczywistym. Digital PCR (dPCR) – bardzo precyzyjna metoda do detekcji niskich poziomów mutacji i kopii genów. RT-PCR – analiza RNA po odwrotnej transkrypcji. CRISPR–Cas (technologia edycji genów). Mikromacierze DNA (DNA microarrays / gene chips). Sekwencjonowanie pojedynczych komórek (Single-cell sequencing). Bisulfite sequencing – analiza metylacji cytozyn. ChIP-seq – identyfikacja miejsc wiązania białek (np. czynników transkrypcyjnych), ATAC-seq – ocena dostępności chromatyny. FISH – klasyczna analiza strukturalnych zmian chromosomowych. mFISH / SKY – kolorowa analiza całego kariotypu. RNA-FISH – wykrywanie transkryptów w tkankach. CGH i aCGH (Comparative Genomic Hybridization). SNP genotyping i analiza CNV	4	A.W15.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Lynn B. Jorde, Jon C. Carey, M.J. Bamshad, red. wyd. pol. Kałużewski B.: Genetyka medyczna, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2018.* 2. Drewa G., Ferenc T., Genetyka medyczna. Podręcznik dla studentów, Edra Urban & Partner, Wrocław 2022*. 3. Stefan J., Roszkowski K., Nowoczesne metody badań przedklinicznych CeDeWu, Warszawa 2021*.
Uzupełniająca:	1. Bartel H.: Embriologia. Podręcznik dla studentów, PZWL, Warszawa 2007.* 2. Playfair J.H.L., Chain B.M.: Immunologia w zarysie, PZWL Warszawa 2005.* 3. Bala J.: Biologia molekularna w medycynie, Elementy genetyki klinicznej, Wydawnictwa Naukowe PWN, Warszawa 2006.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia e-wykładów 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń 1. Obecność na ćwiczeniach 100%. 2. Aktywny udział w ćwiczeniach. 3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń. 4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Biochemia i biofizyka

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Biochemia i biofizyka**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	20	0	0	15	0	0	0	15	**50**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0,5	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	sale z wyposażeniem laboratoryjnym Uczelni
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu biochemii, biofizyki oraz zrozumienie procesów biochemicznych i zjawisk fizjologiczno-patologicznych.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z fizyki, biologii i chemii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W16.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W17.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W19.	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U7.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	kolokwium, praca studenta w trakcie zajęć	laboratorium
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	e-wykład laboratorium

K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	laboratorium

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Biochemiczne podstawy integralności organizmu ludzkiego. Biofizyczne podstawy funkcjonowania organizmu ludzkiego. Budowa ważniejszych związków chemicznych występujących w organizmie żywym. Biofizyka narządów zmysłu słuchu, zmysłu wzroku.	2	A.W17. A.W18.
2.	Podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne).	2	A.W16. A.W18.
3.	Fizjologia ważniejszych związków chemicznych występujących w organizmie ludzkim.	2	A.W18.
4.	Budowa biochemiczna organizmów żywych: • skład pierwiastkowy organizmów • związki chemiczne w organizmie człowieka • mikroelementy i ich rola • makroelementy i ich rola.	2	A.W18.
5.	Węglowodany: • budowa a właściwości fizyczne • właściwości chemiczne monosacharydów, oligosacharydów i polisacharydów • właściwości biologiczne węglowodanów a objawy ich niedoboru lub nadmiaru w organizmie • określenie poziomu cukru we krwi różnymi metodami.	2	A.W18.
6.	Aminokwasy i białka: • budowa, właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów • rola aminokwasów w organizmie ludzkim • białka i ich struktura • rodzaje białek (fibrylarne, globularne, proteidy) • kwasy nukleinowe • określenie poziomu białka w surowicy krwi • badanie reakcji białka na temperaturę i środki chemiczne • niedobór białka w organizmie.	2	A.W18.
7.	Tłuszcze (lipidy): • budowa i właściwości fizyczne tłuszczów • właściwości chemiczne tłuszczów i ich przemiana w organizmie • glicerol i kwasy tłuszczowe (nasycone i nienasycone) • określenie poziomu cholesterolu we krwi.	2	A.W18.
8.	Właściwości i rola enzymów w procesach metabolicznych • anabolizm, katabolizm • apoenzym, koenzym i ważniejsze części składowe koenzymów • charakterystyka enzymów • międzynarodowa klasyfikacja enzymów (oksydoreduktazy, transferazy, hydrolazy, liazy, izomerazy, ligazy) • określenie poziomu niektórych enzymów w surowicy krwi, np. diastazy	2	A.W17. A.W18.
9.	Stan skupienia materii. Biotermodynamika.	2	A.W16.
10.	Wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku.	2	A.W19.
Razem		**20**	
Laboratoria			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zasady doboru metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych.	3	A.U7. K.5, 7
2.	Wpływ pola elektrycznego i magnetycznego na żywy organizm.	3	A.U7 K.5, 7.
3.	Wpływ czynników mechanicznych, temperatury i wilgoci na żywy organizm.	3	A.U7. K.5, 7

4.	Wpływ promieniowania jonizującego i niejonizującego na żywy organizm.	3	A.U7. K.5, 7
5.	Spektroskopia i tomografia NMR, tomografia emisyjna SPECT.	3	A.U7. K.5, 7
Razem		**15**	

Samokształcenie

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Hormony i regulacja hormonalna organizmu.	5	A.W18.
2.	Właściwości i rola witamin: • klasyfikacja • właściwości biokatalityczne • rola poszczególnych witamin w organizmie.	5	A.W18.
3.	Elementy teorii kwantów i budowy powłoki elektronowej atomu. Jądro atomowe, cząsteczka. Stan skupienia materii.	5	A.W18.
Razem		**15**	

Zalecana literatura

Podstawowa:	1. Bańkowski E.: Biochemia. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych, Urban&Partner, Wrocław 2016.* 2. Jaroszyk F. (red.): Biofizyka, PZWL, Warszawa 2008.* 3. Pasternak K.: Biochemia. Podręcznik dla studentów medycznych studiów licencjackich, PZWL, 2013.*
Uzupełniająca:	1. Murray R. K.: Biochemia Harpera. Ilustrowana, PZWL Warszawa 2022.* 2. Hames D. B., Hooper N. M.: Biochemia. Krótkie wykłady. PWN Warszawa 2021.* 3. Pawlak M., Podgórski T.: Biochemia ... czytasz i rozumiesz, AWF 2018.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów
1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń
1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.

Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Mikrobiologia i parazytologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Mikrobiologia i parazytologia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	20	0	0	15	0	0	0	15	**50**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0,5	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	sale z wyposażeniem laboratoryjnym Uczelni
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest poznanie podstaw mikrobiologii i parazytologii, ważniejszych drobnoustrojów patogennych dla człowieka oraz problematyki chorób zakaźnych niezbędnej do określenia stanu zdrowia.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z biologii i fizjologii człowieka, znajomość podstawowych pojęć z zakresu ekologii, umiejętność posługiwania się mikroskopem.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W20.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W21.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U8.	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;	kolokwium, praca studenta w trakcie zajęć	laboratoria
A.U9.	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;	kolokwium, praca studenta w trakcie zajęć	laboratoria
A.U10.	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;	kolokwium, praca studenta w trakcie zajęć	laboratoria
A.U11.	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;	kolokwium, praca studenta w trakcie zajęć	laboratoria
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	laboratoria

K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	laboratoria

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Podstawy mikrobiologii, wirusologii, bakteriologii, parazytologii – podstawowe pojęcia, definicje. Udział mikroorganizmów w krążeniu pierwiastków i ich praktyczne znaczenie. Immunologia chorób zakaźnych.	3	A.W20.
2.	Systematyka drobnoustrojów chorobotwórczych: • systematyka bakterii i wirusów • bakterie chorobotwórcze: ziarniaki, pałeczki, laseczki, krętki, prątki, przecinkowce, maczugowce, riketsje.	2	A.W20. A.W21.
3.	Morfologia i fizjologia komórki bakteryjnej: • budowa komórki bakteryjnej • kształt, wielkość, odżywianie, oddychanie, rozmnażanie • autotrofy, heterotrofy • pożywki i warunki wzrostu.	3	A.W20. A.W21.
4.	Mikroflora otoczenia i ciała ludzkiego: • ekologia drobnoustrojów • naturalna mikroflora organizmu człowieka (stała, przejściowa).	2	A.W20. A.W21.
5.	Choroby wirusowe człowieka.	3	A.W20. A.W21.
6.	Grzyby chorobotwórcze.	3	A.W20. A.W21.
7.	Charakterystyka pasożytów wywołujących choroby inwazyjne. Środowiskowe uwarunkowania chorób pasożytniczych.	2	A.W20. A.W21.
8.	Chorobotwórczość, drogi szerzenia się, patogenność drobnoustrojów, rezerwuar, źródło i wrota zakażenia, zakażenia szpitalne. Metody zapobiegania się szerzeniu chorób infekcyjnych i inwazyjnych.	2	A.W20. A.W21.
Razem		**20**	
Laboratoria			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zasady BHP obowiązujące w laboratoriach mikrobiologicznych.	1	A.U8. K.5, K.7
2.	Podstawy diagnostyki bakteriologicznej. Przygotowanie i metody barwienia preparatów. Hodowle bakteryjne – podłoża, posiewy, warunki hodowli. Metody identyfikacji drobnoustrojów.	3	A.U9. A.U10. A.U11. K.5, K.7
3.	Metody oznaczania wrażliwości bakterii na antybiotyki i chemioterapeutyki.	2	A.U9. A.U10. A.U11. K.5, K.7
4.	Pobieranie, przechowywanie i transport materiału do badań mikrobiologicznych.	2	A.U9. A.U10. A.U11. K.5, K.7
5.	Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na bakterie i wirusy. Metody sterylizacji i dezynfekcji.	2	A.U9. A.U10. A.U11. K.5, K.7
6.	Podstawy badań sanitarnych, kryteria oceny poziomu higieny szpitalnej. Zasady pobierania próbek i wykonanie wybranych badań sanitarnych.	3	A.U9. A.U11. K.5, K.7

7.	Choroby wywoływane przez pierwotniaki.	2	A.U9. A.U10. A.U11. K.5, K.7
Razem		**15**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Drobnoustroje wywołujące choroby odzwierzęce, choroby weneryczne, zakażenia dróg moczowych, przewodu pokarmowego, zakażenia w układzie płciowym, zakażenia skóry.	9	A.W20. A.W21.
2.	Zawodowe ryzyko zakażenia chorobami infekcyjnymi inwazyjnymi.	6	A.W20. A.W21.
Razem		**15**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Bulanda M., Wróblewska M.: Mikrobiologia lekarska Tom 1-2 Komplet. PZWL, Warszawa 2023.* 2. Błaszkowska J., Ferenc T., Kurnatowski P.: Zarys parazytologii medycznej, Edra Urban&Partner, Wrocław 2017.*
Uzupełniająca:	1. Buczek A.: Choroby pasożytnicze – epidemiologia, diagnostyka, objawy, Wyd. FnRRRKDN, Lublin 2010.* 2. Deryło A.: Parazytologia i akaroentomologia medyczna. Podręcznik dla studentów, nauczycieli akademickich, Lekarzy, PZWL Warszawa 2012.* 3. Zaremba M.: Mikrobiologia lekarska PZWL, Warszawa 2015.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, mikroskopy, preparaty mikrobiologiczne.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.

Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Farmakologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Farmakologia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	30	20	0	0	10	0	0	15	**75**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**10**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	1	0	0	0,5	0	0	0,5	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wyjaśnienie mechanizmów działania leków na organizm oraz usystematyzowanie działania, zastosowania, wskazań, przeciwwskazań i interakcji podawanych leków przez pielęgniarkę w procesie leczenia.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu biologii, biochemii, fizjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W22.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W23.	podstawowe zasady farmakoterapii;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
A.W26.	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
A.W27.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, ćwiczenia, CSM
A.W.28.	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	e-wykład

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U12.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
A.U13.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
A.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia; CSM
A.U15.	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia; CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia; CSM
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia; CSM

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Wprowadzenie do farmakologii. Grupy leków i mechanizmy ich działania. Skutki i objawy uboczne działania leków.	2	A.W22.
2.	Podstawy farmakoterapii. Wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach.	2	A.W23.
3.	Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich. Art. 15a ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 814 ze zm.). Przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie recept (Dz. U. 2025 poz. 604) – określające szczegółowo: sposób i tryb wystawiania recept przez pielęgniarki / położone, wzór recepty, sposób zaopatrywania w druki i ich przechowywania. Rozporządzenia wykonawcze dotyczące wykazu substancji czynnych, wyrobów medycznych i badań diagnostycznych uprawnionych dla pielęgniarek/położnych, w tym Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wykazu substancji czynnych ordynowanych przez pielęgniarki i położne.	4	A.W27.
4.	Farmakologia obwodowego i ośrodkowego układu nerwowego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
5.	Farmakologia krwi i układu krążenia.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
6.	Farmakologia układu oddechowego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
7.	Farmakologia przewodu pokarmowego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.

8.	Farmakologia gruczołów wydzielania wewnętrznego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
9.	Farmakologia układu moczowego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
10.	Farmakologia układu hormonalnego.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
11.	Leczenie przeciwgrzybiczne, przeciwbakteryjne i przeciwwirusowe.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
12.	Farmakologia bólu.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
13.	Farmakologia nowotworów.	2	A.W24. A.W25. A.W26.
14.	Krew i środki krwiozastępcze. Zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi	2	A.W28.
Razem		**30**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Uprawnienia w zakresie ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i odpowiedzialność zawodowa.	5	A.W27. A.U9. A.U14. K.5, K.7
2.	Zasady zawierania umów z Narodowym Funduszem Zdrowia na wystawianie recept refundowanych. Sposoby pozyskiwania recept refundowanych. Sposób przeprowadzania przez NFZ kontroli wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.	5	A.W27. A.U15. A.U14. K.5, K.7
3.	Charakterystyka i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, które może ordynować pielęgniarka.	3	A.U14. K.5, K.7
4.	Niebezpieczeństwo toksykologiczne w poszczególnych grupach wiekowych i różnych stanach klinicznych.	5	A.U12. K.5, K.7
5.	Źródła informacji o lekach.	2	A.W27. A.U13. K.5, K.7
Razem		**20**	
Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zasady prawidłowego wystawiania recept przez pielęgniarki - czynność wystawienia recepty, zakres danych objętych receptą, maksymalne dopuszczalne ilości leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, okres ważności recepty.	10	A.W27. A.U15. A.U14. K.5, K.7
Razem		**10**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Interakcje między lekami. Działania niepożądane.	10	A.W22. A.W26.
2.	Lekozależność. Zasady edukacji pacjenta w zakresie stosowanej farmakoterapii.	5	A.W22. A.W26.
Razem		**15**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Rajtar – Cynke G.: Recepty. Zasady wystawiania. Wydawnictwo PZWL 2016.* 2. Janiec W. Red. Kompendium farmakologii; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021.* 3. Hryniewiecka E., Joniec-Maciejak I.: Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej. Edra 2019 *
Uzupełniająca:	1. Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kilańska D.: Ordynowanie leków i wypisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych, Edumetrig, Sopot 2016.* 2. Obuchowicz E., Małecki A., Kmieciak-Kołada K., Okopień B.: Farmakologia dla studentów i absolwentów kierunków medycznych, Medkar 2011.* 3. Kilańska D., Gaworska-Krzemińska A., Grabowska H.: E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie, PZWL, Warszawa 2017.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
5. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.
6. Samodzielne wypisanie 5 recept (leki refundowane, produkty niepodlegające refundacji, wyroby medyczne, środki spożywcze, recepta transgraniczna).

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Radiologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Radiologia**		
Nazwa modułu	NAUKI PRZEDKLINICZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	20	15	0	0	0	0	0	15	**50**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	0,5	0	0	0	0	0	0,5	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności przez studenta na temat metod diagnostyki obrazowej oraz zasad przygotowania do badań i opieki nad chorym leczonym radioterapią.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
A.W29.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
A.U16.	stosować zasady ochrony radiologicznej	praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Diagnostyka radiologiczna. Techniki w zakresie diagnostyki obrazowej, ich przydatność kliniczna. Radiologia klasyczna: radiografia, fluoroskopia, radiologia stomatologiczna.	3	A.W29.
2.	Mammografia i ultrasonografia.	3	A.W29.
3.	Tomografia komputerowa.	3	A.W29.
4.	Rezonans magnetyczny.	3	A.W29.
5.	Angiografia i radiologia zabiegowa. Angiografia w stanach neurologicznych i neurochirurgicznych.	3	A.W29.
6.	Zasady przygotowania pacjentów do poszczególnych badań obrazowych, przeciwwskazania, możliwe powikłania po badaniach.	3	A.W29.
7.	Zasady ochrony radiologicznej pacjenta oraz personelu.	2	A.W29.
Razem		**20**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przygotowanie chorego do badań radiologicznych.	8	A.U16. K.5, K.7
2.	Opieka nad chorym po badaniach radiologicznych.	7	A.U16. K.5, K.7
Razem		**15**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Obrazowanie z użyciem radioizotopów.	6	A.W29.
2.	Radiologiczne badanie kontrastowe górnego odcinka przewodu pokarmowego.	6	A.W29.
3.	Scyntygrafia przełyku i żołądka.	3	A.W29.
Razem		**15**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Cieszanowski A., Bekiesińska-Figatowska M. (red.): Radiologia. Podręcznik dla studentów, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2022* 2. Pruszyński B.: Diagnostyka obrazowa. Podstawy teoretyczne i metodyka badań, PZWL 2015.* 3. Daniel B., Pruszyński B.: Anatomia radiologiczna. RTG, TK, MR, USG, SC. PZWL 2015.*
Uzupełniająca:	1. Herring W.: Podręcznik radiologii, Udra Urban &Partner, Wrocław 2020*.
Metody dydaktyczne	
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.	
Środki dydaktyczne	
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, zdjęcia radiologiczne.	

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE

Psychologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Psychologia**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	0	0	0	10	0	0	10	**30**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**10**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0	0	0	0,25	0	0	0,25	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0,25**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności niezbędnych do charakteryzowania procesów psychicznych, analizowania okresów i faz rozwoju psychicznego człowieka, określania czynników wpływających na funkcjonowanie psychiki człowieka, charakteryzowania zmian zachodzących w psychice człowieka pod wpływem choroby lub inwalidztwa oraz nawiązywania kontaktu z chorym i jego rodziną.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W3.	zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W4.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W5.	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W6.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie

B.W7.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W8.	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W9.	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W10.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W11.	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	zadanie praktyczne	CSM
B.U2.	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;	zadanie praktyczne	CSM
B.U3.	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;	zadanie praktyczne	CSM
B.U4.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy;	zadanie praktyczne	CSM
B.U5.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	CSM samokształcenie
B.U6.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarskiej;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	CSM samokształcenie
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	CSM samokształcenie
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	CSM samokształcenie
B.U9.	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;	prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	samokształcenie

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Elementy neuroanatomii i fizjologii mózgu. Przedmiot psychologii i jej wykorzystanie w pielęgniarstwie oraz podstawowe pojęcia psychologii (procesy poznawcze i procesy emocjonalne, procesy uczenia się i pamięci, potrzeby jako wyraz zależności człowieka od środowiska oraz znaczenie zaspokojenia potrzeb dla funkcjonowania człowieka).	1	B.W.1. B.W2.
2.	Psychologiczne koncepcje człowieka: • osobowość-struktura, mechanizmy, rozwój • zachowanie człowieka w sytuacjach społecznych • biopsychospołeczny model zdrowia i choroby.	1	B.W2. B.W4. B.W5.
3.	Etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju. Pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości.	1	B.W4. B.W5.
4.	Teorie, modele i koncepcje komunikacji międzyludzkiej. Akty komunikatów – schemat procesu. Style komunikowania: • przekazywanie i przyjmowanie informacji, • nawiązanie kontaktu i komunikowanie się z pacjentem, • oddziaływanie psychoterapeutyczne na pacjenta (psychoterapia podtrzymująca, pomoc psychologiczna w sytuacjach kryzysowych).	1	B.W6.
5.	Bariery komunikowania: • nadawca, kanał, odbiorca, • umiejętność słuchania, • umiejętność przekazywania informacji. Przekazywanie i przyjmowanie informacji: • psychologiczne problemy pielęgniarki w kontakcie z pacjentem, • zachowania agresywne.	1	B.W6.
6.	Choroba jako sytuacja trudna, przekazywanie informacji. Pomoc psychologiczna w chorobie – formy pomocy. Specyficzne problemy związane z chorobą i niepełnosprawnością. Procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów. Znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej. Umieranie, śmierć, żałoba.	1	B.W6. B.W9. B.W10. B.W11.
7.	Podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby. Wpływ sytuacji jatrogennych na relację pielęgniarka – pacjent: • kształtowanie i zmiana postaw, • błędy jatrogenne w kontakcie z pacjentem, • sztuka rozmowy z chorym umierającym, niedoszłym samobójcą.	1	B.W6. B.W8. B.W10. B.W11.

8.	Psychologia a zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, położniczo-ginekologicznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową.	1	B.W3.
9.	Zachowania człowieka w sytuacjach społecznych – stereotyp, postawa, dysonans poznawczy.	1	B.W6. B.W11.
10.	Stres a zdrowie. Zależności psychosomatyczne. Teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia. Zespół wypalonych sił, lobbing, mobbing, molestowanie seksualne.	1	B.W6. B.W7. B.W11.
Razem		**10**	

CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rozwój osobowości a postawy wobec zdrowia – rola rodziny, pielęgniarki.	1	B.U1. K.1, K.2, K.5, K.6
2.	Ogólna charakterystyka przebiegu zmian rozwojowych w poszczególnych okresach życia – od prenatalnego do wieku starczego. Sfera poznawcza, emocjonalna, motoryczna i społeczna a zachowanie się w chorobie – różnice związane z wiekiem pacjenta.	2	B.U1. B.U3. K.1, K.2, K.5, K.6
3.	Opracowanie podstawowych determinantów zdrowia. Ocena indywidualna wpływu choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny, psychiczny i funkcjonowanie społeczne człowieka.	1	B.U1. B.U3. K.1, K.2, K.5, K.6
4.	Rozpoznanie postawy wobec choroby, leczenia i hospitalizacji na podstawie doświadczeń własnych studentów lub opisu przypadku.	1	B.U4. K.1, K.2, K.5, K.6
5.	Elementy psychoterapii (psychodynamiczna, behawioralna, poznawcza). Określenie programu zachowań zdrowotnych adekwatnych do sytuacji, na podstawie opisu przypadku. Nawiązanie kontaktu terapeutycznego z pacjentem trudnym, np. depresyjnym, zamkniętym w sobie.	2	B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. K.1, K.2, K.5, K.6
6.	Przekazywanie i przyjmowanie informacji zwrotnych – werbalnych, niewerbalnych. Nawiązanie i utrzymanie kontaktu z chorym, np. choroba nieuleczalna – analiza różnych informacji i sytuacji. Przeprowadzenie rozmowy z zastosowaniem technik terapeutycznych.	1	B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. K.1, K.2, K.5, K.6
7.	Sytuacje konfliktowe – analiza zachowań konfliktowych, agresywnych, określenie racjonalnego rozwiązania konfliktu.	1	B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. K.1, K.2, K.5, K.6
8.	Poznanie partnera, nawiązanie kontaktu, ocena i analiza własnych umiejętności interpersonalnych. Ocena stylu komunikowania się i umiejętnego wysłuchania partnera.	1	B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. K.1, K.2, K.5, K.6
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rola komunikacji w relacji pielęgniarka - pacjent dorosły.	3	B.W6. B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. B.U9.

2.	Rola komunikacji w relacji pielęgniarka – dziecko.	3	B.W6. B.U5. B.U6. B.U7. B.U8. B.U9.
3.	Zachowanie się w chorobie osoby dorosłej, starszej, dziecka, młodzieży.	2	B.W11 B.U4. B.U9.
4.	Mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego.	2	B.W6. B.W11. B.U8. B.U9.
Razem		**10**	

Zalecana literatura

Podstawowa:	1. Heszen I., Sęk H.: Psychologia zdrowia, PWN, 2020.* 2. Sęk H., Cieślak R. (red): Wsparcie społeczne, stres i zdrowie. PWN 2012.* 3. Kliszcz J.: Psychologia potrzeb osób starszych. Potrzeby psychospołeczne po 65. roku życia, Difin Warszawa 2019*.
Uzupełniająca:	1. Philips G. Zimbardo, Gerrig Richard J.: Psychologia i życie, PWN, Warszawa 2021.* 2. Borecka-Biernat D., Cywińska M.: Konflikt społeczny w perspektywie socjologicznej i pedagogiczno-psychologicznej. Difin, Warszawa 2015.* 3. Cialdini R.: Wywieranie wpływu na ludzi, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2023.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów
1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń
1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Przeprowadzenie rozmowy terapeutycznej w warunkach symulowanych.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.

Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Socjologia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Socjologia**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	10	**30**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0,25	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy socjologicznej w aspekcie medycznym w odniesieniu do właściwego pielęgnowania zdrowia w środowisku społecznym oraz nabycie zdolności samodzielnego myślenia w kategorii nauk społecznych w kontekście socjomedycznym.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć			
Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	**Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do**	**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, ćwiczenia
B.W13.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W14.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład, ćwiczenia, samokształcenie
B.W15.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia
B.W16.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W17.	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie
B.W18.	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U10.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji, rasizmowi i dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;	praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
B.U11.	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;	praca studenta w trakcie zajęć, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	ćwiczenia samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Socjologia jako nauka - geneza, funkcje i specyfika jako nauki o zachowaniu, metody i techniki badawcze.	1	B.W12. B.W14.
2.	Pojęcie grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz zasady ich funkcjonowania.	1	B.W12. B.W14.
3.	Człowiek w środowisku społecznym.	1	B.W12. B.W14.
4.	Postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia. Aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia.	1	B.W17. B.W18.
5.	System wsparcia społecznego, zadania pielęgniarki w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych jednostki, grupy społecznej.	1	B.W14.
6.	Teorie i metody modelowania rzeczywistości.	1	B.W14.
7.	Odrębność kulturowa i religijna wśród społeczeństwa.	1	B.W13. B.W16.
8.	Proces socjalizacji i interakcji społecznej oraz więź społeczna.	1	B.W14.
9.	Dewiacja, zaburzenia i patologia osób dorosłych i dzieci.	1	B.W15.
10.	Nierówność i dyskryminacja społeczna, kulturowa, etniczna, ze względu na płeć.	1	B.W16.
Razem		**10**	

Ćwiczenia

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Kontrola społeczna i jej znaczenie.	2	B.W12, B.W14, K.1,2,5,6
2.	Koncepcje zachowań dewiacyjnych. Uzależnienia jako przykład zachowań dewiacyjnych.	2	B.W15, K.1,.2,5,6

	Samobójstwo jako przykład zachowania autodestrukcyjnego. Choroba jako dewiacja, choroba jako piętno.		
3.	Społeczne (socjologiczne) aspekty diagnozy czynników wpływających na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej	2	B.U11, K.1, K.2, K.5, K.6
4.	Ocena i zapobieganie dyskryminacji i rasizmowi.	2	B.U10, K.1, K.2, K.5, K.6
5.	Zapobieganie dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.	2	B.W15. K.1, K.2, K.5, K.6
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Społeczne konsekwencje choroby i niepełnosprawności: choroba i dewiacja, stigma, problemy niepełnosprawności i jakości życia, zapobieganie bezradności, społeczne i kulturowe problemy umierania, śmierci i sieroctwa.	2	B.W14. B.U11.
2.	Funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych – stres, choroba.	2	B.W14. B.U11.
3.	Szpital jako instytucja. Koncepcja biurokracji Maxa Webera. Szpital jako system społeczny - modele opieki szpitalnej, satysfakcja z opieki.	2	B.W17. B.U11.
4.	Współczesna postawa wobec śmierci. Śmierć w szpitalu.	2	B.W17. B.U11.
5.	Strukturalne uwarunkowania ról zawodowych lekarza, pielęgniarki. Socjologiczna problematyka relacji pielęgniarka – pacjent.	2	B.W17. B.U11.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Majchrowska A. (red): Wybrane elementy socjologii, Czelej Lublin 2003.* https://www.scribd.com/document/801391882/Wybrane-Elementy-Socjologii-Anita-Majchrowska 2. Giddens A., Sutton P. W.: Socjologia Kluczowe pojęcia, PWN, Warszawa 2024.*
Uzupełniająca:	1. Socjologia z medycyną - w kręgu myśli naukowej Magdaleny Sokołowskiej, PAN 2010.* 2. Giddens A.: Socjologia. PWN, Warszawa 2021.* 3. Goodman N.: Wstęp do socjologii, Wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2009.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Pedagogika

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Pedagogika**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	2
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	10	**30**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0,25	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z interdyscyplinarnym charakterem pedagogiki ogólnej, z przedmiotem i źródłami jej zainteresowań badawczych, z podstawowymi założeniami metodologicznymi oraz z najnowszymi poglądami, teoriami i kategoriami pedagogicznymi. Przekazanie wiedzy z zakresu pedagogiki, jako nauki o wychowaniu w korelacji z pracą pielęgniarską i umiejętnościami prowadzenia edukacji zdrowotnej na rzecz pacjenta.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W19.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W20.	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W21.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	ćwiczenia samokształcenie
B.U13.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług pielęgniarskich;	zadanie praktyczne prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	ćwiczenia samokształcenie

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Pedagogika jako nauka i jej miejsce w systemie nauk – różne definicje pedagogiki; miejsce pedagogiki w systemie nauk; działy pedagogiki i jej struktura; podstawowe pojęcia w pedagogice ogólnej; związek pedagogiki z innymi naukami; wybrane pojęcia pedagogiczne z zakresu rewalidacji, patologii społecznych, terapii pedagogicznej, profilaktyki i poradnictwa w opiece i resocjalizacji.	2	B.W19.
2.	Doktryny (systemy) pedagogiczne i ideologie wychowania – pojęcie doktryny; doktryna pedagogiczna jako forma paradygmatu edukacyjnego; przynależność doktryn do różnych nurtów pedagogiki; związek doktryn z ideologiami i formacjami pedagogicznymi.	2	B.W19.
3.	Pojęcie wychowania w pedagogice – pojęcie wychowania, samowychowania, samokształcenia; cele, zadania, składniki i cechy wychowania; podmiotowość w wychowaniu; związek między wychowaniem a opieką; wskazanie na czynniki zaburzające proces opieki i wychowania.	2	B.W20.
4.	Metodyka pracy opiekuńczej i wychowawczej – współczesne metody pracy opiekuńczo-wychowawczej; wspomaganie rodziny w działaniach opiekuńczo-wychowawczych; sylwetka opiekuna – wychowawcy, jej etyczny wymiar; instytucje uzupełniające funkcje rodziny; instytucje wsparcia; instytucje interwencji kryzysowej; placówki wsparcia dziennego; rodzinne formy opieki; placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego; placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego; placówki opiekuńczo-wychowawcze typu resocjalizacyjnego.	2	B.W21.
5.	Dialog pedagogiczny i komunikacja interpersonalna w pedagogice – wartość dialogu pedagogicznego w koncepcjach pedagogicznych; aktywne słuchanie; przekaz informacji – akt komunikacji Romana Jacobsona; komunikacja niewerbalna; zakłócenia w komunikacji międzyludzkiej.	2	B.W20. B.W21.
Razem		**10**	

Ćwiczenia

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Podstawowe problemy wychowania. Wychowawcze przesłanie pedagogiki serca – rola środowiska wychowawczego i jego kształtowanie; filozoficzne podstawy działalności wychowawczej; cele wychowania jako realizacja wartości osobowych i społecznych; strategie wychowawcze; teorie, formy i metody wychowania; rola wzorców osobowych; wychowanie afirmujące miłość; przyczyny przemocy fizycznej u dzieci.	2	B.U12. B.U13. K.1, K.2, K.5, K.6

2.	Wychowanie jako zjawisko społeczne. Koncepcja pedagogiczna Janusza Korczaka – szacunek dla człowieka jako podmiotu; zasada i praktyka partnerstwa z dzieckiem w procesie wychowania; odpowiedzialność społeczeństwa dorosłych za warunki życia dziecka; techniki działania pedagogicznego jako konsekwencja przyjętych ogólnych założeń systemu wychowawczego; koncepcja wychowawcy.	2	B.U12. B.U13. K.1, K.2, K.5, K.6
3.	Wychowanie jako działanie holistyczne. Duchowa pedagogia miłości – przesłaniem dla współczesnego świata – rola psychofizjologicznych czynników w oddziaływaniu wychowawczym; rola „odżywczego środowiska"; prawo „rezonansu" – oddziaływanie „tym samym na to samo"; aspekt przeciwdziałający i budujący wychowania.	2	B.U12. B.U13. K.1, K.2, K.5, K.6
4.	Pedagogika radykalnego humanizmu. Propozycja edukacyjno – wychowawcza – znaczący wpływ społeczeństwa i procesu wychowania; zdolności obronne przeciw zagrożeniom; wsparcie indywidualizmu i godności jednostki; życie jako wartość nadrzędna; autorytet wychowawcy; miłość macierzyńska a ojcowska; wsparcie a nie sterowanie; rola diagnozy zdolności i potencjału rozwojowego.	2	B.U12. B.U13. K.1, K.2, K.5, K.6
5.	Ku wychowaniu społecznemu – koncepcja Marii Montessori – znaczenie środowiska wychowawczego, usprawnianie zmysłów; zasada indywidualizacji; zasada samodzielności; zasada wolności i swobody działania; wspomaganie rozwoju ruchowego; integracja społeczna.	2	B.U12. B.U13. K.1, K.2, K.5, K.6
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rola i zadania pielęgniarki w edukacji zdrowotnej i edukacji pacjenta.	2	B.U12. B.U13.
2.	Pedagogiczny wymiar działalności zawodowej pielęgniarki.	2	B.U12. B.U13.
3.	Pedagogiczne aspekty pracy pielęgniarki z osobami z niepełnosprawnościami.	2	B.U12. B.U13.
4.	System ochrony zdrowia jako przestrzeń społeczna i zawodowa realizacji celów i zadań polityki zdrowotnej z perspektywy teorii wychowania	2	B.U12. B.U13.
5.	Teleologia wychowania do wartości. Wybrane wartości: podmiotowość, twórczość, wyobraźnia, odpowiedzialność.	2	B.U12. B.U13.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Ciechaniewicz W. (red): Pedagogika, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.* 2. Borecka-Biernat D., Cywińska M.: Konflikt społeczny w perspektywie socjologicznej i pedagogiczno-psychologicznej. Difin, Warszawa 2015.* 3. Woynarowska B., Woynarowska M.: *Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka. Wydanie nowe,* Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2025.*
Uzupełniająca:	1. Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika. Podręcznik akademicki, wyd. PWN, Warszawa 2019.* ~~2.~~ Śliwerski B.: Współczesne teorie i nurty wychowania, wyd. „Impuls", Kraków 2015.*
Metody dydaktyczne	
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.	
Środki dydaktyczne	
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, opisy przypadków.	

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Przeprowadzenie edukacji zdrowotnej.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Prawo medyczne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Prawo medyczne**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	2
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	10	10	0	0	0	0	0	15	**45**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0,5	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przygotowanie studentów do rozumienia, analizowania i interpretowania regulacji prawnych dotyczących zawodu pielęgniarki; wykorzystywania przepisów prawnych w praktyce; różnicowania odpowiedzialności zawodowej – karnej i cywilnej; rozumienia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia; planowania możliwości własnego doskonalenia zawodowego.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu wiedzy o społeczeństwie, historii (zakres szkoły średniej).

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W22.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład / e-wykład
B.W23.	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład / e-wykład
B.W24.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	wykład / e-wykład samokształcenie
B.W25.	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład / e-wykład
B.W26.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	wykład / e-wykład samokształcenie

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru zadanie praktyczne	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	System prawa, struktura aktów prawnych, wykładnia prawna.	2	B.W22.
2.	Elementy prawa pracy.	2	B.W22.
3.	Ustawa o działalności leczniczej.	2	B.W23.
4.	Prawo ubezpieczeń zdrowotnych.	2	B.W23.
5.	Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej.	2	B.W24.
Razem		**10**	
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przepisy dotyczące samorządu zawodowego.	2	B.W24.
2.	Kształcenie i doskonalenie zawodowe pielęgniarek. Organizacje pielęgniarskie krajowe i zagraniczne.	2	B.W24.
3.	Odpowiedzialność w zawodach medycznych – cywilna, karna, pracownicza, zawodowa.	2	B.W25.
4.	Dokumentacja medyczna, rodzaje, sposoby prowadzenia oraz warunki jej udostępniania.	2	B.W25.
5.	Prawa człowieka. Prawa dziecka. Prawa pacjenta.	2	B.W26.
Razem		**10**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych.	3	B.U14. K.1, K.2, K.4, K.5
2.	Umowa o pracę – forma, treść, rodzaj, zakres obowiązków.	3	B.U14. K.1, K.2, K.4, K.5
3.	Aktualne problemy prawne w zawodzie pielęgniarki.	4	B.U14. K.1, K.2, K.4, K.5
Razem		**10**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Prawa pacjentów leczonych w szpitalach psychiatrycznych.	5	B.W26.
2.	Prawne obowiązki personelu medycznego wobec pacjentów z niepełnosprawnościami.	5	B.W24. B.W26.
3.	Formy prawne prowadzenia działalności w zawodach pielęgniarki i położnej.	5	B.W24.
Razem		**15**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Patryn R.: Zagadnienia prawa medycznego. Prawo medyczne dla studentów kierunków medycznych i osób wykonujących zawody medyczne. PZWL, 2025* 2. Pacian J., Bednarek A., Pacian A., Wysokiński M.: Wybrane zagadnienia z prawa medycznego i polityki zdrowotnej dla studentów kierunków medycznych. PWN 2023* 3. Bosek L.(red.): Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Komentarz. C.H. Beck, Warszawa 2020.*
Uzupełniająca:	1. Karkowska D.: Prawo medyczne dla pielęgniarek. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2020*. 2. Nesterowicz M.: *Prawo medyczne. Komentarze i glosy do orzeczeń sądowych.* Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2022.* ~~3.~~ Paszkowska M.: Prawo dla pielęgniarek, Difin, 2017.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, ćwiczenia, prezentacje multimedialne, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Zdrowie publiczne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Zdrowie publiczne**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	2
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	15	10	0	0	0	0	0	10	**35**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**15**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0,25	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu funkcjonowania zdrowia w wielu płaszczyznach; fizycznej, psychicznej, społecznej i kulturowej oraz znaczenia czynników warunkujących zdrowie w kategorii zdrowia publicznego.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, socjologii, mikrobiologii i parazytologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W27.	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W28.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie
B.W29.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie
B.W30.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład samokształcenie

B.W31.	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W32.	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W33.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (*International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems*, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (*International Classification of Functioning, Disability and Health*, ICF) oraz procedur medycznych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U15.	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
B.U16.	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Zdrowie publiczne – pojęcie, zakres, funkcje, strategie działania na poziomie krajowym, regionalnym, międzynarodowym.	2	B.W27.
2.	Czynniki warunkujące zdrowie - społeczne, kulturowe, środowiskowe.	1	B.W28.
3.	Podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby.	1	B.W29.
4.	Zagrożenia zdrowotne współczesnych społeczeństw świata.	1	B.W29.
5.	Choroby społeczne, cywilizacyjne i ich profilaktyka.	2	B.W29. B.W30.
6.	Higiena środowiska człowieka. Higiena żywienia człowieka.	1	B.W30. B.W32.
7.	Higiena środowiska placówek oświatowo – wychowawczych. Higiena nauczania i wychowania.	2	B.W30. B.W32.
8.	Higiena pracy.	1	B.W30. B.W32.

9.	Programowe działania na rzecz zdrowia.	2	B.W30. B.W32.
10.	Rynek usług medycznych w Rzeczpospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej - organizacja, funkcjonowanie, finansowanie, kontraktowanie świadczeń.	2	B.W31.
Razem		**15**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pomiar zdrowia; zagrożenia zdrowotne w Polsce i na świecie- wybrane problemy zdrowotne. Ogólna ocena mierników epidemiologicznych w Polsce i na świecie.	3	B.U15. B.U16. K.2, K.5, K.7
2.	Wybrane choroby cywilizacyjne i społeczne stanowiące problem zdrowia publicznego - epidemiologia, czynniki ryzyka, działania prewencyjno-profilaktyczne.	3	B.U15. B.U16. K.2, K.5, K.7
3.	Ustawa o zdrowiu publicznym, jako działanie w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego.	2	B.U15. B.U16. K.2, K.5, K.7
4.	Międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	2	B.W33. B.U17. K.2, K.5, K.7
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zaburzenia psychiczne a zagrożenie zdrowia populacji.	3	B.W28. B.W29. B.W30.
2.	Narkomania jako problem medyczny i społeczny.	3	B.W28. B.W29. B.W30.
3.	Alkoholizm jako problem medyczny i społeczny.	2	B.W28. B.W29. B.W30.
4.	Europejskie wytyczne dla umacniania potencjału zdrowotnego populacji.	2	B.W28. B.W29. B.W30.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Sygit M., Zdrowie publiczne, wyd. 3, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2023.* 2. Leowski J.: Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne. CeDeWu, Warszawa 2023.*
Uzupełniająca:	1. Wojtczak A.: Zdrowie Publiczne - wyzwaniem dla systemów zdrowia XXI wieku. PZWL, Warszawa 2009.* 2. Kulik T. B., Latalski M.: Zdrowie Publiczne – podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych. PZWL, Warszawa 2002.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia e-wykładów 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń 1. Obecność na ćwiczeniach 100%. 2. Aktywny udział w ćwiczeniach. 3. Opracowanie programu profilaktyki. 4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Etyka zawodu pielęgniarki

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Etyka zawodu pielęgniarki**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I	**Semestr studiów**	1
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	20	10	0	0	0	0	0	20	**50**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	1	0,5	0	0	0	0	0	0,5	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu etyki zawodu pielęgniarki niezbędnej w kształtowaniu postawy etycznej.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z zakresu psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć			
Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	**Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do**	**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W34.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W35.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W36.	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
B.W37.	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład ćwiczenia samokształcenie
B.W38.	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (*International Council of Nurses*, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykład ćwiczenia samokształcenie

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U18.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki;	praca studenta w trakcie zajęć prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	ćwiczenia samokształcenie
B.U19.	rozpoznawać potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki;	praca studenta w trakcie zajęć prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	ćwiczenia samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Etyka jako teoria moralności.	3	B.W34.
2.	Główne typy teorii etycznych.	3	B.W34.
3.	Podstawowe zasady moralne we współczesnej opiece nad zdrowiem.	3	B.W36.
4.	Odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin (opiekunów) oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową.	2	B.W37.
5.	Współczesne koncepcje etyczne w praktyce pielęgniarskiej.	3	B.W36.
6.	Kodeks etyki pielęgniarskiej.	3	B.W38.
7.	Decyzje etyczne i dylematy moralne. Pielęgniarka wobec problemów współczesnej medycyny.	3	B.W35.
Razem		**20**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zastosowanie głównych teorii etycznych i filozoficznych w pielęgniarstwie.	2	B.W38. B.U18. K.1, K.2, K.3, K.5, K.6
2.	Zastosowanie koncepcji etycznych, zasad moralnych w praktyce pielęgniarskiej.	2	B.W38. B.U18. K.1, K.2, K.3, K.5, K.6
3.	Zasady i metody rozpoznawania potrzeb pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmowania działań (interwencji) zgodnie z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki.	3	B.W37. B.U19. K.1, K.2, K.3, K.5, K.6
4.	Bioetyka i etyka pielęgniarska. Bioetyka jako współczesna postać refleksji moralnej nad założeniami teoretycznymi i praktyką opieki zdrowotnej.	3	B.W38. B.U18. K.1, K.2, K.3, K.5, K.6
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Bioetyka jako współczesna postać refleksji moralnej nad założeniami teoretycznymi i praktyką opieki zdrowotnej.	5	B.W38. B.U18.
2.	Zasady i metody rozpoznawania i realizacji potrzeb pacjentów, ich rodzin lub opiekunów w kontekście odrębności cywilizacyjnych, kulturowych i religijnych na wybranych przykładach.	5	B.W37. B.U19.
3.	Etyczne aspekty stosowania zasad i metod rozpoznawania i realizacji potrzeb pacjentów z niepełnosprawnościami na wybranych przykładach.	5	B.W37. B.U19.
4.	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (*International Council of Nurses*, ICN) a Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej – różnice i podobieństwa.	5	B.W38
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Steinbock B., Menzel P. Bioetyka. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2024* 2. ebook "Etyka lekarska, pielęgniarska, położnicza w 2025 roku" do pobrania: https://www.wolterskluwer.com/pl-pl/solutions/lex/ochrona-zdrowia/wiedza/etyka-lekarza-pielegniarki-poloznej#formularz
Uzupełniająca:	1. Fry S.T.: Etyka w praktyce pielęgniarskiej. Zasady podejmowania decyzji etycznych, Makmed 2009.* 2. Łuków P., Pasierski T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014. *
Metody dydaktyczne	
Wykład informacyjny, wykład problemowy, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku.	

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, opisy przypadków.
Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia e-wykładów 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń 1. Obecność na ćwiczeniach 100%. 2. Aktywny udział w ćwiczeniach. 3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń. 4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III	**Semestr studiów**	5
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	15	10	0	0	0	0	0	15	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**15**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,75	0,5	0	0	0	0	0	0,75	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,75**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wyposażenie studentów w wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz zasad współpracy w zespołach opieki zdrowotnej.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości ze zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, psychologii, pedagogiki, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
B.W39.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia samokształcenie
B.W40.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia samokształcenie
B.W41.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia samokształcenie
B.W42.	proces podejmowania decyzji w zespole;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia samokształcenie

B.W43.	metody samooceny pracy zespołu;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia
B.W44.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;	test wielokrotnego wyboru, prezentacja, referat, analiza indywidualnego przypadku (case study), analiza artykułu naukowego	e-wykłady ćwiczenia
B.W45.	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
B.W46.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
B.W47.	zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym;	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
B.W48.	znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia;	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
B.W49.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi;	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
B.W50.	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.	test wielokrotnego wyboru	e-wykłady
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U20.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
B.U21.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;	praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
B.U22.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;	praca studenta w trakcie zajęć	e-wykłady, ćwiczenia
B.U23.	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego	praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykłady			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Praca zespołowa: priorytety, harmonogramy, rozdział zadań, efektywność pracy.	2	B.W39. B.W42.
2.	Skuteczne komunikowanie się w grupie i w zespołach interprofesjonalnych. Techniki wywierania wpływu na innych.	2	B.W39. B.W40. B.W45.
3.	Przywództwo, władza organizacyjna, władza ekspercka, przewodzenie grupie. Przywództwo a style kierowania.	2	B.W41.
4.	Zagrożenia i trudności pracy zespołowej. Sposoby podnoszenia efektywności pracy w zespole, grupie.	2	B.W43. B.W44. B.U21. B.U22.
5.	Zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem. – Perspektywa i zadania członka zespołu interprofesjonalnego.	2	B.W46.
6.	Zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym. – Perspektywa i zadania członka interprofesjonalnego.	2	B.W47.
7.	Znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarskiej, motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia. Metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi. – Perspektywa i zadania członka zespołu interprofesjonalnego.	2	B.W48. B.W49.
8.	Zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy. – Perspektywa i zadania członka zespołu interprofesjonalnego.	1	B.W50.
Razem		**15**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Praca zespołowa: dynamika małych grup, komunikacja i proces podejmowania decyzji.	2	B.W39. B.W42. B.U20. B.U21. B.U23. K.1, K.2, K.5, K.6
2.	Manipulacja i socjotechnika.	2	B.W40. B.U20. K.1, K.2, K.5, K.6
3.	Style kierowania grupą, zespołem.	2	B.W41. B.U20. K.1, K.2, K.5, K.6
4.	Trudni współpracownicy. Sposoby rozwiązywania konfliktów grupowych.	2	B.W44. B.U22. K.1, K.2, K.5, K.6
5.	Motywowanie i wsparcie w grupie.	2	B.W43. B.U22. B.U23. K.1, K.2, K.5, K.6
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Szczegółowa charakterystyka małej grupy społecznej i procesów grupowych w niej zachodzących.	3	B.W39. B.W40. B.W41. B.W42.
2.	Rodzaje grup i zespołów – sposoby wyróżniania, typologia i klasyfikacja.	3	B.W39. B.W40. B.W41. B.W42.
3.	Przywództwo w grupach społecznych – sposoby wyłaniania liderów i legitymizacji ich władzy	3	B.W39. B.W40. B.W41. B.W42.
4.	Błędy w komunikacji międzyludzkiej – źródła i sposoby przeciwdziałania	3	B.W39. B.W40. B.W41. B.W42.
5.	Role pełnione w grupie/zespole. Umiejętność współpracy w grupie/zespole.	3	B.W39. B.W40. B.W41. B.W42.
Razem		**15**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.): Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.* 2. Pocztowski A.: Zarządzanie zasobami ludzkimi, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2018.* 3. Kwiatkowska A., Krajewska-Kulak E., Panek W.: [aut. Anna Bartoszewicz et al.] *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie ,* Warszawa PZWL, 2012 .*
Uzupełniająca:	1. Borecka-Biernat D., Cywińska M.: Konflikt społeczny w perspektywie socjologicznej i pedagogiczno-psychologicznej. Difin, Warszawa 2015.* 2. Rzepka B.: Efektywna komunikacja w zespole. Edgard. Warszawa 2012.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, skale do oceny stanu zdrowia, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Język angielski (do wyboru: B2 albo C1)

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Język angielski (do wyboru: B2 albo C1)**		
Nazwa modułu	NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W PIELĘGNIARSTWIE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy (wybór dotyczy poziomu umiejętności językowych)
Rok studiów	I, II	**Semestr studiów**	1, 2, 3, 4
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski/angielski	**Punkty ECTS**	5

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	0	120	0	0	0	0	0	0	**120**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0	5	0	0	0	0	0	0	**5**
ECTS dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć

Wykłady	—
e-Wykłady	—
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	—

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie przez studentów materiału gramatyczno–leksykalnego umożliwiającego swobodne porozumiewanie się językiem angielskim na poziomie B2 (lub C1) w sytuacjach związanych ze studiami i przyszłą pracą zawodową: odgrywanie ról, rozwiązywanie problemów, czytanie literatury fachowej, symulacje, dyskusje.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu znajomości języka angielskiego na poziomie szkoły średniej.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
B.U24.	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;	egzamin ustny egzamin pisemny	ćwiczenia
B.U25.	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	egzamin ustny egzamin pisemny	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

Lektorat – POZIOM B2			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Słownictwo i zagadnienia gramatyczne mające przygotować studentów do komunikacji językowej w sytuacjach mogących zaistnieć w czasie studiów: • dyskusja, argumentacja, • wypełnianie dokumentów, • rozmowy telefoniczne, • pisanie sprawozdań, • pisanie listów formalnych, • przedstawianie siebie i swoich zainteresowań, • instruowanie.	30	B.U24. B.U25. K.5. K.7.
2.	Porozumiewanie się w sytuacjach życia codziennego (zakupy, rezerwacja pokoju hotelowego, rezerwacja biletów podróżnych, zamawianie posiłków w restauracji, pisanie listów nieformalnych).	30	B.U24. B.U25. K.5. K.7.
3.	Opisywanie przypadków klinicznych, ich objawy, wyniki badania. Czytanie literatury fachowej.	30	B.U24. B.U25. K.5. K.7.
4.	Słownictwo zawodowe: • szpital, przyjęcie do szpitala, • pobyt w szpitalu, oddziały szpitalne, • wypadki, urazy, stany nagłe, • objawy, dolegliwości, stany chorobowe, • opieka nad starszymi, • lecznictwo pediatryczne, • pielęgniarstwo psychiatryczne, • odżywianie i otyłość, • układy, narządy, • śmierć, • zdrowie publiczne, • leki, • pacjent i jego opiekunowie, rodzina, obserwacja pacjenta, • personel medyczny.	30	B.U24. B.U25. K.5. K.7.
Razem		**120**	

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Lektorat – POZIOM C1			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	1. The structure of the human body. 2. The structure and function of the musculoskeletal system. 3. The structure and function of the respiratory system. 4. The structure and function of the circulatory system. 5. The structure and function of the digestive system. 6. The structure and function of the integumentary system. 7. The structure and function of the urinary system. 8. The structure and function of the nervous system. 9. The structure and function of the endocrine system. 10. The structure and function of the reproductive system.	120	B.U24. B.U25. K.5. K.7.

	11. Different types of diseases. 12. Civilisation diseases linked with modern lifestyle. 13. Infectious diseases and their symptoms. 14. Common accidents & emergencies and first aid. 15. The steps of CPR (cardiopulmonary resuscitation). 16. Pain, pain categories and methods of pain relief. 17. Blood components, blood functions and blood diseases. 18. Nutrients and their impact on the human body. 19. Diabetes and diabetes care. 20. The effects of ageing and common problems of the elderly. 21. Common mental health problems. 22. Palliative care. 23. Different diagnostic examinations. 24. Bacteria, antibiotics and antibiotic resistance. 25. Drugs: types, dosage forms, routes of administration. 26. The effects of drugs and adverse reactions to drugs. 27. The hospital team and healthcare facilities. 28. Hospital admissions and outpatients. 29. Triage assessment and triage dilemmas. 30. Examples of medical equipment and their functions.		
Razem		**120**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Evans V., Dooley J., Caldwell J. *Career Paths: Nursing. Student's Book with DigiBooks Application*. Express Publishing, 2022. (+materiały multimedialne)*. 2. Leyshon C., Gurleen K., Allum V. The Cambridge Guide to OET Nursing. Cambridge University Press, 2020* 3. McCullagh M., Wright R. Good Practice. Communication Skills in English for the Medical Practitioner. Cambridge University Press, 2010*
Uzupełniająca:	1. McCarter S. *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press, 2007.* 2. Austin D, Crosfield T, Dallas D.English for Nurses. PZWL, 2007.* ~~3.~~ Allum V., McGarr P.: Cambridge English for Nursing. Cambridge University Press, 2008, Intermediate+*.
Metody dydaktyczne	
Lektorat. Metody słowne (opis, praca z książką/w parach/grupach, konwersacja) i oglądowe (pokaz, wykorzystanie materiałów audiowizualnych)	
Środki dydaktyczne	
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, sprzęt audio.	

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia lektoratu

1. Obowiązkowa obecność 100% na zajęciach.
2. Uzyskanie zaliczenia z kolokwiów semestralnych, prac zaliczeniowych.
3. Uzyskanie zaliczenia z czytania, pisania, konwersacji, tłumaczenia tekstu.
4. Egzamin pisemny w ostatnim semestrze poziom B2 lub C1.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ

Podstawy pielęgniarstwa

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE		
SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Podstawy pielęgniarstwa**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	I, II	**Semestr studiów**	1, 2, 3
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	19

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	15	20	0	0	0	200	120	120	25	**500**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**35**					**440**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	1	1	0	0	0	8	4	4	1	**19**
ECTS dla grupy form zajęć	**2**					**16**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć

Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—

Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy na temat uwarunkowań powstania i rozwoju pielęgniarstwa w świecie i Polsce, planowania i świadczenia opieki, zapewnienia bezpieczeństwa sobie i podopiecznemu w realizacji zadań zawodowych oraz opanowanie umiejętności w zakresie świadczeń pielęgnacyjno- opiekuńczych dotyczących dbania o higienę osobistą i otoczenia podopiecznego, pomagania podopiecznemu w czynnościach zapewniających komfort życia codziennego i funkcjonowania w aspekcie życia biologicznego, psychicznego i społecznego, wykonywania zabiegów leczniczych i usprawniających.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, mikrobiologii, psychologii, pedagogiki, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarskiej i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W3.	definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (*World Health Organization*, WHO)	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W4.	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarskiej (*primary nursing*), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarskiej i rozwój praktyki pielęgniarskiej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W5.	klasyfikacje praktyki pielęgniarskiej (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej *International Classification for Nursing Practice*, ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA *NANDA's International Nursing Diagnoses*, North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie

C.W6.	istotę opieki pielęgniarskiej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarskich w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomyślnym rokowaniu;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarskiej w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W10.	zakres opieki pielęgniarskiej i interwencji pielęgniarskich w wybranych diagnozach pielęgniarskich;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
C.W12.	zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru projekt, prezentacja	wykład samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U3.	ustalać plan opieki pielęgniarskiej oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U5.	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarskich	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U6.	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U7.	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

C.U8.	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U9.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U10.	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (*Body Mass Index,* BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (Waist Hip Ratio, WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (Waist to Height Ratio, WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U11.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U12.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U13.	stosować zabiegi przeciwzapalne;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U14.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarskiej;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U15.	obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U16.	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM
C.U17.	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U19.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM
C.U20.	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM
C.U21.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U22.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylne oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

C.U23.	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywczą);	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U24.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U26.	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U27	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U28.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U29.	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U30.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U31.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U32.	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U33	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U34.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U36.	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandaży i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U37	zakładać odzież operacyjną;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U38	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U39	usunąć szwy z rany;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U40	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U41.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM

C.U42.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM
C.U43.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	egzamin praktyczny OSCE; realizacja zleconego zadania	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K4.	ponoszenia odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	MODUŁ I – Wprowadzenie do pielęgniarstwa	7	C.W1. C.W2.

	Wprowadzenie do pielęgniarstwa jako nauki, dyscypliny i filozofii – analiza teoretycznych podstaw, praktycznych aspektów oraz wartości i misji zawodu pielęgniarki – 1 godz. Zawód pielęgniarki w kontekście humanizmu i holizmu – etyczne i interpersonalne aspekty opieki zdrowotnej. Rola i funkcje zawodowe pielęgniarki. Autonomia w praktyce pielęgniarskiej – 1 godz. Miejsca świadczenia usług pielęgniarskich. Formy organizacyjne opieki. Modele organizacji pracy pielęgniarskiej – Primary Nursing jako podejście zapewniające ciągłość i jakość opieki – 1 godz. Potrzeby zdrowotne człowieka: biologiczne, psychiczne, społeczne, duchowe. Piramida potrzeb A. Maslowa w aspekcie zadań zawodowych pielęgniarki – 1 godz. Historia pielęgniarstwa. Nestorki pielęgniarstwa światowego i polskiego. Symbole, tradycje i definicje zawodu pielęgniarki (ICN, WHO) – 1 godz. Prawo i etyka. Wprowadzenie do aktów prawnych w pielęgniarstwie – podstawowe regulacje i ich znaczenie dla praktyki zawodowej. Kodeks Etyki Zawodowej pielęgniarki i położnej – normy moralne i odpowiedzialność zawodowa – 1 godz. Rozwój zawodowy pielęgniarki – ścieżki kariery, specjalizacje i kształcenie ustawiczne – 1 godz.		C.W3. C.W4. C.W5. C.W6. C.W8. C.W9. C.W10. C.W11. C.W16.
2.	MODUŁ II – Wprowadzenie do zasad aseptyki, profilaktyki zakażeń i bezpieczeństwa pracy w zawodzie pielęgniarki Wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. – 1 godz. Aseptyka i antyseptyka. Higiena rąk, sprzętu, środowiska opieki. – 1 godz. Zapobieganie zakażeniom szpitalnym. – 1 godz. Zasady BHP. Ergonomia pracy. – 1 godz.	4	C.W7. C.W46
3.	MODUŁ III – Wprowadzenie do farmakoterapii w pielęgniarstwie – zadania pielęgniarki i techniki podawania leków Drogi podawania leków – wskazania, techniki i zasady bezpieczeństwa – 1 godz. Iniekcje: śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylne – technika i bezpieczeństwo – 1 godz. Zasady obliczania dawek leków oraz ich zastosowanie w praktyce pielęgniarskiej – 1 godz. Podawanie leków ratujących życie – zakres uprawnień i odpowiedzialność pielęgniarki. – 1 godz.	4	C.W2. C.W7. C.W8. C.W9. C.W10. C.W11. C.W12.
Razem		**15**	

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	MODUŁ I – Teorie i proces pielęgnowania Teorie pielęgniarstwa – F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy, B. Neuman. – 1 godz. Proces pielęgnowania. Etapy, plan opieki, dokumentacja pielęgniarska. Diagnoza pielęgniarska. Klasyfikacje: ICNP, NANDA. – 1 godz.	2	C.W4. C.W5. C.W9. C.W10. C.W11. C.W38. C.W44.
2.	MODUŁ II – Wprowadzenie do podstawowych czynności pielęgnacyjnych i opieki zabiegowej – rola pielęgniarki w zapewnieniu ciągłości i jakości opieki Podstawowe czynności higieniczno-pielęgnacyjne w opiece nad pacjentem: toaleta ciała, zmiana bielizny osobistej i pościelowej. Podstawowe pomiary kliniczne i antropometryczne w ocenie stanu pacjenta, techniki wykonania, zastosowanie narzędzi diagnostycznych, wartości referencyjne i interpretacja wyników – 1 godz. Wykonywanie podstawowych pomiarów biochemicznych w praktyce pielęgniarskiej, zasady techniczne, metody pobierania oraz interpretacja wyników pomiaru glikemii, ciał ketonowych i cholesterolu we krwi oraz moczu z wykorzystaniem glukometru i testów paskowych. – 1 godz.	2	C.W2. C.W7. C.W8. C.W9. C.W10. C.W11. C.W12.
3.	MODUŁ III – Wprowadzenie do zaawansowanych procedur pielęgniarskich i działań interwencyjnych – rola i odpowiedzialność pielęgniarki Wkłucia obwodowe w praktyce pielęgniarskiej, technika zakładania, pielęgnacja i usuwanie cewników zgodnie ze standardami opieki. – 1 godz. Terapia infuzyjna w praktyce pielęgniarskiej – techniki podawania wlewów dożylnych, bilans płynów, bezpieczeństwo i kontrola efektów leczenia. – 1 godz. Zakładanie zgłębnika żołądkowego – zasady, wskazania i pielęgnacja pacjenta – 1 godz. Odleżyny w praktyce pielęgniarskiej – rozpoznanie, profilaktyka i postępowanie – 1 godz. Leczenie ran, zdejmowanie szwów, pielęgnacja ran przewlekłych – 1 godz. Pielęgnacja stomii – rodzaje stomii, sprzęt stomijny, obserwacja pacjenta – 1 godz.	10	C.W2. C.W7. C.W8. C.W9. C.W10. C.W11. C.W12.

	Zasady pobierania materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych w praktyce pielęgniarskiej – 1 godz. Przygotowanie pacjenta do procedur diagnostyczno-terapeutycznych oraz asystowanie pielęgniarki przy wybranych zabiegach specjalistycznych – standardy postępowania i odpowiedzialność zawodowa. - 1 godz. Zasady przetaczania krwi i jej składników – rola pielęgniarki, bezpieczeństwo – 1 godz. Udzielanie pomocy w stanach nagłych i zagrożenia zdrowotnego – 1 godz.		
4.	MODUŁ IV – Pielęgnowanie w zaburzeniach funkcji organizmu Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu oddechowego. Pielęgnowanie z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu krążenia – 1 godz. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu pokarmowego. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu moczowego. – 1 godz. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu układu nerwowego. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu narządów zmysłu. – 1 godz. Pielęgnowanie pacjentów ze zmianami na skórze. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w zakresie termoregulacji. – 1 godz. Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami w funkcjonowaniu sfery psychicznej i duchowej – 1 godz. Pielęgnowanie pacjentów w opiece paliatywnej i terminalnej – zasady postępowania, komunikacja i wsparcie emocjonalne. Pielęgnowanie pacjentów z dolegliwościami bólowymi – rozpoznawanie, ocena natężenia i metody łagodzenia bólu. – 1 godz.	6	C.W4. C.W7. C.W8. C.W9. C.W10. C.W11. C.W12.
Razem		**20**	

CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	**Zasady bezpieczeństwa własnego i pacjenta w praktyce pielęgniarskiej – techniki dezynfekcji, aseptyki i antyseptyki, środki ochrony indywidualnej, segregacja odpadów medycznych, procedura postępowania poekspozycyjnego:** Higieniczne i chirurgiczne mycie rąk – techniki, czas, produkty Zasady aseptyki i antyseptyki w różnych procedurach Rodzaje środków ochrony indywidualnej: dobór i stosowanie maseczek, rękawiczek, gogli, fartuchów, kombinezonów Postępowanie w przypadku ekspozycji na materiał zakaźny (np. ukłucie igłą) Zasady segregacji odpadów medycznych, bezpieczne usuwanie odpadów Znaczenie profilaktyki zakażeń szpitalnych i rola pielęgniarki	8	C.U7. C.U8. C.U37. K3.
2.	**Pomiar parametrów życiowych i antropometrycznych – techniki, normy, interpretacja oraz dokumentacja** Techniki pomiaru parametrów życiowych: temperatura, tętno, oddech, ciśnienie tętnicze, saturacja (SpO_2), szczytowy przepływ wydechowy (PEFR), ośrodkowe ciśnienie żylne (OCŻ). Pomiary antropometryczne: masa ciała, wzrost, obliczanie BMI. Normy i odchylenia – znaczenie kliniczne. Dokumentowanie wyników (m.in. karta gorączkowa). Zasady korzystania z podstawowej aparatury diagnostycznej.	10	C.U2. C.U4. C.U5. C.U9. C.U10. C.U40 K1-6.
3.	**Techniki ścielenia łóżka i przygotowania stanowiska chorego – praca indywidualna i zespołowa, zasady ergonomii, rodzaje łóżek, przygotowanie sali** Ścielenie łóżka pustego i z pacjentem (częściowe i całkowite) Zasady pracy zespołowej: podział zadań, komunikacja, bezpieczeństwo pacjenta i personelu Ergonomia pracy przy łóżku: minimalizacja ryzyka urazów dla personelu i pacjenta Rodzaje łóżek szpitalnych – budowa, funkcje i zastosowanie	8	C.U1. C.U3. K1-6.
4.	**Zmiana bielizny pościelowej i osobistej u pacjentów częściowo i całkowicie niesprawnych – metodyka, zasady higieny i bezpieczeństwa** Zmiana bielizny osobistej pacjenta – techniki dostosowane do poziomu sprawności chorego Zapobieganie odleżynom i podrażnieniom skóry podczas zmiany bielizny Komunikacja z pacjentem w trakcie czynności pielęgnacyjnych	8	C.U1. C.U3. C.U24. K1-6.

5.	**Pielęgnacja higieniczna pacjenta dorosłego – techniki, bezpieczeństwo, profilaktyka** Toaleta całego ciała chorego leżącego – zasady, intymność, współpraca z pacjentem. Mycie głowy, higiena jamy ustnej, zmiana bielizny pościelowej. Ocena stanu skóry i podstawowe działania profilaktyczne (odleżyny, podrażnienia). Likwidacja wszawicy, zakładanie czepca Dobór środków higienicznych, zachowanie zasad aseptyki i komfortu pacjenta.	8	C.U1. C.U3. C.U24. K1-6.
6.	**Pielęgnacja higieniczna noworodka, niemowlęcia i małego dziecka – techniki i bezpieczeństwo** Przygotowanie stanowiska do kąpieli i pielęgnacji dziecka. Techniki kąpieli, przewijania i ubierania noworodków i niemowląt. Higiena jamy ustnej u dzieci – techniki i zalecana częstotliwość. Zasady zapewnienia bezpieczeństwa i komfortu cieplnego podczas pielęgnacji. Pielęgnacja skóry dziecka – obserwacja ewentualnych zmian. Pomiary podstawowe: masa ciała, długość ciała, obwody. Pobieranie moczu i kału do badań – metody i zasady higieny**.**	8	C.U1. C.U3. C.U24. C.U29. K1-6.
7.	**Profilaktyka przeciwodleżynowa – zmiana pozycji, natłuszczanie skóry, zastosowanie materacy i podkładów przeciwodleżynowych, metody pozycjonowania, przemieszczanie pacjenta z łóżka na wózek i odwrotnie** Ocena ryzyka powstawania odleżyn (np. skala Braden) Techniki zmiany pozycji pacjenta i ich częstotliwość Dobór i zastosowanie materacy przeciwodleżynowych Natłuszczanie i ochrona skóry przed uszkodzeniami Ergonomiczne i bezpieczne przemieszczanie pacjenta	8	C.U1. C.U3. C.U4. C.U5 C.U24. C.U28 C.U29. C.U30 C.U40. K1-6.
8.	**Pomiary parametrów biochemicznych przy użyciu testów paskowych i glukometru – technika wykonania, interpretacja wyników i bezpieczeństwo pacjenta** Zasady i technika pomiaru glukozy oraz ciał ketonowych we krwi za pomocą glukometru Pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu przy użyciu pasków diagnostycznych Wykonywanie pomiaru cholesterolu z krwi kapilarnej – wskazania, normy, interpretacja Obsługa testów paskowych do analizy moczu (glukoza, białko, leukocyty, pH) Normy biochemiczne w różnych grupach wiekowych: glikemia, ketony, cholesterol Zasady aseptyki, bezpieczeństwa pacjenta i dokumentowania wyników pomiarów.	8	C.U2. C.U4. C.U5. C.U6. C.U7. C.U11 C.U40. K1-6.
9.	**Techniki pobierania krwi do badań laboratoryjnych – metody tradycyjna, aspiracyjno-próżniowa i próżniowa, zasady bezpieczeństwa, wskazania i przeciwwskazania** Przygotowanie pacjenta i materiałów Techniki wkłuć dożylnych i pobierania krwi żylnej Zapobieganie powikłaniom i zabezpieczenie po zabiegu Dokumentacja i transport materiału biologicznego	8	C.U2. C.U4. C.U5. C.U6. C.U7. C.U11 C.U40. K1-6.
10.	**Techniki pobierania badań bakteriologicznych – wymazy, posiewy, zasady aseptyki** Wskazania do pobierania materiałów bakteriologicznych Metody pobierania wymazów z różnych miejsc (gardło, nos, rany, mocz) Zasady transportu i przechowywania materiału do badań	6	C.U2. C.U4. C.U5. C.U6. C.U7. C.U11. C.U40. K1-6
11.	**Technika wkłucia dożylnego – zakładanie i usuwanie kaniuli obwodowej w praktyce pielęgniarskiej** Przygotowanie do wkłucia: dobór sprzętu, wybór miejsca (w tym żyła szyjna zewnętrzna), zasady aseptyki. Zakładanie kaniuli obwodowej: technika wkłucia, prawidłowe założenie i zabezpieczenie kaniuli. Pielęgnacja i kontrola wkłucia: ocena miejsca wkłucia (w tym skala Baxtera), zmiana opatrunku, zapobieganie powikłaniom. Usuwanie kaniuli: technika usuwania, postępowanie po usunięciu, dokumentacja.	8	C.U3. C.U4. C.U5. C.U22. K1-6

12.	**Podawanie leków różnymi drogami – zasady, techniki i bezpieczeństwo** Zasady przygotowywania leków do podania (kontrola dawek, ważności, zgodności leku z zaleceniem). Techniki podawania leków: doustnie (p.o.), podjęzykowo, napoliczkowo, doodbytniczo, wziewnie (inhalatory, nebulizatory), przezskórnie (plastry, maści), do oka, ucha, nosa, drogą moczowo-płciową. Obliczanie dawek leków – ćwiczenia praktyczne z przeliczeń. Zasady przechowywania leków – temperatura, wilgotność, oznaczenia, segregacja. Dokumentowanie podania leków w dokumentacji pielęgniarskiej. Rozpoznawanie działań niepożądanych Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki za bezpieczeństwo farmakoterapii.	8	C.U7. C.U14. C.U15. C.U16. C.U27. K1-6
13.	**Wstrzyknięcia śródskórne (i.d.) – technika, wskazania, bezpieczeństwo pacjenta** Zapoznanie z zasadami podawania leków śródskórnie Nauka techniki wykonywania prób uczuleniowych i tuberkulinowych (test Mantoux) Dobór odpowiedniego miejsca wkłucia Przygotowanie i dobór sprzętu do iniekcji śródskórnej Zasady aseptyki i dezynfekcji miejsca wkłucia Rozpoznawanie i interpretacja reakcji po wykonanym teście Dokumentacja procedury i obserwacja pacjenta po wykonaniu iniekcji Omówienie powikłań po wstrzyknięciach śródskórnych	8	C.U7. C.U8. C.U14. C.U15. C.U19. C.U20. C.U40. K1-6.
14.	**Wstrzyknięcia podskórne (s.c.) – technika, wskazania, podawanie insuliny i heparyny** Omówienie wskazań i przeciwwskazań do podskórnego podania leku Nauka techniki wykonywania wstrzyknięcia podskórnego klasyczną strzykawką i penem insulinowym Technika podawania insuliny i zasad rotacji miejsc wkłuć Technika podawania heparyny drobnocząsteczkowej – zasady bezpieczeństwa Dobór właściwego miejsca do iniekcji i rotacja miejsc wkłuć Omówienie objętości leków, kąta wkłucia, rodzaju igieł Postępowanie w przypadku powikłań (np. krwiaki, lipodystrofia)	8	C.U7. C.U8. C.U14. C.U15. C.U40. K1-6.
15.	**Wstrzyknięcia domięśniowe (i.m.) – technika, wybór miejsca wkłucia, rozpuszczanie leków** Wskazania i przeciwwskazania do podania leku domięśniowo Nauka rozpuszczania leków i przygotowywania ich do podania Technika wykonania domięśniowej iniekcji – omówienie procedury krok po kroku Dobór odpowiedniego miejsca wkłucia: mięsień pośladkowy większy i mniejszy, mięsień naramienny, mięsień czworogłowy uda Zasada aspiracji i technika wykonania iniekcji Dobór odpowiedniej igły (długość, średnica) i kąta wkłucia Zasady aseptyki oraz bezpieczeństwa pielęgniarki i pacjenta Rozpoznawanie powikłań po iniekcji domięśniowej i działania zapobiegawcze	8	C.U7. C.U8. C.U14. C.U15. C.U40. K1-6.
16.	**Iniekcje dożylne (i.v.) i kaniulacja żył – techniki podawania leków dożylnych** Wskazania do kaniulacji i podawania leków dożylnych Techniki wkłuć i zabezpieczania miejsca wkłucia Monitorowanie reakcji pacjenta na podane leki	8	C.U7. C.U8. C.U14. C.U15. C.U22. C.U40. K1-6.
17.	**Wykonanie kroplowego wlewu dożylnego i obsługa pompy infuzyjnej – podawanie leków i płynów, jednoczasowa podaż kilku leków, zasady bezpieczeństwa** Przygotowanie roztworów i sprzętu infuzyjnego Techniki podawania płynów i leków przez kroplówkę Obsługa i kalibracja pompy infuzyjnej Monitorowanie pacjenta i dokumentacja	8	C.U3. C.U4. C.U7. C.U8. C.U9. C.U14. C.U15. C.U22. C.U40.

			K1-6.
18.	**Zgłębnikowanie żołądka i karmienie przez zgłębnik – cele diagnostyczne i lecznicze, technika płukania żołądka, karmienie porcjami i wlewem grawitacyjnym, pielęgnacja przetok żywieniowych** Wskazania i przeciwwskazania do zgłębnikowania Przygotowanie pacjenta i materiałów Techniki bezpiecznego wprowadzania zgłębnika i karmienia enteralnego Monitorowanie tolerancji karmienia i ewentualnych powikłań Płukanie żołądka Pielęgnacja miejsca przetoki	8	C.U7. C.U8. C.U9. C.U21. C.U23. C.U34. K1-6.
19.	**Cewnikowanie pęcherza moczowego i bilans wodno-elektrolitowy – techniki cewnikowania jednorazowego i stałego, pobieranie moczu do badań, płukanie pęcherza, dokumentacja bilansu płynów** Przygotowanie pacjenta i sprzętu Techniki cewnikowania pęcherza moczowego u kobiet i mężczyzn Monitorowanie i dokumentacja bilansu wodno-elektrolitowego pobieranie moczu do badań laboratoryjnych, pielęgnowanie chorych z nietrzymaniem moczu zastosowanie cewników zewnętrznych, płukanie pęcherza moczowego,	8	C.U7. C.U8. C.U9. C.U11. C.U21. C.U32. C.U33. C.U40. K1-6.
20.	**Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niewydolnością oddechową – wspomaganie oddychania i tlenoterapia** Gimnastyka oddechowa - techniki ćwiczeń usprawniających oddychanie, edukacja pacjenta Drenaż ułożeniowy i odśluzowywanie - pozycjonowanie, oklepywanie, wspomaganie ewakuacji wydzielin Inhalacje - przygotowanie i podanie inhalacji różnymi metodami. Tlenoterapia - podawanie tlenu przez kaniulę, maskę; obsługa butli, koncentratora i centralnej instalacji Bezpieczeństwo - zasady BHP i obserwacja pacjenta podczas wspomagania oddechu.	8	C.U7. C.U8. C.U26. C.U27. C.U40. K1-6.
21.	**Techniki wykonywania zabiegów rektalnych u dorosłych – lewatywa, wlewka przeczyszczająca, kroplowy wlew doodbytniczy (zwolniony i przyspieszony), sucha rurka, podawanie leków doodbytniczo** Przygotowanie pacjenta i materiałów do zabiegu Technika wykonania poszczególnych zabiegów i zasady aseptyki Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów rektalnych Obserwacja i ocena pacjenta po zabiegu	8	C.U7. C.U8. C.U31. C.U32. K1-6.
22.	**Zabiegi fizykalne przeciwzapalne – stosowanie ciepła i zimna (suche i wilgotne), technika stawiania baniek** Fizjologiczne efekty ciepła i zimna na organizm Przeciwwskazania i wskazania do stosowania zabiegów Przygotowanie i technika stosowania baniek - rodzaje baniek bezpieczeństwo pacjenta Monitorowanie efektów zabiegu i dokumentacja	6	C.U3. C.U5. C.U7. C.U8. C.U13. K1-6.
23.	**Wykonywanie płukań higienicznych i leczniczych – techniki zabiegowe w pielęgnacji pacjenta** Wskazania i przeciwwskazania do wykonywania płukań. Przygotowanie pacjenta do zabiegu - komunikacja, pozycja, ochrona odzieży i pościeli. Dobór odpowiednich płynów do płukania (np. sól fizjologiczna, roztwory antyseptyczne, ziołowe). Techniki wykonywania płukań: — jamy ustnej - przy stanach zapalnych, suchości, przed i po lekach. — gardła - w stanach zapalnych, infekcjach, po zabiegach.	6	C.U3. C.U5. C.U7. C.U8. C.U21. K1-6.

	— oka - przy ciałach obcych, wydzielinie, przygotowanie do aplikacji leków. — ucha - przy zalegającej woskowinie, przed podaniem leków. Zasady higieny i aseptyki podczas zabiegów Sprzęt i środki potrzebne do wykonania płukań - przygotowanie i dezynfekcja Dokumentowanie zabiegów i obserwacja reakcji pacjenta		
24.	**Wprowadzenie do praktycznych umiejętności pielęgnacji ran i urazów – opatrunki, bandażowanie, aseptyka i tamowanie krwotoków** Organizacja stanowiska pracy i przygotowanie materiałów opatrunkowych Techniki aseptyczne przy wykonywaniu i zmianie opatrunków. Zakładanie, zmiana i zdejmowanie opatrunków na różne typy ran. Zdejmowanie szwów i pielęgnacja ran pooperacyjnych Bandażowanie (desmurgia) - techniki i zastosowanie. Doraźne tamowanie krwotoków i zabezpieczanie urazów Unieruchamianie kończyn i przygotowanie pacjenta do transportu.	10	C.U3. C.U5. C.U7. C.U8. C.U29. C.U36. C.U37. C.U38. C.U39. C.U40. C.U41. C.U42. C.U43. K1-6.
25.	**Asystowanie pielęgniarki do badań diagnostycznych, inwazyjnych i przetaczaniu krwi – organizacja, technika, bezpieczeństwo pacjenta.** Przygotowanie pacjenta i materiałów Przygotowanie pacjenta i zestawów do badań inwazyjnych (punkcja jamy brzusznej, opłucnej, lędźwiowa, mostka) Zasady asystowania przy nakłuciach - technika, aseptyka, zabezpieczenie materiału Monitorowanie pacjenta przed i po badaniu, rozpoznawanie powikłań. Przygotowanie i udział w przetaczaniu krwi - obserwacja pacjenta, reakcje niepożądane	10	C.U3. C.U5. C.U7. C.U8. C.U11. C.U12. C.U17. C.U40. C.U41. K1-6.
Razem		**200**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Wprowadzenie do zajęć praktycznych (program nauczania, warunki zaliczenia, regulamin zajęć). Zapoznanie z personelem, pacjentami, topografią i specyfiką oddziału.	10	C.U1-15. C.U17. C.U21-24. C.U26-34. C.U36-40. K1-7.
2.	Dokumentacja stosowana na oddziale prowadzona przez personel pielęgniarski – specyfika i zasady jej prowadzenia.	10	
3.	Standardy i procedury w praktyce pielęgniarskiej – zarys problemu. Procedury i standardy postępowania pielęgniarskiego stosowane w oddziale. Pielęgnowanie chorego we wstrząsie. Monitorowanie pacjenta we wstrząsie; kierunki obserwacji pielęgniarskiej pacjenta w zależności od rodzaju wstrząsu; udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu.	20	
4.	Udział pielęgniarki podczas przyjęcia pacjenta do szpitala/ na oddział. Adaptacja chorego do warunków hospitalizacji. Prawa pacjenta w aspekcie zadań zawodowych pielęgniarki.	10	
5.	Zadania pielęgniarki w profilaktyce i pielęgnowaniu chorych z odleżynami – wybrane zagadnienia.	10	
6.	Proces pielęgnowania pacjenta z ryzykiem hipo- i hiperglikemii.	10	
7.	Pielęgnowanie przewlekle chorego. Rola pielęgniarki w przygotowaniu chorych do sprawowania samokontroli i samoopieki. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	10	
8.	Udział pielęgniarki w leczeniu oraz w usprawnianiu psycho-społecznym pacjenta.	10	
9.	Pielęgnowanie chorego o niepomyślnym rokowaniu, chorego umierającego, opieka terminalna.	10	
10.	Zastosowanie ICNP w procesie pielęgnowania chorego.	10	
11.	Podsumowanie i zakończenie zajęć praktycznych – samoocena, ocena koleżeńska i ocena końcowa.	10	
Razem		**120**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Poznanie specyfiki i topografii, obowiązujących procedur oraz zasad BHP w oddziale. Zapoznanie z chorymi i zespołem terapeutycznym. Zapoznanie z programem i warunkami zaliczenia praktyki zawodowej, regulaminem praktyki zawodowej. Przyjęcie chorego w oddział. Rola pielęgniarki przy przyjęciu chorego. Dokumentacja obowiązująca w oddziale. Komunikowanie się z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego. Opieka pielęgniarska nad chorym z deficytami w zakresie samoopieki. Ocena deficytów, planowanie i wykonywanie podstawowych czynności pielęgnacyjno-higienicznych, pomoc w zaspokajaniu potrzeb chorego. Udział pielęgniarki w karmieniu chorego: doustnie, przez zgłębnik i przetoki odżywcze. Pielęgnowanie chorego we wstrząsie. Monitorowanie pacjenta we wstrząsie; kierunki obserwacji pielęgniarskiej pacjenta w zależności od rodzaju wstrząsu; udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Gromadzenie informacji o chorym z dostępnych źródeł. Przygotowanie chorego do badan diagnostycznych i zapewnienie opieki nad chorym. Analiza i interpretacja wyników badań. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych. Ocena stanu zdrowia chorego w oparciu o zgromadzone informacje. Monitorowanie stanu zdrowia pacjenta na wszystkich etapach jego pobytu w szpitalu, między innymi przez ocenę podstawowych parametrów życiowych: temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu i świadomości, masy ciała i wzrostu. Rozpoznanie problemów natury psychiczno-społecznej chorego. Określenie celu i planu opieki pielęgniarskiej. Prowadzenie dokumentacji opieki pielęgniarskiej (proces pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkowa, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn, sporządzanie pisemnej informacji o stanie zdrowia pacjenta). Wystawianie recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne Ocena zagrożeń wynikających z unieruchomienia chorego w łóżku oraz planowanie interwencji pielęgniarskich. Ocena ryzyka wystąpienia odleżyn-według skal i metody profilaktyki. Dobowa ocena bilansu płynów, pielęgniarska interpretacja i dokumentowanie wyników. Ocena nawodnienia chorego. Ocena efektów opieki pielęgniarskiej. Ocena i samoocena praktyki zawodowej	120	C.U1-15. C.U17. C.U21-24. C.U26-34. C.U36-40. K1-7.
Razem		**120**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Filozofia pielęgniarstwa. Wartości, misja i etyczne fundamenty zawodu pielęgniarki - Analiza znaczenia empatii, godności i humanizmu w codziennej pracy pielęgniarki oraz ich wpływ na jakość opieki.	2	C.W1-12. K1-2.
2.	Humanizm i holizm w pielęgniarstwie. Etyczne wyzwania i praktyczne podejścia w opiece nad pacjentem – Refleksja nad znaczeniem całościowego podejścia do pacjenta oraz trudnościami w realizacji wartości humanistycznych.	3	K5-7.

3.	Autonomia zawodowa pielęgniarki. Korzyści, wyzwania i ograniczenia w praktyce klinicznej - Omówienie roli autonomii w pielęgniarstwie i barier, które mogą ją ograniczać, wraz z przykładami sytuacji z życia zawodowego.	3	
4.	Modele organizacji pracy pielęgniarskiej. Wpływ Primary Nursing na ciągłość i jakość opieki - Porównanie różnych modeli pracy oraz analiza efektywności podejścia Primary Nursing.	3	
5.	Piramida potrzeb A. Maslowa w pielęgniarstwie. Praktyczne zastosowanie w diagnozowaniu i planowaniu opieki - Przykłady dostosowania działań pielęgniarskich do różnych poziomów potrzeb pacjenta.	2	
6.	Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami układu oddechowego. Wyzwania, standardy i innowacje w praktyce - Opis problemów pielęgnacyjnych i nowoczesnych metod wsparcia oddychania.	3	
7.	Pielęgnacja pacjentów z zaburzeniami układu nerwowego. Wsparcie funkcji poznawczych i motorycznych w codziennej opiece - Analiza potrzeb i specyfiki opieki neurologicznej z uwzględnieniem aspektów rehabilitacji.	3	
8.	Pielęgnowanie pacjentów z zaburzeniami sfery psychicznej i duchowej. Holistyczne podejście w pielęgniarstwie - Znaczenie wsparcia psychicznego i duchowego oraz integracja tych elementów z opieką medyczną.	2	
9.	Opieka paliatywna i terminalna. Zasady, komunikacja i emocjonalne wsparcie pacjenta i rodziny – Omówienie specyfiki pracy w opiece końcowej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów etycznych i interpersonalnych.	2	
10.	Rozwój zawodowy pielęgniarki. Rola kształcenia ustawicznego, specjalizacji i ścieżek kariery - Refleksja nad znaczeniem ciągłego doskonalenia zawodowego dla jakości opieki i satysfakcji z pracy.	2	
Razem		**25**	

Zalecana literatura

Podstawowa:	1. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy Pielęgniarstwa. Tom 1 i 2. Umiejętności pielęgniarskie. Katalog checklist. Materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.* 2. Kózka M, Płaszewska-Żywko L., Baran-Osak B.: Procedury pielęgniarskie Wyd. Lekarskie PZWL. Warszawa 2020.* 3. Jaciubek M., Krupienicz A.: Podstawowe procedury pielęgniarskie. EDRA Urban&Partner, 2021.*
Uzupełniająca:	1. Kędziora-Kornatowska K., Krajewska-Kułak E, Muszalik M.: Repetytorium z pielęgniarstwa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2015.* 2. Kózka M., Płaszewska-Żywko L.: Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. Podręcznik dla studentów medycznych. PZWL Warszawa 2015.* 3. Górajek-Jóźwik J. (red).: Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarskiej. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL. Warszawa, 2007.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych niskiej wierności, ćwiczenia kliniczne, film, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków. Fantomy, narzędzia do symulacji procedur medycznych, modele.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.
8. Zaliczenie umiejętności zawartych w „Dzienniku umiejętności zawodowych" na podstawie wykonania zadania praktycznego w Sali niskiej wierności

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazanych w dzienniku umiejętności zawodowych.
4. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Promocja zdrowia

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Promocja zdrowia**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	10	0	0	0	10	20	0	15	**65**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**30**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,5	1	0	0,5	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**1,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu promocji zdrowia jednostki, rodziny, społeczności, planowania i podejmowania skutecznych działań, służących umacnianiu zdrowia oraz dokonywania ewaluacji podjętych działań.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z pedagogiki, psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W13.	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
C.W14.	zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
C.W15.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U44.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;	zadanie praktyczne kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM zajęcia praktyczne
C.U45.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	zadanie praktyczne kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM zajęcia praktyczne
C.U46.	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;	zadanie praktyczne kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM zajęcia praktyczne

C.U47.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	zadanie praktyczne kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM zajęcia praktyczne
C.U48.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	zadanie praktyczne kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM zajęcia praktyczne
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K4.	ponoszenia odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM zajęcia praktyczne

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Cele i kierunki działań promocji zdrowia. Metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowania prawidłowych zachowań zdrowotnych wobec różnych grup społecznych.	1	C.W13.
2.	Paradygmaty zdrowia. Paradygmat biomedyczny (patogenetyczny). Paradygmat salutogenetyczny (A. Antonovsky). Paradygmat holistyczny. Paradygmat socjologiczny/środowiskowy. Paradygmat zdrowienia (Recovery). Współczesne podejście integracyjne (integrujące) do paradygmatów zdrowia.	1	C.W13.
3.	Ocena stanu zdrowia ludności, pacjenta, ucznia. Wybrane elementy epidemiologii opisowej i analitycznej. Badania screeningowe w działalności profilaktycznej. Narzędzia wykorzystywane do oceny stanu zdrowia.	1	C.W13.

4.	Koncepcja promocji zdrowia – założenia, kierunki i obszary działań. Podejście prewencyjne a promocyjne. Dokumenty promocji zdrowia.	1	C.W14.
5.	Strategia promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, narodowym i światowym.	2	C.W15.
6.	Styl życia a zdrowie. Zachowania zdrowotne. Czynniki kształtujące style życia. Metody oddziaływania na kształtowanie stylu życia.	2	C.W14. C.W15.
7.	Metodologia programów zdrowotnych w promocji zdrowia. Konstruowanie programów zdrowotnych.	2	C.W14. C.W15.
Razem		**10**	

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pojęcie zdrowia, jego uwarunkowania i ocena. Mandala zdrowia – model ekosystemu człowieka. Mierniki stanu zdrowia. Zadania pielęgniarki w promocji zdrowia.	3	C.W13.
2.	Karta Ottawska – dokument programowy promocji zdrowia. Kierunki działań w promocji zdrowia.	2	C.W14. C.W15
3.	Edukacja zdrowotna - cele, cechy, obszary. Modele edukacji zdrowotnej.	2	C.W14. C.W15
4.	Zdrowie a styl życia. Uwarunkowania zachowań zdrowotnych. Czynniki ryzyka chorób wynikające ze stylu życia - zapobieganie.	3	C.W13.
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pielęgniarka jako członek zespołu interdyscyplinarnego w promocji zdrowia.	3	C.W13. C.W14. C.W15.
2.	Metodyka oceny zachowań zdrowotnych wybranych grup ludności.	3	C.W13. C.W14. C.W15.
3.	Profilaktyka a promocja zdrowia, realizacja programów w środowisku lokalnym, w kraju i na świecie. Nowe wytyczne w promocji zdrowia obowiązujące w Unii Europejskiej.	3	C.W13. C.W14. C.W15.
4.	Edukacja chorego przewlekle i niepełnosprawnego - studium przypadku.	3	C.W13. C.W14. C.W15.
5.	Zdrowotne i społeczne uwarunkowania chorób cywilizacyjnych i przewlekłych. Kształtowanie kompetencji pielęgniarki jako lidera zdrowia.	3	C.W13. C.W14. C.W15.
Razem		**15**	

CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opracowanie indywidualnego programu promocji zdrowia. Przygotowanie środków dydaktycznych i materiałów informacyjnych.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
2.	Opracowanie działań prozdrowotnych w środowisku zamieszkania, edukacji, pracy. Przygotowanie środków dydaktycznych i materiałów informacyjnych.	4	C.U44. C.U45. C.U46.

			C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
3.	Projekcja metod, form kształtowania prawidłowych zachowań wobec różnych grup społecznych.	2	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
Razem		**10**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rozpoznanie i ocena zagrożeń zdrowotnych i społecznych w środowisku życia, nauki, pracy jednostki, grupy. Identyfikacja czynników społecznych, ekonomicznych i środowiskowych, mających wpływ na zdrowie.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
2.	Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej w zakresie edukacji zdrowotnej zorientowanej na promocję zdrowia, profilaktykę, terapię lub rehabilitację, dla potrzeb indywidualnego odbiorcy, grupy.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
3.	Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu. Planowanie działań edukacyjnych dla indywidualnego odbiorcy, wybranej grupy osób.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
4.	Opracowywanie scenariuszy zajęć - dla zdrowych, z grup ryzyka, dla chorych, niepełnosprawnych, jak i chorych terminalnie. Samodzielna realizacja przygotowanego scenariusza zajęć edukacyjnych. Ewaluacja programów zdrowotnych i scenariuszy zajęć.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7

5.	Praktyczne wykorzystanie programu promocji zdrowia z wykorzystaniem marketingu promocji zdrowia.	4	C.U44. C.U45. C.U46. C.U47. C.U48. K.1 K.2 K.3 K.4 K.5 K.6 K.7
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Woynarowska B., Woynarowska M.: Edukacja zdrowotna. Podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka. Wydanie nowe, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2025.* 2. Andruszkiewicz A. Banaszkiewicz M.: Promocja Zdrowia dla studentów studiów licencjackich kierunków pielęgniarstwo i położnictwo, Tom 1 i Tom 2 Wyd. Czelej, Lublin 2010.* 3. Cianciara D.: Zarys współczesnej promocji zdrowia. PZWL, Warszawa 2017.*
Uzupełniająca:	1. Sierakowska M., Wrońska I. (red.), Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.* 2. Charzyńska Gula M. (red.): Zrozumieć promocję zdrowia. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010.* 3. Karski J.: Praktyka i teoria promocji zdrowia, Wyd. Ce De Wu. Warszawa 2011.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, zajęcia praktyczne, samokształcenie kierowane, instruktaż.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia CSM

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Opracowanie programu profilaktyki.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przeprowadzenie promocji zdrowotnej - realizacja konspektów spotkań z profilaktyki, prewencji (prezentacja multimedialna, inscenizacja, wg wcześniej przygotowanych konspektów).
4. Opracowanie pisemne projektu działań interwencyjnych w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych do wybranych grup odbiorców.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II, III	**Semestr studiów**	4, 5
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	9

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć										
	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	15	10	0	0	10	80	120	10	**255**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**25**					**210**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć										
	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,25	0,5	0,25	0	0	0,5	3	4	0,5	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,75**					**7,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy na temat organizacji, funkcjonowania, zadań i celów podstawowej opieki zdrowotnej oraz roli, miejsca pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej w opiece nad zdrowym i chorym. Zapoznanie ze specyfiką pracy pielęgniarki rodzinnej i położnej w podstawowej opiece zdrowotnej, specyfiką problemów pediatrycznych, wieku dorosłego, problemów geriatrycznych oraz problemów związanych z rodziną i środowiskiem występujących w podstawowej opiece zdrowotnej. Kształtowanie umiejętności diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w środowisku zamieszkania, nauczania i w środowisku pracy w różnych etapach życia.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, mikrobiologii, psychologii, zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć			
Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	**Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do**	**Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W16.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych pielęgniarki oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
C.W17.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
C.W18.	metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład, samokształcenie
C.W19.	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład,
C.W20.	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład,

C.W21.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład,
C.W22.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład,

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U16.	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U18.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;	realizacja zleconego zadania	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U19.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;	realizacja zleconego zadania	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U20.	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U25.	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U35.	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U41.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U42.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

C.U43.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U44.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;	realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U45.	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	realizacja zleconego zadania,	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U46.	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania	realizacja zleconego zadania	CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U49.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U50.	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U51.	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U52.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia CSM zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U53.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
C.U54.	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

C.U55.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki	Kolokwium pisemne i/lub ustne, projekt lub odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K4.	ponoszenia odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela akademickiego/ prowadzącego zajęcia; ocena 360° (opinie prowadzących zajęcia, kolegów/koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); samoocena	zajęcia praktyczne praktyka zawodowa

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Podstawowa opieka zdrowotna i jej zadania w odniesieniu do świadczeń realizowanych przez pielęgniarkę w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.	3	C.W16-22.

2.	Zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w POZ. Uprawnienia pielęgniarek/pielęgniarzy w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	3	
3.	Specyfika pracy w POZ oraz zadań poszczególnych członków sprawujących opiekę na jednostką, rodziną i społecznością (opieka nad dzieckiem, uczniem, człowiekiem pracującym, kobietą ciężarną, osobą starszą).	4	
Razem		**10**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Koncepcja funkcjonowania podstawowej opieki zdrowotnej w świetle przemian opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie.	3	C.W16-22.
2.	Ocena środowiska pacjenta. Metody i narzędzia oceny środowiska zamieszkania, nauczania, wychowania. Rozpoznanie problemów zdrowotnych i społecznych jednostki, rodziny i społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem małego dziecka oraz dzieci i młodzieży w środowisku nauczania i wychowania. Współczesne zagrożenia zdrowotne społeczeństwa i udział pielęgniarki w realizacji zadań wynikających z realizacji polityki zdrowotnej na poziomie podstawowej opieki.	3	
3.	Cele przekształceń i zadania zespołu podstawowej opieki zdrowotnej (praktyka indywidualna i grupowa pielęgniarki rodzinnej i lekarza rodzinnego, niepubliczny zakład opieki zdrowotnej) oraz wpływ jej na jakość opieki.	3	
4.	Szczepienia ochronne, rodzaje szczepionek (program szczepień ochronnych), standardy kwalifikacyjne, postępowanie w przypadku, NOP.	3	
5.	Narodowy Program Zdrowia 2021-2025 oraz inne programy zdrowotne realizowane w odniesieniu do człowieka zdrowego i chorego w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.	3	
Razem		**15**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Analizy struktury POZ w Polsce i na świecie.	1	C.U25., C.U35., C.U49-55.
2.	Planowanie opieki z wykorzystaniem klasyfikacji. Indywidualny plan opieki medycznej. Koordynacja opieki w środowisku pacjenta.	1	
3.	Określenie funkcji, zadań i umiejętności pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej – zasady wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	1	
4.	Organizacja izolacji pacjenta. Wykonywanie szczepień zgodnie z przepisami prawa w POZ, klasyfikacja i rozpoznawanie NOP.	1	
5.	Komunikowanie werbalne i pozawerbalne z dzieckiem, uczniem, dorosłym/starszym pacjentem POZ.	1	
6.	Gromadzenie danych o pacjencie zdrowym/chorym, wykorzystanie dostępnych źródeł: wywiad, obserwacja, analiza dokumentacji, przeprowadzenie oceny stanu zdrowia na podstawie dostępnych skal, siatek centylowych.	2	
7.	Testy skórne i próby uczuleniowe. Procedury pierwszej pomocy przedmedycznej i medycznej w ambulatoryjnej opiece nad chorymi. Standard wyposażenia i zastosowania zestawu przeciwwstrząsowego. Nadzór nad zestawem do zastosowań nagłych.	1	
8.	Rozpoznanie problemów rozwojowych/zdrowotnych u pacjentów POZ w różnym wieku. Planowanie opieki medycznej. Organizacja izolacji pacjentów z chorobą zakaźną.	1	
9.	Edukacja pacjentów w zakresie samokontroli zdrowia.	1	
Razem		**10**	

CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Ustalenie celu i planu opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym.	3	C.U46. C.U51.
2.	Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	4	C.U25. C.U35. C.U52.
3.	Wykonywanie badań antropometrycznych.	3	C.U44.
Razem		**10**	

Zajęcia praktyczne			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Modele pielęgnowania, stosowanie w praktyce wybranych teorii pielęgniarstwa.	5	C.U16., C.U18-20., C.U25., C.U35., C.U41-46., C.U49-55., K1-7.
2.	Oznaczanie glikemii za pomocą gleukometru.	5	
3.	Ustalenie celu i planu opieki nad człowiekiem chorym lub niepełnosprawnym.	7	
4.	Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	3	
5.	Metody pracy środowiskowej, grupowej, indywidualnej.	10	
6.	Planowanie odwiedzin profilaktycznych w konkretnym środowisku.	5	
7.	Planowanie i realizowanie opieki pielęgniarskiej wspólnie z chorym lub niepełnosprawnym i jego rodziną.	5	
8.	Podawanie choremu leków różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza oraz obliczanie dawki leków.	10	
9.	Wizyty patronażowe. Badania przesiewowe, bilanse zdrowia.	5	
10.	Rejestrowanie i prowadzenie dokumentacji.	5	
11.	Wykonywanie badań antropometrycznych.	5	
12.	Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych pod kontrolą pielęgniarki rodzinnej.	10	
13.	Konfrontacja celów kształcenia zawartych w programie zajęć praktycznych z oczekiwaniami studentów.	5	
Razem		**80**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Praca w gabinecie zabiegowym. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	20	C.U16., C.U18-20., C.U25., C.U35., C.U41-046., C.U49-55., K1-7.
2.	Praca z rodziną – zastosowanie procesu pielęgnowania.	20	
3.	Procedury zabiegowe prowadzone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.	20	
4.	Rozpoznanie problemów zdrowotnych i społecznych pacjenta.	20	
5.	Stosowanie standardów i procedur pielęgniarskich w podstawowej opiece medycznej. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	20	
6.	Zaplanowanie opieki nad pacjentem POZ w oparciu o znane modele pielęgnowania.	20	
Razem		**120**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opracowanie referatu / prezentacji nt. porównania systemów podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i wybranym kraju europejskim i pozaeuropejskim pod kątem organizacji, finansowania i roli pielęgniarki.	4	C.W16.
2.	Referat / prezentacja: warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarskich w podstawowej opiece zdrowotnej.	3	C.W17.
3.	Referat / prezentacja: metody oceny środowiska zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki.	3	C.W18.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Pietrzak M., Knoff B., Kryczka K: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej PZWL, Warszawa 2021.* 2. Ślusarska B., Marcinowicz L., Kocka K.: Pielęgniarstwo rodzinne i opieka środowiskowa, PZWL, Warszawa 2019.* 3. Marcinowicz L., Ślusarska B. (red): Opieka nad podopiecznym w praktyce pielęgniarki rodzinnej, Continuo, 2017.*
Uzupełniająca:	1. Ostręga W., Olacińska A., Korzycka M. (red): Standardy postępowania i metodyka pracy pielęgniarki szkolnej. IMiDz, Warszawa 2020.* file:///C:/Users/Student/Downloads/2020%20Standardy%20post%C4%99powania%20i%20metodyka%20pracy%20pielegniarki%20szkolnej.pdf 2. Mrożek-Budzyn D. Wakcynologia praktyczna. Wydawnictwo Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2018.* 3. Bernatowska E., Grzesiowski P.: Szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane od A do Z. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.

6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazanych w dzienniku umiejętności zawodowych.
4. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
   Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Dietetyka

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Dietetyka**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,25	0,25	0	0	0	0	0	0,5	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,25**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu ilościowego i jakościowego zapotrzebowania organizmu człowieka na składniki pokarmowe niezbędne dla funkcjonowania organizmu w warunkach zdrowia i choroby, roli poszczególnych składników pokarmowych w ustroju, norm żywieniowych w zależności od wieku, stanu zdrowia i aktywności fizycznej, składu i wartości odżywczych produktów spożywczych, dysfunkcji wymagających żywienia dietetycznego, metod oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia, stosowanych metod żywienia dietetycznego, planowania żywienia dietetycznego w wybranych schorzeniach oraz z zakresu sprawowania opieki w leczeniu żywieniowym i żywieniu dietetycznym.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W23.	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
C.W24.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
C.W25.	klasyfikację i rodzaje diet;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
C.W26.	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
C.W27.	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W28.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U53.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	zadanie praktyczne	ćwiczenia
C.U56.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;	zadanie praktyczne	ćwiczenia
C.U57.	stosować i zlecać diety terapeutyczne;	zadanie praktyczne	ćwiczenia
C.U58.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	zadanie praktyczne	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Znaczenie nauki o żywieniu człowieka. Podstawy dietetyki: definicja dietetyki, działy dietetyki, określenie żywienia dietetycznego.	1	C.W22.
2.	Podstawowe składniki odżywcze, podział, funkcje, źródła, skutki nadmiarów oraz niedoborów. Fizjologiczne normy zapotrzebowania na składniki odżywcze dla różnych grup ludności.	1	C.W23.
3.	Zapotrzebowanie energetyczne. Przemiany energetyczne w organizmie człowieka. Wartość odżywcza produktów spożywczych – charakterystyka poszczególnych grup produktów.	1	C.W23.
4.	Ocena stanu odżywienia i sposobu żywienia różnych grup ludności.	1	C.W23. C.W24. C.W26.
5.	Prawidłowe żywienie w różnym przedziale wiekowym (dzieci, młodzież, dorośli, wiek podeszły) i w okresie ciąży.	1	C.W23. C.W24. C.W27.
6.	Zasady dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych	1	C.W27.
7.	Wartości odżywcze produktów spożywczych – piramida żywieniowa. Zasady układania i oceny jadłospisów.	1	C.W23. C.W24.
8.	Klasyfikacja diet. Omówienie wybranych diet.	1	C.W23. C.W24. C.W25.
9.	Żywienie dojelitowe i pozajelitowe – standardy postępowania.	1	C.W23. C.W24. C.W25.

10.	Charakterystyka środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Interakcje leków z pożywieniem.	1	C.W28.
Razem		10	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Ocena stanu odżywienia i sposobu żywienia. Obliczanie podstawowych wskaźników, BMI, bilans energetyczny.	2	C.U56. K.1 K.5
2.	Zasady prawidłowego żywienia. Układanie jadłospisów dla człowieka zdrowego.	2	C.U56. K.1 K.5
3.	Ocena jadłospisów i planowanie żywienia człowieka chorego. Obliczanie wartości energetycznej posiłków. Wykorzystywanie tabel wartości odżywczych przy układaniu jadłospisów.	2	C.U56. C.U57. K.1 K.5
4.	Dobór środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wystawianie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich, udzielanie informacji na temat ich stosowania.	2	C.U57. C.U58. K.1 K.5
5.	Metody uczenia pacjenta samokontroli stanu zdrowia poprzez obserwację reakcji organizmu na określone jadłospisy i produkty żywnościowe.	2	C.U53. C.U56. K.1 K.5
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zaburzenia odżywiania i ich wpływ na organizm – analiza literatury naukowej.	3	C.W23. C.W24. C.W26.
2.	Dietoterapia stosowana w leczeniu chorób – analiza literatury naukowej.	3	C.W23. C.W24. C.W26.
3.	Sporządzenie planu dietoterapii w wybranej chorobie dietozależnej.	4	C.W25.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Ciborowska H., Rudnicka A.: Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.* 2. Bujko J.: Podstawy dietetyki, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2015.* 3. Grzymisławski M.: Dietetyka kliniczna, PZWL, Warszawa 2019.*
Uzupełniająca:	1. Chojnacki J.: Dietetyka i żywienie kliniczne, Urban&Partner, 2017.* 2. Szostak-Węgierek D.: Żywienie osób starszych, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020.* 3. Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu: Żywienie dojelitowe w domu. Podręcznik dla pacjentów, Wydawnictwo Scientifica 2018.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, ćwiczenia, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, standardy, skale do oceny odżywienia, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Opracowanie jadłospisu osoby zdrowej i chorej.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Organizacja pracy pielęgniarskiej**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,25	0,25	0	0	0	0	0	0,5	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,25**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej roli i znaczenia organizacji w podsystemie pielęgniarstwa, zakresu obowiązków pielęgniarki na poszczególnych stanowiskach, samodoskonalenia umiejętności zawodowych, marketingu usług pielęgniarskich, organizowania stanowiska pracy pielęgniarki, negocjowania warunków pracy i płacy z pracodawcą i płatnikiem świadczeń.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Wiedza z zakresu higieny i bezpieczeństwa, komunikacji międzyludzkiej oraz funkcjonowania instytucji państwowych na poziomie szkoły średniej.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W29.	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarskich stanowiskach pracy;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia samokształcenie
C.W30.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na pielęgniarskich stanowiskach pracy;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia samokształcenie
C.W31.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla zapewnienia jakości tej opieki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład ćwiczenia samokształcenie
C.W32.	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W33.	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W34.	uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarskiej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W35.	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U59.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.U60.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.U61.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia samokształcenie
C.U62.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.U63.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej pielęgniarki;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Organizacja – struktura, rodzaje.	1	C.W31.
2.	Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej. Cykl działania zorganizowanego. Proces pielęgnowania jako metoda pracy pielęgniarki.	1	C.W31.
3.	Zarządzanie – teoria i praktyka. Zarządzanie strategiczne. Funkcje kierownicze. Style zarządzania.	1	C.W31.
4.	Zarządzanie jakością. Jakość w opiece zdrowotnej, opieki pielęgniarskiej.	1	C.W31. C.W34.
5.	Jakość a inne kategorie oceniania pracy personelu i usług w opiece zdrowotnej: efektywność, skuteczność, produktywność, wydajność.	1	C.W30. C.W31. C.W34.
6.	Ergonomiczna i prakseologiczna analiza pracy.	1	C.W30. C.W31. C.W34.
7.	Wartościowanie pracy.	1	C.W31. C.W34.
8.	Zakres uprawnień, obowiązków zawodowych i powinności moralnych w zindywidualizowanej sytuacji podmiotu opieki.	1	C.W29.
9.	Zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarki.	1	C.W35.
10.	Ścieżka kariery zawodowej w pielęgniarstwie. Aktywne poszukiwanie pracy i planowanie pracy własnej.	1	C.W32. C.W33.
Razem		**10**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Stanowisko pracy pielęgniarki. Proces adaptacji. Zakres odpowiedzialności, obowiązków i uprawnień pielęgniarki na poszczególnych stanowiskach.	2	C.W29. C.U59. K.1 K.5
2.	Zarządzanie zasobami ludzkimi. Czynniki obciążające w pracy pielęgniarki oraz sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy. Pomiar obciążenia pracą na stanowiskach pielęgniarskich.	2	C.W30. C.U60. K.1 K.5
3.	Projektowanie pielęgniarskich stanowisk kierowniczych. Proces decyzyjny na stanowiskach pracy. Kategoryzacja pacjentów dla celów planowania obsad pielęgniarskich.	2	C.W31. C.U61. K.1 K.5
4.	Elementy doskonalenia organizacji. Rozwiązywanie problemów zarządzania. Standardy i procedury praktyki pielęgniarskiej, monitorowanie jakości opieki pielęgniarskiej.	2	C.W31. C.U61. K.1 K.5
5.	System oceny pracowniczej. Ocena pracy na stanowiskach pielęgniarskich.	2	C.W31. C.U62. K.1 K.5
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Aktualne problemy z zarządzaniem w pielęgniarstwie, marketing usług pielęgniarskich.	3	C.W29. C.W30. C.W31.
2.	Sporządzenie rozkładu czasu pracy i wykazu (zakresu) obciążeń na konkretnym pielęgniarskim stanowisku pracy.	3	C.W30. C.U61.
3.	Plan własnego rozwoju zawodowego i aktywnego poszukiwania pracy w oparciu o dane statystyczne i analityczne dotyczące rynku usług medycznych i jednostek systemu ochrony zdrowia.	4	C.U63.
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Ksykiewicz-Dorota A. (red.). *Zarządzanie w pielęgniarstwie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014*. 2. Ksykiewicz- Dorota A. (red.): Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2004.* 3. Dobska M., Dobski P.: *Zarządzanie jakością w podmiotach leczniczych.* Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2012*
Uzupełniająca:	1. Dobska M., Rogoziński K. (red.): Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej. PWN, Warszawa 2008.* 2. Kautsch M.: *Zarządzanie w opiece zdrowotnej. Nowe wyzwania*. Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2015* 3. Głowacka M. D.; Mojs E. (red.): *Profesjonalne zarządzanie kadrami w podmiotach leczniczych.* Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2015*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, ćwiczenia.

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, standardy, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

1. Obecność na ćwiczeniach 100%.
2. Aktywny udział w ćwiczeniach.
3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Badanie fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	10	0	0	0	40	0	0	20	**80**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**40**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,25	0,25	0	0	0	2	0	0	0,5	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**2**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu przeprowadzania badań podmiotowych i przedmiotowych pacjentów w różnym wieku, samodzielnego wykonywania badania fizykalnego i oceny stanu zdrowia, a także interpretacji podstawowych badań diagnostycznych w szpitalach, ambulatorium i w domu oraz oceny i rozpoznania stanów zagrożenia życia.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W36.	pojęcie, zasady i sposób badania podmiotowego i jego dokumentowania;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W37.	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (*Onset* – objawy/dolegliwości, *Location* – umiejscowienie, *Duration* – czas trwania, *Character* – charakter, *Agravating/Alleviating factors* – czynniki nasilające/łagodzące, *Radiation* – promieniowanie, *Timing* – moment wystąpienia), FIFE (*Feelings* – uczucia, *Ideas* – idee, *Functio*n – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (*Symptoms* – objawy, *Allergies* – alergie, *Medications* – leki, *Past medical history* – przebyte choroby/przeszłość medyczna, *Last meal* – ostatni posiłek, *Events prior to injury/ilness* – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W38.	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (*Problem* – problem, *Etiology* – etiologia, *Symptom* – objaw);	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W39.	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W40.	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład

C.W41.	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W42.	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W43.	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W44.	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
C.W45.	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru	wykład, e-wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarskiej;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U64.	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U65.	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U66.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM samokształcenie
C.U67.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM samokształcenie
C.U68.	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (*Analgesia* – znieczulenie, *Activity of daily living* – aktywność życia, *Adverseeffects* – działania niepożądane, *Aberrantbehaviors* – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (*Subjective* – dane subiektywne, *Objective* – dane obiektywne, *Assessmen*t – ocena, *Plan/Protocol* – plan działania);	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM samokształcenie

C.U69.	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U70.	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U71.	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
C.U76.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	kontrola ustna obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM
K.6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	CSM

Treści programowe poszczególnych zajęć

Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Wprowadzenie do tematyki przedmiotu. Ogólny podział badania fizykalnego. Badanie ogólne. Diagnostyka laboratoryjna. Dokumentacja kliniczna pacjenta. Wykorzystanie systemów teleinformatycznych, systemów łączności w badaniu fizykalnym. Znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia.	2	C.W36. C.W39. C.W40. C.W45.
2.	System opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Agravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/ łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/ilness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);	2	C.W37.
3.	Zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi. Zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego).	2	C.W41. C.W42.
4.	Badanie układu nerwowego. Badanie narządów zmysłów.	2	C.W40. C.W44.
5.	Badanie jamy brzusznej, badanie per rectum. Badanie żeńskich, męskich narządów płciowych.	2	C.W40. C.W44.
Razem		**10**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	System opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw). Badanie podmiotowe niemowląt, dzieci i osób dorosłych.	3	C.W36. C.W38. C.W40. C.W44.
2.	Badanie skóry. Badanie jamy ustnej, gardła, szyi. Badanie gruczołów wydzielania wewnętrznego.	2	C.W40. C.W44.
3.	Badanie układu oddechowego. Badanie układu siateczkowo-śródbłonkowego. Rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania.	2	C.W40. C.W43. C.W44.
4.	Badanie układu sercowo-naczyniowego.	3	C.W40. C.W44.
Razem		**10**	

CSM			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Badanie podmiotowe niemowląt, dzieci i osób dorosłych. Dobieranie i stosowanie narzędzi klinimetrycznych do oceny stanu pacjenta.	3	C.U64. C.U65. C.U69. K.1, 5, 6
2.	Badanie ogólne. Dokumentacja kliniczna pacjenta. Posługiwanie się dokumentacją medyczną oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych. Diagnostyka laboratoryjna.	3	C.U64. C.U69. C.U76. K.1, 5, 6
3.	Badanie skóry.	2	C.U66. C.U67. C.U68. K.1, 5, 6
4.	Badanie układu siateczkowo-śródbłonkowego.	2	C.U66. C.U67. C.U68. K.1, 5, 6
5.	Badanie jamy ustnej, gardła, szyi.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1, 5, 6
6.	Badanie układu oddechowego.	3	C.U66. C.U67. C.U68. C.U69. C.U71. K.1, 5, 6
7.	Badanie gruczołów wydzielania wewnętrznego.	3	C.U66. C.U67. C.U68. C.U69. K.1, 5, 6
8.	Badanie układu sercowo-naczyniowego.	3	C.U66. C.U67. C.U68. C.U69. K.1, 5, 6
9.	Badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretacja składowych prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawanie zaburzenia zagrażającego zdrowiu lub życiu pacjenta.	3	C.U66. C.U70 K.1, 5, 6
10.	Badanie jamy brzusznej, badanie per rectum.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1, 5, 6

11.	Badanie żeńskich, męskich narządów płciowych.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1 K.5 K.6
12.	Badanie układu kostno-stawowego i mięśniowego.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1 K.5 K.6
13.	Badanie układu nerwowego.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1 K.5 K.6
14.	Badanie narządów zmysłów.	3	C.U66. C.U67. C.U68. K.1 K.5 K.6
Razem		**40**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Badanie dziecka - przygotowany przez studenta projekt (instrukcja, krótki przewodnik metodyczny) procesu badania fizykalnego z uwzględnieniem analizy treści wybranej publikacji naukowej.	5	C.U66. C.U67. C.U68.
2.	Badanie osób starszych - przygotowany przez studenta projekt (instrukcja, krótki przewodnik metodyczny) procesu badania fizykalnego z uwzględnieniem analizy treści wybranej publikacji naukowej.	5	C.U66. C.U67. C.U68.
3.	Badanie układu ruchu - przygotowany przez studenta projekt (instrukcja, krótki przewodnik metodyczny) procesu badania fizykalnego z uwzględnieniem analizy treści wybranej publikacji naukowej.	5	C.U66. C.U67. C.U68.
4.	Badanie gruczołu piersiowego - przygotowany przez studenta projekt (instrukcja, krótki przewodnik metodyczny) procesu badania fizykalnego z uwzględnieniem analizy treści wybranej publikacji naukowej.	5	C.U66. C.U67. C.U68.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Dyk D. (red.): Badania fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2020.* 2. Krajewska-Kułak E., Szczepański M.(red.): Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych. Wyd. Czelej, Lublin 2008*. 3. Bickley L.S.: Przewodnik Batesa po badaniu przedmiotowym i podmiotowym. Termedia, Poznań 2014*.
Uzupełniająca:	1. Kokot F. (red.): Wywiad i badanie przedmiotowe. Urban & Partner, Wrocław 2004.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykład problemowy, opowiadanie, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film.

Środki dydaktyczne

Fantom do badań fizykalnych, laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, kaliper, waga, wzrostomierz, siatki centylowe, stetoskop, otoskop, oftalmoskop, młotek neurologiczny, symulator badania układu oddechowego i krążenia.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Zakażenia szpitalne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Zakażenia szpitalne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,25	0,25	0	0	0	0	0	0,5	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,25**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie podstawowej wiedzy na temat przepisów prawnych dotyczących zakażeń szpitalnych, epidemiologii zakażeń szpitalnych, rozpoznawania i rejestracji zakażeń szpitalnych, postępowania w sytuacji wykrycia źródła zakażenia, ochrony pacjentów, siebie i współpracowników przed zakażeniami, właściwego postępowania mającego na celu zapobieganie powstawaniu zakażeń szpitalnych.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, zdrowia publicznego, mikrobiologii i parazytologii, podstaw pielęgniarstwa.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W46.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W47.	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład, samokształcenie
C.W48.	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii *Clostridioides difficile*, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	ćwiczenia, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U49.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru zadanie praktyczne	ćwiczenia

C.U72.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru zadanie praktyczne	ćwiczenia, samokształcenie
C.U73.	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii *Clostridioides difficile,* zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru zadanie praktyczne	ćwiczenia
C.U74.	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru zadanie praktyczne	ćwiczenia, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Epidemiologia zakażeń szpitalnych: podstawy prawne, źródła i rezerwuar drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, drogi szerzenia się zakażeń, zapobieganie i zwalczanie zakażeń szpitalnych.	2	C.W46.
2.	Organizacja nadzoru nad zakażeniami w świecie i w Polsce: nadzór epidemiologiczny, program kontroli zakażeń, receptariusz szpitalny, komitet terapeutyczny, rola i zadania pielęgniarki epidemiologicznej.	2	C.W47.
3.	Dezynfekcja i sterylizacja - zwalczanie zakażeń szpitalnych.	2	C.W47.
4.	Kryteria rozpoznawania zakażeń szpitalnych.	1	C.W47.
5.	Monitorowanie zakażeń, analiza epidemiologiczna. Zespół ds. Kontroli Zakażeń Szpitalnych, systemy, procesy i metody nadzoru.	2	C.W47.
6.	Biologiczne czynniki chorobotwórcze podlegające rejestracji w szpitalu.	1	C.W47.
Razem		**10**	

Ćwiczenia

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii *Clostridioides difficile*, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym.	2	C.W48. C.U72. C.U73. C.U74. K.1 K.5
2.	Planowanie i organizowanie izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych.	2	C.U49 K.1 K.5
3.	Bakteriologiczna analiza bieżąca i okresowa: kontrola mikrobiologiczna środowiska szpitalnego, procedury, kontrola, dokumentacja, szkolenie personelu, jakość usług zdrowotnych.	2	C.W47. C.U72. C.U74. K.1 K.5

4.	Zasady pobierania materiału do badań bakteriologicznych.	2	C.W47. C.U72. C.U74. K.1 K.5
5.	Zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym. Zadania pielęgniarki w profilaktyce zakażeń szpitalnych w oddziałach: pediatrycznym, neonatologicznym, położniczym, ginekologicznym, onkologicznym, chirurgicznym, intensywnej terapii.	2	C.W47. C.W48. C.U72. C.U74. K.1 K.5
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Kontrola zakażeń szpitalnych: zasady izolacji pacjentów zakażonych, przestrzegania higieny szpitalnej, postępowanie z odpadami medycznymi.	5	C.W47. C.W48.
2.	Przepisy prawne dotyczące kontroli zakażeń szpitalnych.	5	C.W47. C.W48.
3.	Zagrożenia epidemiologiczne w skupiskach ludzi: szkoły, przedszkola, uczelnie, szpitale, imprezy masowe (koncerty, zawody sportowe), koszary wojskowe.	5	C.W47. C.W48.
4	Warunki dopuszczenia do obrotu oraz metody oceny i wyboru środków ochrony indywidualnej (osobistej) niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną.	5	C.U72. C.U74.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Bulanda M., Szostek S.: Podstawy mikrobiologii i epidemiologii szpitalnej. PZWL, Warszawa 2020.* 2. Bulanda M.; Wojkowska-Mach J.: Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej. PZWL Warszawa 2017.* 3. Bain Chris; Epidemiologia – Podręcznik dla studentów i praktyków. Scholar, 2021.*
Uzupełniająca:	1. Zieliński A., Baumann-Popczyk A., Sadkowska-Todys M.: Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka. Alfa Medica Press, Bielsko Biała 2014.* 2. Krajewska- Kułak E.: Zarys mikologii dla pielęgniarek. Czelej, Lublin 2005.* 3. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. z 2024 r., poz. 924 ze zm).

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, ćwiczenia, samokształcenie kierowane.
Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, standardy, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia e-wykładów 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń 1. Obecność na ćwiczeniach 100%. 2. Aktywny udział w ćwiczeniach. 3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń. 4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	10	10	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**10**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,25	0,25	0	0	0	0	0	0,5	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,25**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu zasad i procedur dostępu do publicznych zasobów informacyjnych w ochronie zdrowia, zastosowania zasobów i systemów informatycznych funkcjonujących w ochronie zdrowia oraz nabycie umiejętności obsługi bazy danych medycznych.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W49.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
C.W50.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarki;	zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru	e-wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U75.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.U76.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;	zadanie praktyczne, praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Podstawowe wiadomości o bezpieczeństwie użytkowania informacji na komputerach PC. Podstawowe informacje prawne z zakresu użytkowania komputerów i oprogramowania w medycynie.	1	C.W49. C.W50.
2.	Relacyjne Bazy Danych - model baz danych wykorzystywany powszechnie we współczesnych systemach informatycznych. Bezpieczeństwo przechowywania danych i kopie zapasowe. Ogólnie dostępne elektroniczne bazy wiedzy medycznej.	3	C.W49. C.W50.
3.	Definicje związane z informatyką medyczną oraz magazynowaniem i obróbką danych medycznych. Informatyczne wspomaganie procesu kontraktowania umów z NFZ.	3	C.W49. C.W50.
4.	System informacyjny opieki zdrowotnej i jego funkcje. Proces informatyzacji opieki zdrowotnej.	3	C.W49. C.W50.
Razem		**10**	
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Internet w medycynie. Wyszukiwanie istotnych informacji w globalnej sieci informatycznej Internet.	2	C.U75. C.U76. K.1 K.5 K.7
2.	Obsługa aplikacji do zarządzania systemem opieki zdrowotnej: konfiguracja zasobów, obsługa deklaracji i usług, rozliczanie umów z NFZ, kolejki oczekujących, harmonogramy i obsługa wizyt, wystawianie recept.	4	C.U75. C.U76. K.1 K.5 K.7
3.	Informatyczne wspomaganie procesu kontraktowania umów z NFZ. Profil świadczeniodawcy. Elektroniczna przeglądarka postępowań, tworzenie oferty.	4	C.U75. C.U76. K.1 K.5 K.7
Razem		**10**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Geneza systemów informacyjnych. Definicje związane z informatyką medyczną oraz magazynowaniem i obróbką danych medycznych.	5	C.W49. C.W50.
2.	Zasoby słownikowe w informatyce medycznej. Ogólnie dostępne elektroniczne bazy wiedzy medycznej.	5	C.W49. C.W50.
3.	Wpływ pracy przed komputerem na zdrowie użytkowników, rola systemów IT w życiu codziennym.	5	C.W49. C.W50.
4.	Opracowanie prezentacji poświęconej analizie funkcjonującego Systemu Informacji Medycznej oraz jego roli w zapewnianiu jakości opieki zdrowotnej na przykładzie wybranej jednostki ochrony zdrowia.	5	C.W50.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Kilańska D., Gaworska-Krzemińska A., Grabowska H.: E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie, PZWL, Warszawa 2017.* 2. Sieradzka A.: Dokumentacja RODO w placówkach medycznych, C.H. Beck Wydawnictwo Polska, Warszawa 2019.* 3. Przewodnik po RODO w służbie zdrowia, Ministerstwo Zdrowia.* dostęp: https://www.gov.pl/web/zdrowie/rodo-w-sluzbie-zdrowia-po-pierwsze-pacjent
Uzupełniająca:	1. Andres K.: Ochrona danych osobowych medycznych, C.H. Beck Wydawnictwo Polska, Warszawa 2018.* 2. Świtała K.: Pacjent jako beneficjent ograniczeń jawności elektronicznej dokumentacji medycznej, C.H. Beck Wydawnictwo Polska, Warszawa 2018.* 3. Białas A.: Bezpieczeństwo informacji i usług w nowoczesnej instytucji i firmie, Wyd. WNT, Warszawa 2018.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, pokaz z instruktażem.

Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, komputery.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia e-wykładów 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń 1. Obecność na ćwiczeniach 100%. 2. Aktywny udział w ćwiczeniach. 3. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń. 4. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Do wyboru: Język migowy

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Język migowy**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Fakultatywny
Rok studiów	III	**Semestr studiów**	5
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	0	20	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0	1	0	0	0	0	0	1	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	—
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest nabycie wiedzy na temat przyczyny i rodzaju wad słuchu oraz teoretycznych i praktycznych umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej z dzieckiem i osobą dorosłą z uszkodzonym narządem słuchu.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W51.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	zaliczenie ustne	ćwiczenia, samokształcenie
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U77.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Komunikacja interpersonalna niesłyszących.	3	C.W51. C.U77. K.1 K.5
2.	Znaki daktylograficzne statyczne, znaki daktylograficzne dynamiczne, znaki liczbowe, znaki ideograficzne: zebranie informacji o pacjencie, poinformowanie o postępowaniu diagnostycznym, podstawowe zabiegi pielęgnacyjne wykonywane u pacjenta, powiadamianie rodziny i wzywanie pomocy.	5	C.W51. C.U77. K.1 K.5
3.	Kontakt z osobą głuchoniemą, poznawanie jej sposobu komunikowania się, wykorzystywanie poznanych znaków.	10	C.W51. C.U77. K.1 K.5
4.	Pomoce techniczne dla osób z uszkodzonym narządem słuchu. Zasady i metody pracy z osobą z wadą słuchu i mowy.	2	C.W51. C.U77. K.1 K.5
Razem		**20**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Terminologia, etiologia i klasyfikacja uszkodzeń narządu słuchu.	3	C.W51.
2.	Zaburzenia słuchu i mowy: przyczyny występowania wad, prewencja pierwotna i wtórna.	3	C.W51.
3.	Komunikacja werbalna i niewerbalna, zaburzenia w komunikacji międzyludzkiej. Proces mówienia, zjawiska prozodyczne mowy. Kinezyka (mowa ciała): postawa ciała, mimika twarzy, gestykulacja, kontakt wzrokowy. Proksemika (przestrzeń). Haptyka (dotyk).	10	C.W51.
4.	Problemy społeczne (socjologiczne) osoby z uszkodzonym narządem słuchu.	4	C.W51.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Rzeźniczak D.: Podręcznik do nauki Polskiego Języka Migowego (Poziom A1). Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2022.* 2. Rzeźniczak D.: Alfabet PJM - Ćwiczenia podstawowe. Centrum Polskiego Języka Migowego. Kalisz 2022 .* 3. Kamyk K., Sitko-Gap J., Gap A., Język migany w medycynie, Polskie Stowarzyszenie Higieny Stomatologicznej (PSHP), Częstochowa 2015.*
Uzupełniająca:	1. Szczepankowski B.: Język migowy w terapii. WSP Łódź 2008.* https://www.scribd.com/document/846878715/je-zyk-migowy 2. Kosiba O., Grenda P.: Leksykon języka migowego. Wydawnictwo Silentium Bogatynia 2011.* https://www.scribd.com/document/770790717/leksykon-jezyka-migowego
Metody dydaktyczne	
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, instruktaż, samokształcenie kierowane.	
Środki dydaktyczne	
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, plansze.	
Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się	
Forma i warunki zaliczenia 1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie ustne obejmujące treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów.	

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Do wyboru: Telemedycyna i e-zdrowie

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Telemedycyna i e-zdrowie**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Fakultatywny
Rok studiów	III	**Semestr studiów**	5
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	0	20	0	0	0	0	0	20	**40**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0	1	0	0	0	0	0	1	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	—
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z systemami telemedycznymi i e-zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w usprawnianiu procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich. Poznanie przez studenta rodzajów systemów telemedycznych, w tym rozróżnienia na systemy synchroniczne i asynchroniczne, oraz zaznajomienie się z narzędziami technicznymi wykorzystywanymi w telemedycynie.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Brak

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie			
C.W52.	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarskich;	zaliczenie pisemne; praca studenta w trakcie zajęć; projekt/prezentacja	ćwiczenia, samokształcenie
C.W53.	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;	zaliczenie pisemne; praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.W54.	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	zaliczenie pisemne; praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
C.W55.	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia;	zaliczenie pisemne; praca studenta w trakcie zajęć	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi			
C.U78.	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	ćwiczenia
C.U79.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	ćwiczenia

C.U80.	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do			
K.1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia
K.5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, samoocena studenta	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć

Ćwiczenia

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Znaczenia nowych technologii informatycznych we współczesnej medycynie i zdrowiu publicznym.	3	C.W52. C.W53. C.W54. C.W55. K.1 K.5
2.	Zagrożenia związane z samodiagnozowaniem się za pomocą Internetu.	3	C.W52. C.W53. C.W54. C.W55. K.1 K.5
3.	Rodzaje systemów telemedycznych i e-zdrowia.	3	C.W52. C.W53. C.W54. C.W55. K.1 K.5
4.	Udział pielęgniarski w udzielaniu świadczeń przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.	3	C.W52. C.W53. C.W54. C.W55. K.1 K.5
5.	Stosowanie narzędzi wykorzystywanych w systemach telemedycznych i e-zdrowia. Obsługa wybranych platform telemedycznych.	3	C.U78. K.1 K.5
6.	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta i realizowanej opieki pielęgniarskiej za pomocą narzędzi teleinformatycznych.	3	C.U79. K.1 K.5
7.	Wsparcie pacjenta w korzystaniu z systemów teleinformatycznych.	2	C.U80. K.1 K.5
Razem		**20**	

Samokształcenie

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Opracowanie prezentacji/projektu dotyczącego systemu telemedycznego i e-zdrowia w wybranej placówce ochrony zdrowia przy uwzględnieniu jego znaczenia dla usprawnienia działania świadczeń zdrowotnych.	20	C.W52.
Razem		**20**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Król-Całkowska J., E-dokumentacja medyczna i telemedycyna. Aspekty prawne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2021*. 2. Maciejewski R., Zubrzycki J. Inżynieria biomedyczna: telemedycyna. Politechnika Lubelska, Lublin 2015* (dostępna online) https://bc.pollub.pl/Content/9305/PDF/telemedycyna.pdf
Uzupełniająca:	1. Kokocińska K.: Innowacyjne technologie w ochronie zdrowia. Aspekty prawne, Wolters Kluwer, Warszawa 2020* 2. Koenner M., Malinowska A. Telemedycyna - aspekty prawne. Wydawnictwo AsteriaMed, Gdańsk 2020*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, instruktaż, samokształcenie kierowane.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, plansze.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia
1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne i ustne obejmujące treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

D, E i F. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ

Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Choroby wewnętrze i pielęgniarstwo internistyczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3, 4
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	10

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	120	120	20	**320**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,5	4	4	0,5	**10**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**8,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy w zakresie problemów zdrowotnych pacjenta w przebiegu schorzeń internistycznych oraz objęcia chorego opieką pielęgniarską.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład

D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W9.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W39.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM

D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zwodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnejw określonych sytuacjach zdrowotnych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ

D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
D.U23	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Różnicowanie bólów w klatce piersiowej. Etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, metody diagnostyczne, terapia pacjentów z wybranymi chorobami układu krążenia i chorób płuc: choroba niedokrwienna serca, niewydolność serca, zaburzenia rytmu serca, zapalenia płuc i opłucnej, zatorowość płucna, POCH, astma oskrzelowa. Ogólne zasady diagnostyki i leczenia nadciśnienia tętniczego	3	D.W1, D.W2, D.W3, D.W5, D.W6, D.W39
2.	Symptomatologia chorób przewodu pokarmowego. Diagnostyka bólów w jamie brzusznej. Etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, metody diagnostyczne, terapia pacjentów z wybranymi chorobami układu pokarmowego: choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, zapalenie i niewydolność wątroby, zapalenie trzustki, kamica i zapalenie pęcherzyka żółciowego. Krwawienie z przewodu pokarmowego.	3	D.W1, D.W2, D.W3, D.W4, D.W11, D.W12
3.	Wybrane choroby krwi – niedokrwistości, białaczki, skazy krwotoczne. Objawy, diagnostyka i leczenie.	1	D.W2, D.W3, D.W5
4.	Wybrane choroby endokrynologiczne: nadczynność i niedoczynność tarczycy – objawy, diagnostyka i leczenie. Podstawy diagnostyki i leczenia cukrzycy.	1	D.W2, D.W3, D.W5, D.W6, D.W11
5.	Choroby nerek – podstawy, diagnostyka i terapia. Reumatoidalne zapalenie stawów i inne wybrane choroby reumatologiczne – podstawy symptomatologii, diagnostyki i leczenia.	1	D.W2, D.W3, D.W5
6.	Etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, metody diagnostyczne, terapia pacjentów z chorobami: układu krążenia: choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność krążenia, zaburzenia rytmu serca, miażdżyca naczyń obwodowych, niewydolność żylna.	3	D.W2, D.W5, D.W6, D.W39
7.	Etiologia, patogeneza, obraz kliniczny, metody diagnostyczne, terapia pacjentów z chorobami: układu ruchu: choroba reumatyczna, reumatoidalne zapalenie stawów, osteoporoza.	3	D.W2, D.W3, D.W5, D.W6
8.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu krążenia: choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność krążenia zaburzenia rytmu serca, miażdżyca naczyń obwodowych, niewydolność żylna.	3	D.W2, D.W7, D.W8
9.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu oddechowego: zapalenia oskrzeli, płuc, astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc, zapalenia opłucnej.	2	D.W2, D.W7, D.W8., D.W9., D.W10.
Razem		**20**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu pokarmowego: biegunki, zaparcia, stany zapalne, krwawienia, choroba wrzodowa, zapalenie i niewydolność wątroby, zapalenie trzustki, kamica i zapalenie pęcherzyka żółciowego.	4	D.W2, D.W4, D.W9., D.W12
2.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu moczowego: stany zapalne, kamica, niewydolność nerek.	4	D.W2, D.W4, D.W8.
3.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu krwiotwórczego: niedokrwistości, białaczki, skazy, zespoły wykrzepiania wewnątrznaczyniowego.	4	D.W2, D.W5, D.W8., D.W9., D.W10.
4.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu dokrewnego: zaburzenia czynności tarczycy, nadnerczy, trzustki (cukrzyca).	4	D.W2, D.W5, D.W6, D.W11

5.	Pielęgnowanie pacjentów z chorobami: układu ruchu: choroba reumatyczna, reumatoidalne zapalenie stawów, osteoporoza.	4	D.W2, D.W8.
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Charakterystyka procesu diagnostyczno-terapeutycznego i pielęgnacyjnego w wybranej jednostce chorobowej z zakresu chorób wewnętrznych.	20	D.W2., D.W3.
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zapoznanie ze specyfiką, zasadami pracy w oddziale internistycznym, przepisami BHP i procedurami obowiązującymi w oddziale. Zapoznanie z zespołem terapeutycznym i pacjentami. Zapoznanie z programem zajęć praktycznych i warunkami zaliczenia.	8	D.U1, D.U4, D.U15, D.U17, D.U18
2.	Przyjęcie chorego do oddziału chorób wewnętrznych, rola pielęgniarki przy przyjęciu chorego, ocena reakcji chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od stanu zdrowia i wieku pacjenta, pomoc w adaptacji chorego do warunków szpitalnych. Zapoznanie z dokumentacją medyczną chorego obowiązującą w oddziale, prowadzenie dokumentacji chorego.	8	D.U1, D.U4, D.U17, D.U27, D.U11
3.	Komunikowanie się z chorym, zespołem terapeutycznym, rodziną chorego.	8	D.U15, D.U16, D.U17, D.U12
4.	Udział w diagnozowaniu pacjenta w oddziale internistycznym. Przygotowanie chorego do badań, opieka w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia zgodnie z obowiązującymi procedurami w oddziale. Analiza i interpretacja wyników badań.	8	D.U3, D.U4, D.U6, D.U22, D.U23
5.	Zbieranie informacji o stanie zdrowia chorego z dostępnych źródeł z wykorzystaniem znanych metod zbierania informacji ukierunkowanych na schorzenie pacjenta i potrzeby bio-psycho-społeczne. Ocena stanu bio-psycho-społecznego pacjenta w oparciu o analizę zebranych informacji.	8	D.U1, D.U2, D.U4, D.U5
6.	Rozpoznanie i formułowanie diagnozy pielęgniarskiej oraz określenie celów opieki.	8	D.U1, D.U5, D.U9
7.	Planowanie opieki z uwzględnieniem obowiązujących procedur w oddziale internistycznym, realizacja planu opieki. Udokumentowanie opieki.	8	D.U1, D.U11, D.U27
8.	Ocena niebezpieczeństwa powikłań wynikających z badań specjalistycznych, leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego, leczniczo-pielęgnacyjnego z uwzględnieniem ryzyka wynikającego z unieruchomienia chorego w łóżku, planowanie interwencji pielęgniarskich. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	8	D.U7, D.U9, D.U11, D.U20, D.U36,
9	Ocena ryzyka wystąpienia i rozpoznawanie stanów zagrożenia życia u chorych w przebiegu choroby. Monitorowanie stanu zdrowia pacjenta.	8	D.U3, D.U5, D.U19, D.U20, D.U36
10	Udział w leczeniu farmakologicznym, dietetycznym, rehabilitacyjnym pacjentów w oddziale internistycznym. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	8	D.U7, D.U8, D.U19, D.U21
11	Prowadzenie dokumentacji realizowanej opieki pielęgniarskiej w oddziale internistycznym.	8	D.U1, D.U27

12	Ocena zdolności pacjenta do samoopieki. Rozpoznanie deficytów w zakresie samoopieki, planowanie edukacji chorego i /lub jego rodziny. Określenie zakresu edukacji, celu, planu, dobór metod, środków i treści do przeprowadzenia edukacji chorego i jego rodziny.	8	D.U10, D.U12, D.U14
13	Prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki wybranego pacjenta.	8	D.U12, D.U14, D.U15
14	Organizowanie izolacji chorego zakaźnie w oddziale internistycznym.	8	D.U18, D.U36
15	Samoocena studenta, obserwacja, opinia (nauczyciela, pacjenta, zespołu terapeutycznego) i ocena końcowa zajęć.	8	K1–K7
Razem		**120**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami układu krążenia, profilaktyka powikłań. Diagnoza pielęgniarska, przygotowanie chorego do samokontroli i samoopieki. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	1	D.U1, D.U3, D.U4, D.U5, D.U19, D.U20
2.	Opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami układu oddechowego, profilaktyka powikłań. Diagnoza pielęgniarska. Przygotowanie chorych do samokontroli i samoopieki, udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	1	D.U1, D.U3, D.U4, D.U5, D.U19
3.	Wybrane modele opieki pielęgniarskiej chorego ze schorzeniami układu pokarmowego, profilaktyka powikłań, udział pielęgniarki w diagnostyce chorego. Diagnoza pielęgniarska. Przygotowanie chorych do samokontroli i samoopieki.	1	D.U1, D.U4, D.U9, D.U10
4.	Model opieki pielęgniarskiej chorego z nadczynnością i niedoczynnością tarczycy, profilaktyka powikłań. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	1	D.U1, D.U4, D.U7
5.	Opieka pielęgniarska nad chorym z cukrzycą, profilaktyka powikłań ostrych i przewlekłych. Przygotowanie chorych z cukrzycą do samoobserwacji i samoopieki, diagnoza pielęgniarska. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	1	D.U1, D.U4, D.U10, D.U21
6.	Diagnostyka i opieka pielęgniarska nad chorymi ze schorzeniami układu moczowego, edukacja chorych, diagnoza pielęgniarska.	1	D.U1, D.U4
7	Opieka pielęgniarska nad chorym ze schorzeniami układu krwiotwórczego. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych, diagnoza pielęgniarska i edukacja pacjenta.	1	D.U1, D.U4, D.U7, D.U9
8	Wybrane modele opieki pielęgniarskiej nad pacjentem ze schorzeniami układu kostno-stawowego. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	1	D.U1, D.U4, D.U7
9	Udział pielęgniarki w leczeniu dietetycznym, farmakologicznym oraz w badaniach diagnostycznych pacjentów z marskością wątroby. Diagnoza pielęgniarska.	1	D.U1, D.U7, D.U10, D.U11
10	Pielęgnowanie nieuleczalnie chorych, zniedołężniałych o niepomyślnym rokowaniu.	1	D.U1, D.U11, D.U12, D.U15, D.U16
11	Opieka pielęgniarska nad pacjentami wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy.	1	D.U1, D.U12, D.U17

12	Rozpoznawanie wskazań do badań diagnostycznych – wystawianie zleceń. Wystawianie recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.	1	D.U8, D.U21
13	Postępowanie z pacjentem z rozpoznanym ZUM.	1	D.U1, D.U4, D.U15., D.U19, K1-7.
14	Postępowanie z pacjentem z rozpoznanym rozsianym krzepnięciem wewnątrz-naczyniowym (DIC) będącym przyczyna poalkoholowej niewydolności wątroby.	1	D.U1, D.U3, D.U7, D.U9, D.U15; K1-7.
15	Kompleksowe postępowanie pielęgniarskie w duszności i krwawieniu z żylaków przełyku w zaawansowanej postaci marskości wątroby.	1	D.U1, D.U4, D.U5, D.U11, D.U16., D.U17., D.U19; K1-7.
16	Postępowanie z pacjentem z ostrym zapaleniem trzustki.	1	D.U1, D.U3, D.U4, D.U5, D.U15., D.U16., D.U17.; K1-7.
17	OZW u pacjenta z cukrzycą typu 2 (z SBAR i EKG)	2	D.U1, D.U3, D.U20, K1-7.
18	Postępowanie pielęgniarskie w duszności (hipoksja) i hiperwentylacji	1	D.U1, D.U3, D.U5, D.U16., D.U17., D.U19, K1-7.
19	Niewyrównana cukrzyca – kwasica ketonowa / hipoglikemia	1	D.U1, D.U4, D.U5,. D.U15., D.U21, D.U10; K1-7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zapoznanie z pacjentami i zespołem terapeutycznym oraz programem szkolenia. Zapoznanie z organizacją pracy w oddziale, urządzeniem i wyposażeniem oddziału, obowiązującymi przepisami i procedurami.	4	D.U1., D.U17., D.U27.
2.	Zbieranie informacji o stanie zdrowia, ukierunkowanych na schorzenie pacjenta i potrzeby bio-psycho-społeczne. Analiza zebranych informacji i ocena stanu bio-psych-społeczno-duchowego pacjenta.	4	D.U1., D.U2., D.U4.
3.	Zastosowanie wiedzy, umiejętności i obowiązujących procedur w opiece nad chorymi przed, w trakcie i po badaniach.	6	D.U3., D.U6., D.U22., D.U23.
4.	Rozpoznanie i formułowanie problemów zdrowotnych, określenie celów pielęgnowania i planowanie opieki zgodnie z wybraną teorią pielęgnowania. Dokumentowanie opieki.	4	D.U1., D.U27.

5.	Współuczestniczenie w zapewnieniu opieki pielęgniarskiej uwzględniającej różne formy terapii: farmakoterapii, dietoterapii, psychoterapii elementarnej, rehabilitacji. Obserwacja chorego pod kątem działania stosowanych form terapii. Prowadzenie rozmowy terapeutycznej.	6	D.U7., D.U9., D.U13., D.U15.
6	Monitorowanie stanu pacjenta, rozpoznawanie stanów zagrożenia życia i podejmowanie działań ratujących życie chorego. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	4	D.U19., D.U20., D.U31., D.U36.
7	Realizacja opieki pielęgniarskiej.	4	D.U1., D.U11.
8	Ocena i profilaktyka powikłań wynikających z przebiegu choroby i procesu leczenia.	4	D.U9., D.U11., D.U36.
9	Ustalenie celu, planu, dobór metod, środków i treści do przeprowadzenia edukacji chorego i jego rodziny. Realizacja edukacji pacjenta i jego rodziny. Ocena efektów osiągniętych w procesie edukacji pacjenta.	4	D.U12., D.U14
10	Przekazywanie informacji o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego.	4	D.U17., D.U27.
11.	Udział w rehabilitacji pacjentów z uwzględnieniem profilaktyki powikłań wynikających z choroby.	4	D.U11., D.U13.
12.	Opieka nad chorym umierającym i jego rodziną. Udzielanie wsparcia.	4	D.U15., D.U41., D.U42.
13.	Ocena efektów opieki pielęgniarskiej oraz przygotowania pacjenta do samopielęgnacji po wyjściu ze szpitala.	4	D.U10., D.U12., D.U14.
14.	Proces pielęgnowania w wybranej jednostce chorobowej.	4	D.U1, D.U4, D.U5, D.U11
15.	Metody diagnostyczne stosowane w oddziale internistycznym.	4	D.U3, D.U6, D.U22, D.U23
16.	Farmakoterapia w oddziale internistycznym.	4	D.U7, D.U9, D.U19
17.	Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych.	4	D.U4, D.U22, D.U23
18.	Udział pielęgniarki w farmakoterapii. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	4	D.U7, D.U8, D.U21, D.U36
19.	Izolacja chorego zakaźnie w oddziale internistycznym.	4	D.U18, D.U27, D.U36,
20.	Praktyka zawodowa realizowana w bloku operacyjnym.	40	D.U22, D.U23, D.U24, D.U25, D.U27
Razem		**120**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D.: Pielęgniarstwo internistyczne. PZWL, Warszawa 2024.* 2. Pączek L., Mucha K., Foroncewicz B.: Choroby wewnętrzne – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa, PZWL, Warszawa 2009.* 3. Jurkowska G., Łagoda K. Pielęgniarstwo internistyczne. PZWL, Warszawa 2015.*
Uzupełniająca:	1. Doboszyńska A.: Objawy chorób wewnętrznych. Podręcznik dla studentów, PZWL 2013.* 2. Daniluk J., Jurkowska G.: Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.
Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.
Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład) 1. Obecność 100%. 2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM: 9. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM). 10. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy. 11. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego. 12. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia. 13. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć. 14. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań. 15. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych 1. 100% frekwencja na zajęciach. 2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy. 3. Zaliczenie symulacji medycznej. 4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych. 5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia. Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych: 1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej. 2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy. 3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (w tym w bloku operacyjnym)

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (w tym w bloku operacyjnym)**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III	**Semestr studiów**	5, 6
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	12

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	120	120	20	**320**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**260**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,5	4	6	0,5	**12**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**10,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności z zakresu metod diagnostycznych stosowanych w chirurgii, wybranych schorzeń chirurgicznych oraz pielęgnowania chorych w wybranych schorzeniach.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, dietetyki, etyki zawodu, psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W13.	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (*Percutaneous Endoscopic Gastrostomy*, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym wcelu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W15.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM

D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM

D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnejw określonych sytuacjach zdrowotnych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U25.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ

D.U26.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodniez procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (*Situation* – sytuacja, *Background* – tło, *Assessment* – ocena, *Recommendation* –rekomendacja);	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360° (opinie nauczycieli, kolegów/ koleżanek, pacjentów, innych współpracowników); Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Historia chirurgii w zarysie.	2	D.W7, D.W8
2.	Zakażenia w chirurgii. Zagadnienia aseptyki i antyseptyki.	2	D.W8, D.W17
3.	Wstrząs oraz inne stany zagrożenia życia. Zaburzenia wodno-elektrolitowe i kwasowo-zasadowe.	2	D.W3, D.W16. D.W17,
4.	Podstawowe wiadomości o nowotworach. Metody diagnostyki i zasady leczenia nowotworów.	2	D.W2, D.W7, D.W17
5.	Chirurgia przewodu pokarmowego.	2	D.W2, D.W6, D.W11
6.	Chirurgia naczyniowa.	2	D.W2
7.	Neurochirurgia.	2	D.W2, D.W17
8.	Chirurgia urazowa - metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	2	D.W2, D.W17
9.	Chirurgia klatki piersiowej. Choroby gruczołu sutkowego.	2	D.W2, D.W6
10.	Oparzenia – postępowanie w chirurgii, Podział i klasyfikacja oparzeń.	2	D.W2, D.W14, D.W15 D.W17
Razem		**20**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przepukliny w chirurgii.	4	D.W2, D.W14
2.	Chirurgia dziecięca.	4	D.W2, D.W14
3.	Przygotowanie pacjenta do badań chirurgicznych i omówienie metod diagnostycznych.	4	D.W3, D.W4, D.W16 D.W17
4.	Ostre zapalenie trzustki.	4	D.W2, D.W5
5.	Pielęgnacja ran chirurgicznych i nowoczesne metody leczenia	4	D.W8, D.W17
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Powikłania po zabiegach operacyjnych na przewodzie pokarmowym i pielęgnowanie pacjentów w sytuacji ich wystąpienia.	4	D.W2, D.W14.

2.	Badania diagnostyczne w chorobach układu moczowo – płciowego i pielęgnowanie pacjentów poddanych tym badaniom.	4	D.W3, D.W4, D.W14
3.	Praca dydaktyczno – wychowawcza z pacjentami obciążonymi chorobą niedokrwienną kończyn dolnych.	4	D.W2, D.W6.
4	Zadania pielęgniarki w profilaktyce żylaków kończyn dolnych.	2	D.W2, D.W5, D.W6
5	Diagnoza pielęgniarska w praktyce pielęgniarki chirurgicznej.	2	D.W13
6	Papierosy a planowany zabieg operacyjny – kiedy przestać palić?	2	D.W14.
7	Przygotowanie pacjenta do wypisu ze szpitala.	2	D.W13.
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przyjęcie chorego w oddział w trybie planowym, nagłym, ostrym.	15	D.U1, D.U3, D.U4, D.U22., K1-7
2.	Proces pielęgnowania metodą pracy pielęgniarki na oddziale chirurgii.	15	D.U1, D.U5, D.U11, D.U13, K1-7
3.	Obowiązująca dokumentacja medyczna na oddziale chirurgicznym.	15	D.U11, D.U21, K1-7
4.	Udział pielęgniarki w przygotowaniu psychicznym pacjenta do zabiegu operacyjnego.	15	D.U1, D.U15, D.U17, K1-7
5.	Opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym.	15	D.U1, D.U7, D.U23, D.U36, K1-7
6.	Walka z bólem w praktyce pielęgniarki chirurgicznej.	15	D.U1, D.U5, D.U19, K1-7
7.	Diagnoza problemów pacjenta z wyłonioną kolostomią i ileostomią.	15	D.U10, D.U26, K1-7
8.	Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta.	15	D.U1, D.U6, D.U23, K1-7
Razem		**120**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zadania i rola pielęgniarki chirurgicznej w zespole terapeutycznym. Urządzenie, wyposażenie oddziału chirurgicznego, bloku operacyjnego i oddziału pooperacyjnego. Czynniki wpływające na adaptację pacjenta w oddziale chirurgicznym.	4	D.U1, D.U14, D.U17

2.	Udział pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do badań diagnostycznych w różnych schorzeniach chirurgicznych – zasady przygotowania pacjenta poddanego tym badaniom.		D.U4, D.U22, D.U6
3.	Przygotowanie pacjenta do zabiegu w trybie planowym, nagłym oraz w „chirurgii jednego dnia". Pielęgnacja miejsca operowanego.		D.U22, D.U23
4.	Zadania pielęgniarki wobec pacjenta z wyłonionym odbytem brzusznym i przetoką jelitową. Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zastosowanym drenażem klatki piersiowej.		D.U10, D.U14., D.U26,
5.	Opieka nad chorym oparzonym i opieka w chorobie oparzeniowej.		D.U5, D.U9, D.U11
6.	Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji tarczycy oraz opieka pielęgniarska nad chorymi z rakiem piersi.	4	D.U1, D.U10, D.U12
7.	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami żołądka i dwunastnicy.		D.U1, D.U11
8.	Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji wyrostka robaczkowego oraz nad chorym po usunięciu pęcherzyka żółciowego.		D.U1, D.U23
9.	Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji przepukliny brzusznej i pachwinowej.		D.U1, D.U23
10.	Pielęgnowanie pacjenta z zakrzepowym zapaleniem żył. Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji żylaków kończyn dolnych.		D.U9, D.U11
11.	Opieka pielęgniarska nad chorym z krwawieniem z górnego i dolnego odcinaka przewodu pokarmowego oraz opieka nad chorym z założonym zgłębnikiem żołądkowym / sondą Sengstakena – Blakemora.	4	D.U1, D.U5, D.U6
12.	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobami jelit (wrzodziejące zapalenie jelita grubego; polipowatość jelit, nowotwory jelita grubego, żylaki odbytu) oraz z niedrożnością. Pielęgnacja stomii.		D.U10, D.U26
13.	Opieka pielęgniarska nad chorym z urazem czaszkowo – mózgowym oraz nad chorym po urazach kręgosłupa.		D.U1, D.U5, D.U11
14.	Usprawnianie chorego po endoprtezoplastyce stawu biodrowego i kolanowego.		D.U13, D.U11
15.	Opatrunek gipsowy, wyciąg bezpośredni. Obserwacja kończyny objętej opatrunkiem gipsowym i wyciągiem bezpośrednim. Obserwacja wyciągu. Pielęgnacja chorego unieruchomionego w łóżku.		D.U24, D.U25
16.	Pielęgnowanie pacjenta z ostrym zapaleniem trzustki.	4	D.U1, D.U10
17.	Rozpoznawanie wskazań do badań diagnostycznych – skierowania. Zapisy form recepturowych substancji leczniczych.		D.U5., D.U8, D.U21.
18.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem w stanie bezpośredniego zagrożenia życia.		D.U19, D.U20, D.U31, D.U36., K1-7.
19.	Postępowanie z pacjentem z ostrym bólem brzucha.		D.U1, D.U3, D.U6, D.U11., K1-7.
20.	Opieka po nefrektomii w przebiegu wstrząsu krwotocznego		D.U1, D.U5, D.U7, D.U36., K1-7.
21.	Postępowanie z pacjentem z dusznością i hipoksemią po operacji klatki piersiowej	4	D.U1, D.U5., D.U19, K1-7.
22.	Pielęgnacja rany chirurgicznej z cechami zakażenia (np. po operacji wyrostka)		D.U6., D.U10,

			D.U23., K1-7.
23.	Zabezpieczenie i opieka nad pacjentem z drenem klatki piersiowej		D.U1, D.U23, D.U6., K1-7.
24.	Postępowanie z pacjentem po oparzeniu II i III stopnia		D.U5, D.U9, D.U11., K1-7.
25.	Opieka nad pacjentem z przepukliną pooperacyjną i objawami niedrożności jelit		D.U1, D.U6, D.U26., K1-7.
26.	Opieka nad pacjentem po mastektomii z drenażem i problemami emocjonalnymi		D.U1, D.U10, D.U15., K1-7.
27.	Przygotowanie pacjenta do pilnego zabiegu operacyjnego (np. appendektomia)		D.U1, D.U6, D.U22, D.U23., K1-7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przyjęcie chorego w oddział w trybie planowym, nagłym, ostrym.	5	D.U1, D.U3, D.U4, D.U22., K1-7
2.	Proces pielęgnowania metodą pracy pielęgniarki na oddziale chirurgii.	10	D.U1, D.U5, D.U11, D.U13, K1-7
2.	Obowiązująca dokumentacja medyczna na oddziale chirurgicznym.	5	D.U11, D.U21, K1-7
4.	Udział pielęgniarki w przygotowaniu psychicznym pacjenta do zabiegu operacyjnego.	4	D.U1, D.U15, D.U17, K1-7
5.	Opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym po zabiegu operacyjnym.	**6**	D.U1, D.U7, D.U23, D.U36, K1-7
6.	Walka z bólem w praktyce pielęgniarki chirurgicznej.	**6**	D.U1, D.U5, D.U19, K1-7
7.	Diagnoza problemów pacjenta z wyłonioną kolostomią i ileostomią.	4	D.U10, D.U26, K1-7
8.	Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta leczonego chirurgicznie z powodu przepukliny.	4	D.U1, D.U6, D.U23, K1-7
9.	Rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta leczonego z powodu zapalenia wyrostka robaczkowego.	4	D.U1, D.U6, D.U23, K1-7

10.	Problemy pielęgnacyjne pacjenta przygotowywanego do leczenia operacyjnego na gruczole tarczowym.	4	D.U1, D.U15, K1-7
11.	Pielęgnowanie pacjenta po urazach narządu ruchu leczonego za pomocą opatrunku gipsowego, wyciągu.	4	D.U9, D.U24, D.U25, K1-7
12.	Zadania pielęgniarki wobec pacjenta przygotowywanego do amputacji kończyny dolnej w trybie nagłym i planowym (specyfika leczenia usprawniającego).	4	D.U1, D.U13., D.U15, K1-7
13.	Pielęgnowanie pacjenta w chorobie oparzeniowej. Postępowanie doraźne w oparzeniach.	4	D.U1, D.U5, D.U11, K1-7
14.	Rola pielęgniarki w żywieniu chorych w chirurgii.	4	D.U7, D.U8, D.U10, K1-7
15.	Rola pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom wewnątrzoddziałowym. Znaczenie aseptyki i antyseptyki.	4	D.U18, D.U27, D.U36, K1-7
16.	Udział pielęgniarki w procesie usprawniania chorych w chirurgii.	4	D.U11, D.U13, K1-7
17.	Udział i asystowanie przy badaniach radiologicznych i endoskopowych.	4	D.U6, D.U22, D.U23, K1-7
18.	Zajęcia realizowane w bloku operacyjnym	40	D.U22, D.U23, D.U24, D.U25, D.U27, K1-7
Razem		**120**	

Zalecana literatura

Podstawowa:	1. Noszczyk W.: Chirurgia-repetytorium, PZWL, Warszawa 2019.* 2. Ścisło L.: Pielegniarstwo chirurgiczne, PZWL,Warszawa 2020.* 3. Walewska E.: Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego, PZWL, Warszawa 2014.*
Uzupełniająca:	1. Bielecki K.: Narzędzia, protezy i szwy chirurgiczne, Makmed Gdańsk 2008.* 2. Ścisło L., Walewska E.: Procedury pielęgniarskie w chirurgii, PZWL, 2012.* 3. Szewczyk M.T., Ślusarz R.: Pielęgniarstwo w chirurgii, Wydawnictwo Medyczne Borgis Warszawa 2006.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II, III	**Semestr studiów**	4, 5
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	12

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	140	140	20	**360**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**300**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,5	5	5	0,5	**12**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**10,5**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy z zakresu chorób wieku dziecięcego, metod diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych stosowanych w pediatrii oraz wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji opieki nad dzieckiem zdrowym, chorym, niepełnosprawnym, w terminalnej fazie choroby.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, dietetyki, etyki zawodu, psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład

D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W18.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W19.	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarskiej w tym zakresie	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM

D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U6.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ

D.U8.	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U18.	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U21.	obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U23	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U27.	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć

Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Zasady organizacji opieki zdrowotnej nad pacjentem wieku rozwojowego w Polsce. Czynniki ryzyka zagrożeń zdrowotnych pacjenta w wieku rozwojowym.	3	D.W1, D.W4, D.W7, D.W8
2.	Rodzaje badań diagnostycznych w chorobach pediatrycznych.	4	D.W3, D.W4
3.	Odrębności anatomiczne i czynnościowe wieku rozwojowego.	3	D.W2, D.W7, D.W18
4.	Czynniki wpływające na rozwój dziecka.	2	D.W8 D.W18
5.	Okres noworodkowy z elementami patologii tego okresu.	2	D.W19
6.	Charakterystyka rozwoju dziecka w poszczególnych okresach życia.	3	D.W8 D.W18
7.	Wykrywanie zaburzeń w rozwoju somatycznym dziecka.	3	D.W7, D.W8
Razem		**20**	

e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Wady wrodzone u dzieci.	3	D.W2
2.	Stany zagrażające życiu dziecka.	4	D.W2, D.W6
3.	Charakterystyka najczęstszych chorób wieku dziecięcego: uk. oddechowego,uk. krążenia, uk. moczowego, uk. pokarmowego, chorób alergicznych, krwi.	4	D.W2, D.W6, D.W18
4.	Wpływ choroby na funkcjonowanie dziecka i jego rodziny.	3	D.W6, D.W8,
5.	Charakterystyka leków i ich wpływ na rozwijający się organizm dziecka.	2	D.W6
6.	Zasady opieki nad dzieckiem w wybranych chorobach i wadach wieku rozwojowego: zapalenie płuc, biegunka ostra, choroby zakaźne, krzywica, niedokrwistość, zakażenie układu moczowego, zespół nerczycowy, alergie pokarmowe, atopowe zapalenie skóry, wady serca, rozszczepienie wargi i podniebienia, białaczka.	4	D.W2, D.W6. D.W8. D.W9. D.W18
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Problemy zdrowotne dziecka przewlekle chorego i ich wpływ na funkcjonowanie rodziny – analiza w oparciu o literaturę i studium przypadku.	20	D.W2., D.W8
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Sposoby zapobiegania zakażeniom szpitalnym ze szczególnym uwzględnienim oddziału pediatrii.	5	D.U18, D.U11, K1-7.
2.	Zapoznanie się z dokumentacją medyczną podczas przyjęcia dziecka do oddziału	5	D.U1, D.U4, D.U27, K1-7.
3.	Umiejętność komunikacji pielęgniarki z niemowlęciem, dzieckiem małym i jego rodziną – zdobycie zaufania małego pacjenta.	5	D.U12., D.U15, D.U16, K1-7.
4.	Zapewnienie potrzeb biopsychospołecznych noworodka i niemowlęcia.	5	D.U1, D.U4, D.U14, K1-7.
5.	Zapewnienie potrzeb biopsychospołecznych małego dziecka.	5	D.U1, D.U4, D.U12, K1-7.
6.	Parametry życiowe dziecka. Sposób pomiaru, rodzaj sprzętu stosowanego w oddziałach pedriatycznych. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	10	D.U3, D.U7., D.U31, D.U36., K1-7.
7.	Zadania pielęgniarki wynikające z pielęgnowania dziecka z cukrzycą.	10	D.U1., D.U10, D.U21, K1-7.
8.	Pielęgnowanie dziecka z zespołem złego wchłaniania.	5	D.U1., D.U10, D.U11, K1-7.
9	Rola pielęgniarki w leczeniu dietetycznym z uwzględnieniem diet.	5	D.U10, D.U12., D.U14, K1-7.
10	Ułatwienie adaptacji dziecka do warunków szpitalnych.	5	D.U12., D.U15, D.U16, K1-7.
11	Pielęgnowanie dziecka z zapaleniem płuc.	5	D.U1, D.U11. K1-7.
12	Zadania pielęgniarki w profilaktyce nawracających infekcji dróg oddechowych.	5	D.U11, D.U12, K1-7.
13	Przygotowanie inhalacji, technika oklepywania, drenaż ułożeniowy, gimnastyka oddechowa.	10	D.U4., D.U11, D.U13, K1-7.
14	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorób alergicznych.	5	D.U3, D.U4., D.U6., K1-7.

15	Podawanie leków różnymi drogami – obowiązujące zasady. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.	10	D.U7, D.U8, D.U9., K1-7.
16	Rola i zadania pielęgniarki podczas wykonywania badań diagnostycznych. Wystawianie zleceń na badania diagnostyczne.	10	D.U6, D.U22, D.U23., K1-7.
17	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z niedokrwistością z niedoboru żelaza.	5	D.U1, D.U7, D.U11, K1-7.
18	Opieka pielęgniarska dziecka z infekcją układu moczowego.	9	D.U1, D.U6, K1-7.
19	Zasady stosowane podczas pobierania moczu na badanie bakteriologiczne.	5	D.U3., D.U6, D.U22, K1-7.
20	Problemy pielęgnacyjne dziecka z zespołem nerczycowym.	5	D.U1, D.U10., D.U11, K1-7.
21	Pielęgnowanie dziecka z chorobą nowotworową i chorobą o niepomyślnym rokowaniu.	6	D.U12., D.U15, D.U41., K1-7.
22	Zasady efektywnej współpracy w zespole terapeutycznem.	5	D.U17, D.U27, K1-7.
Razem		**140**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Badanie fizykalne dziecka w wieku niemowlęcym, przedszkolnym i szkolnym – odrębności i technika	2	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U7
2.	Opieka nad wcześniakiem i noworodkiem hipotroficznym w inkubatorze – monitorowanie parametrów życiowych.	2	D.U1, D.U2, D.U4, D.U7, D.U8., K1-7.
3.	Postępowanie w pediatrycznym stanie wstrząsu – ocena, farmakoterapia, zestaw przeciwwstrząsowy.	2	D.U1, D.U3, D.U4, D.U7, D.U10, D.U19., K1-7.
4.	Pielęgnacja dziecka z ostrym napadem astmy – tlenoterapia, nebulizacja, edukacja rodziców	2	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U8, D.U11., K1-7.
5.	Opieka nad dzieckiem z siniczą wadą serca – obserwacja i reagowanie na objawy dekompensacji.	2	D.U1, D.U2, D.U3, D.U4, D.U19., K1-7.

6.	Opieka nad dzieckiem gorączkującym z napadem drgawek – zabezpieczenie dróg oddechowych, farmakoterapia doraźna	2	D.U1, D.U3, D.U4, D.U7, D.U19., K1-7.
7	Pielęgnacja dziecka z ostrymi zaburzeniami przewodu pokarmowego (biegunka, odwodnienie) – nawadnianie doustne i dożylne	2	D.U1, D.U3, D.U4, D.U7, D.U11, K1-7.
8	Postępowanie z pacjentem pediatrycznym nowoprzyjętym z zaburzeniami oddychania – ocena, tlenoterapia, interwencja	1,5	D.U1, D.U2, D.U4, D.U8, D.U11, K1-7.
9	Postępowanie z pacjentem pediatrycznym nowoprzyjętym z zaburzeniami świadomości – ocena neurologiczna, zabezpieczenie funkcji życiowych	1,5	D.U1, D.U2, D.U4, D.U7, D.U8, K1-7.
10	Postępowanie z dzieckiem z zaburzeniami odżywiania – ocena stanu odżywienia, plan interwencji	1,5	D.U1, Dz.U4, D.U6, D.U12, K1-7.
11	Izolacja i opieka nad dzieckiem chorym zakaźnie – dobór środków ochrony, organizacja sali izolacyjnej	1,5	D.U1, D.U2, D.U4, D.U8, D.U11, K1-7.
12	Opieka nad dzieckiem po zabiegu chirurgicznym – monitorowanie bólu, profilaktyka powikłań	1,5	D.U1, D.U2, D.U4, D.U7, D.U19, K1-7.
13.	Komunikacja z rodzicami dziecka przewlekle chorego – edukacja, wsparcie psychiczne, elementy rozmowy trudnej	1	D.U1, D.U3, D.U4, D.U7, D.U19, K1-7.
14.	Rozpoznawanie objawów przemocy wobec dziecka – interwencja pielęgniarska, procedura „Niebieskiej Karty”	1	D.U6, D.U8, D.U11, D.U12, D.U13, K1-7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Sposoby zapobiegania zakażeniom szpitalnym ze szczególnym uwzględnienim oddziału pediatrii.	5	D.U3, D.U5, D.U7., K1-7
2.	Zapoznanie się z dokumentacją medyczną podczas przyjęcia dziecka do oddziału.	5	D.U1, D.U2, D.U18 K1-7

3.	Umiejętność komunikacji pielęgniarki z niemowlęciem, dzieckiem małym i jego rodziną – zdobycie zaufania małego pacjenta.	5	D.U11, D.U12, D.U16 K1-7
4.	Zapewnienie potrzeb biopsychospołecznych noworodka i niemowlęcia.	5	D.U6, D.U8, D.U9 K1-7
5.	Zapewnienie potrzeb biopsychospołecznych małego dziecka.	5	D.U6, D.U8, D.U9 K1-7
5.	Parametry życiowe dziecka. Sposób pomiaru, rodzaj sprzętu stosowanego w oddziałach pediatrycznych. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	10	D.U4, D.U7, K1-7
7	Zadania pielęgniarki wynikające z pielęgnowania dziecka z cukrzycą.	10	D.U4, D.U6, D.U8 K1-7
8.	Pielęgnowanie dziecka z zespołem złego wchłaniania.	5	D.U6, D.U8., K1-7
9	Rola pielęgniarki w leczeniu dietetycznym z uwzględnieniem diet.	5	D.U6, D.U8, D.U9., K1-7
10	Ułatwienie adaptacji dziecka do warunków szpitalnych.	5	D.U11, D.U12., K1-7
11	Pielęgnowanie dziecka z zapaleniem płuc.	5	D.U4, D.U6, D.U8., K1-7
12	Zadania pielęgniarki w profilaktyce nawracających infekcji dróg oddechowych.	5	D.U6, D.U8., K1-7
13	Przygotowanie inhalacji, technika oklepywania, drenaż ułożeniowy, gimnastyka oddechowa.	10	D.U4, D.U6, D.U8. D.U13, K1-7
14	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorób alergicznych.	5	D.U4, D.U6., K1-7
15	Podawanie leków różnymi drogami – obowiązujące zasady. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.	10	D.U9, K1-7
16	Rola i zadania pielęgniarki podczas wykonywania badań diagnostycznych. Wystawianie zleceń na badania diagnostyczne.	10	D.U4, D.U22, K1-7
17	Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z niedokrwistością z niedoboru żelaza.	5	D.U4, D.U6., K1-7
18	Opieka pielęgniarska dziecka z infekcją układu moczowego.	10	D.U4, D.U6., K1-7
19	Zasady stosowane podczas pobierania moczu na badanie bakteriologiczne.	5	D.U4, D.U6., K1-7
20	Problemy pielęgnacyjne dziecka z zespołem nerczycowym.	5	D.U4, D.U6., K1-7

21	Pielęgnowanie dziecka z chorobą nowotworową i chorobą o niepomyślnym rokowaniu.	5	D.U4, D.U6., D.U11., K1-7
22	Zasady efektywnej współpracy w zespole terapeutycznem.	5	D.U17., K1-7
Razem		**140**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Zarzycka D., Emeryk A.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, Warszawa 2020.* 2. Pawlaczyk B.: Pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, Warszawa, 2015.* 3. Bernat K.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, 2018.*
Uzupełniająca:	1. Borkowska M.: Dziecko z niepełnosprawnością ruchową, PZWL 2012.* 2. Kleszczyński J.: Stany nagłe u dzieci. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2017.* 3. Muscari M.E.: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, Warszawa 2005.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III	**Semestr studiów**	5, 6
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	6

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	10	0	0	0	20	60	60	20	**180**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**140**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,25	0,25	0	0	0	0,75	2	2	0,75	**6**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**4,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki nad kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą, pielęgnowania chorych w wybranych schorzeniach układu rozrodczego, zaburzeniach występujących w okresie ciąży oraz sprawowania opieki nad chorymi ginekologicznie, nad kobietą w ciąży oraz w trakcie połogu.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, psychologii, interny, chirurgii, pediatrii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W20.	cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W21.	okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w połogu;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W22.	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U23.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U28.	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U23	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U24.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U28.	zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć

Wykład i e-Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Biologiczny rytm płodności kobiety.	2	D.W3-4., D.W6-8., D.W20-22..
2.	Ciąża fizjologiczna.	2	
3.	Rozwój zarodka i płodu.	2	
4.	Zmiany zachodzące w organizmie ciężarnej w poszczególnych trymestrach ciąży.	2	
5.	Poradnictwo przedciążowe jako forma promocji zdrowej ciąży. Opieka nad kobietą ciężarną z uwzględnieniem organizacji opieki położniczej.	3	
6.	Czas trwania ciąży. Rozpoznawanie ciąży: objawy domyślne, prawdopodobne, pewne.	3	
7.	Badania laboratoryjne i diagnostyczne w ciąży fizjologicznej.	3	
8.	Ciąża o nieprawidłowym przebiegu: poronienie, ciąża zakończona przed czasem, ciąża biologicznie przenoszona.	3	
Razem		**20**	

Samokształcenie

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Wychowanie seksualne dzieci i młodzieży.	4	D.W3-4., D.W6-8., D.W20-22.
2.	Stany zapalne narządu rodnego- przyczyny, objawy, diagnostyka, epidemiologia, ogólne zasady leczenia.	4	
3.	Różnicowanie planowania pielęgnowania w przygotowaniu chorych do operacji ginekologicznych przez pochwę i powłoki brzuszne.	4	
4.	Pielęgnowanie pacjentek po operacjach ginekologicznych z uwzględnieniem stanu bio-psycho-społecznego przestrzegając standard postępowania pooperacyjnego w środowisku szpitalnym i domowym.	4	
5.	Epidemiologia i etiologia chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i piersi.	4	
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Przejęcie całościowej opieki nad pacjentką po porodzie fizjologicznym. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	6	D.U1-4., D.U15., D.U17., D.U22-24.,

2.	Uwzględnienie teorii pielęgniarskich w projektowaniu procesu pielęgnowania w połogu fizjologicznym w oparciu o standardy opieki położniczej.	6	D.U28., K1-K7.
3.	Współczesne trendy w karmieniu naturalnym (zalecenia WHO, Program Promocji Karmienia Piersią w Polsce), samodzielne wychwytywanie czynników wzmacniających i hamujących laktację.	6	
4.	Różnicowanie pielęgnowania pacjentek po cięciu cesarskim ze szczególnym uwzględnieniem wskazań, trybu, sposobu znieczulenia i stanu położnicy po zabiegu operacyjnym.	6	
5.	Zapobieganie możliwościom wystąpienia powikłań połogu. Ukierunkowana obserwacja i projektowanie procesu pielęgnowania w połogu powikłanym.	6	
6.	Obserwacja i pielęgnacja dziecka w okresie noworodkowym, metody oceny stanu zdrowia noworodka, ukierunkowana obserwacja noworodka zdrowego i chorego w kolejnych dobach życia w odniesieniu do poszczególnych układów.	6	
7.	Zasady żywienia noworodków i wcześniaków (żywienie naturalne i sztuczne). Rola pielęgniarki w edukacji zdrowotnej matki i/lub rodziny ukierunkowanej na znaczenie karmienia naturalnego.	6	
8.	Pielęgnowanie noworodka zdrowego i chorego w warunkach naturalnych w inkubatorze, profilaktyka swoista (szczepienia ochronne, zapobieganie krzywicy, niedoborowi jodu i próchnicy zębów), testy przesiewowe.	6	
9.	Ukierunkowana obserwacja i pielęgnacja dziecka przedwcześnie urodzonego oraz noworodka z wybranymi wadami i w stanach zagrożenia życia.	6	
10.	Pielęgnacja noworodka w wybranych chorobach układu oddechowego, krążenia, moczowego, pokarmowego, nerwowego, narządu ruchu, endokrynnego). Modele pielęgnowania wodniesieniu do pielęgnacji wcześniaka i noworodka.	6	
Razem		**60**	

Zajęcia CSM

Lp.	Opis treści kształcenia	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Poród fizjologiczny – objawy rozpoczynającego się porodu, okresy porodu fizjologicznego, rozpoznanie, przebieg, badanie rodzącej, zasady udzielania pomocy doraźnej w przypadku wystąpienia porodu nagłego. Cele i plan pielęgnowania kobiety w poszczególnych okresach porodu w zależności od czasu trwania ciąży i przebiegu porodu. Wystawianie zleceń na badania diagnostyczne. Przygotowanie kobiety do cięcia cesarskiego w zależności od wskazań – pielęgnowanie położnicy po operacji. Połóg fizjologiczny – zamiany w organizmie kobiety. Różnicowanie opieki nad położnicą w zależności od stanu zdrowia i przygotowania do umiejętności karmienia piersią. Holistyczne podejście do opieki nad noworodkiem. Standard postępowania pielęgniarskiego z ciężko chorym noworodkiem. Nieprawidłowości w przebiegu połogu. Proces pielęgnowania położnicy w wybranych patologiach połogu. Niepłodność- przyczyny, diagnostyka, możliwości leczenia w aspekcie biologicznym, psychicznym i społecznym.	10	D.U1-4., D.U15., D.U17., D.U22-24., D.U28., K1-K7.
2.	Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Postępowanie z pacjentką w ciąży z bólem głowy. Postępowanie z pacjentką w ciąży zgłaszającą się z powodu nadciśnienia indukowanego ciążą. Postępowanie z pacjentką, zgłaszającą się z powodu bólu	10	D.W3-4., D.W6-8., D.W20-22.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Nawiązanie kontaktu z położnicą/noworodkiem i zespołem opiekuńczo-terapeutycznym.	12	D.U1-4., D.U15., D.U17., D.U22-24., D.U28., K1-K7.
2.	Ustalenie celów i planów opieki pielęgniarskiej, przedyskutowanie z położnicą i jej rodziną – wykonywanie zadań związanych z opieką na położnicą i noworodkiem – przestrzeganie zasad, algorytmów i procedur - opisanie sposobu okazywania szacunku dla pacjenta - wykazywanie postawy etycznej w opiece - omówienie działań rutynowych w opiece nad położnicą/ noworodkiem.	12	

3.	Wykorzystanie literatury do prowadzenia procesu pielęgnowania, profesjonalne przekazanie raportu pielęgniarskiego- analiza, wnioski.	12	
4.	Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	12	
5.	Zaplanowanie edukacji pacjentki i rozpoznanie jej potrzeb edukacyjnych, planowanie treści, form, metod i prowadzenie dokumentacji.	12	
Razem		**60**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Rabiej M., Mazurkiewicz B.: Pielęgnowanie w położnictwie, ginekologii i neonatologii, PZWL,Warszawa 2018.* 2. Bręborowicz G.H.: Położnictwo i ginekologia. Tom I i II, PZWL, Warszawa 2020.*
Uzupełniająca:	1. Zieliński J. (red): Ginekologia onkologiczna . Wydawca Borgis, Warszawa 2008. * 2. Koper K.J., Koper A. (red.): Pielęgniarstwo onkologiczne, PZWL Warszawa 2020. *

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.

5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjentki, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjentki, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentką, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III, IV	**Semestr studiów**	6, 7
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	9

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	80	80	20	**240**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**180**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,75	0,75	0	0	0	0,75	3	3	0,75	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**1,5**					**6,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy na temat zaburzeń geriatrycznych, metod diagnostycznych, najczęściej występujących chorób wieku podeszłego, pielęgnowania chorych w wybranych schorzeniach geriatrycznych oraz nabycie umiejętności sprawowania opieki nad chorymi geriatrycznie.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny standaryzowany, realizacja zleconego zadania*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W9.	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W23.	proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W24.	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W25.	narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin lub opiekunów;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W26.	zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U29.	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U30.	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (*frailty syndrome*) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U29.	ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U30.	rozpoznać ryzyko zespołu kruchości (*frailty syndrome*) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Etiopatogeneza, przebieg, leczenia i profilaktyka chorób wieku starszego.	4	D.W1-4. D.W6-9., D.W23-26.
2.	Specyfika diagnozowania stanu u osób starszych.	4	
3.	Specyfika farmakoterapii osób starszych.	4	
4.	Zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów i układów u człowieka w wieku podeszłym.	4	
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne – założenia i cele.	4	
Razem		**20**	
eWykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Cechy fizjologiczne i psychologiczne człowieka w wieku podeszłym.	8	D.W1-4. D.W6-9., D.W23-26.
2.	Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym i socjoekonomicznym. Cechy fizjologiczne i psychologiczne człowieka w wieku podeszłym. Narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej.	12	
Razem		**20**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zaburzenia wodno-elektrolitowe i ich wpływ na życie i zdrowie osób starszych.	6	D.W1-4. D.W6-9., D.W23-26., K1-7.
2.	Problemy zdrowotne osób w starszym wieku i sposoby ich rozwiązywania.	7	
3.	Problemy psychospołeczne osób w starszym wieku i sposoby ich rozwiązywania.	7	
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka nad osobą starszą w schorzeniach poszczególnych układów i narządów.	40	D.U1., D.U3-4., D.U12., D.U20., D.U29-30., K1.-K7.
2.	Profilaktyka w geriatrii – działanie praktyczne. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	10	
3.	Edukacja zdrowotna osób starszych.	10	
4.	Ocena stanu chorego poprzez wykorzystanie metod diagnostycznych stosowanych w pielęgniarstwie geriatrycznym.	20	
Razem		**80**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów geriatrycznych. Działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłych. Pielęgnowanie chorego we wstrząsie. Monitorowanie pacjenta we wstrząsie; kierunki obserwacji pielęgniarskiej pacjenta w zależności od rodzaju wstrząsu; udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Urazy i wypadki u osób starszych, ryzyko zespołu kruchości (frailty syndrome).	8	D.U1., D.U3-4., D.U12., D.U20., D.U29-30., K1.-K7.
2.	Postępowanie z pacjentem geriatrycznym z depresją. Postępowanie z pacjentem geriatrycznym z zapaleniem płuc. Postępowanie z pacjentką geriatryczną z obrzękiem płuc.	12	D.U1., D.U3-4., D.U12., D.U20., D.U29-30., K1.-K7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pielęgnowanie chorych w wieku starczym.	16	D.U1., D.U3-4., D.U12., D.U20., D.U29-30., K1.-K7.
2.	Przygotowanie rodziny do sprawowania opieki nad pacjentem geriatrycznym w warunkach domowych.	16	
3.	Prowadzenie i dokumentowanie procesu pielęgnowania. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	16	
4.	Rola i zadania pielęgniarki geriatrycznej współpracującej w zespole terapeutycznym.	16	
5.	Praktyczne zastosowanie wiedzy z zakresu pielęgniarstwa geriatrycznego zdobytej w czasie studiów i wykorzystanie jej do działań diagnostycznych, pielęgnacyjnych i edukacyjnych dla pacjenta i jego rodziny.	16	
Razem		**80**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Religa D., Derejczyk J.: Drogowskazy w geriatrii, PZWL, Warszawa, 2021.* 2. Wieczorkowska-Tobis K., Talarska D.: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Wyd. Lek. PZWL, Wydanie II, Warszawa 2017.* 3. Szczerbińska K., Puto G. (red.): Opieka długoterminowa w geriatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wydanie I, Warszawa 2023*
Uzupełniająca:	1. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M.: Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Wyd. Czelej, Lublin 2007.* 2. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., Skolmowska E.: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej, Wyd. PZWL, Warszawa 2015.* 3. Motzing G., Schwarz S.: Pielegniarstwo geriatryczne, wyd I. red. K Galus 2015.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III, IV	**Semestr studiów**	6, 7
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	9

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	80	80	20	**240**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**180**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,75	0,75	0	0	0	0,75	3	3	0,75	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**1,5**					**6,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy na temat zaburzeń układu nerwowego, etiologii, patogenezy, metod diagnozowania, leczenia, specyfiki pielęgnowania pacjentów w wybranych chorobach neurologicznych leczonych zachowawczo i operacyjnie oraz nabycie umiejętności sprawowania opieki nad chorymi neurologicznie.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W27.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U11.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U12.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP, PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP, PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w neurologii.	5	D.W2., D.W6-8., D.W27.
2.	Choroby naczyniowe w mózgu.	5	
3.	Zespoły i objawy w neurologii.	5	
4.	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu chorych neurologicznie.	5	
Razem		**20**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Możliwości współczesnej neurologii. Opieka nad chorym z: padaczką, chorobą Parkinsona, otępieniem, stwardnieniem rozsianym, miastenią, chorobami naczyniowymi mózgu, dyskopatią, urazem czaszkowo-mózgowym, urazem kręgosłupa, urazem rdzenia kręgowego, nowotworem centralnego układu nerwowego.	20	D.W2., D.W6-8., D.W27.
Razem		**20**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Działania terapeutyczne i planowanie opieki pielęgniarskiej wobec chorych z afazją, apraksją, zaburzeniami pamięci i myślenia.	5	D.W2., D.W6-8., D.W27.
2.	Jak przygotowanie do samoopieki wpływa na realizację promocji zdrowia w oddziale neurologii?	5	
3.	Wsparcie psychiczne jako element przygotowania do wieloetapowego leczenia neurochirurgicznego.	5	
4.	Zasady organizacji opieki specjalistycznej w oddziale neurologicznym.	5	
Razem		**20**	
Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zapoznanie z organizacją pracy w oddziale, topografia oddziału.	5	D.U1. D.U2. D.U7., D.U11-12., D.U16-17., D.U22., K1-7.
2.	Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym neurologicznie.	10	
3.	Przygotowanie chorych do badań diagnostycznych w oddziale neurologii i pielęgnowanie chorych po badaniu.	15	
4.	Czynności pielęgnacyjne po zabiegach neurochirurgicznych. Postępowanie z drenami, usprawnienie pooperacyjne.	20	
5.	Działania edukacyjne pielęgniarki w stosunku do osób z uszkodzeniem układu nerwowego i ich opiekunów w środowisku szpitalnym i domowym.	20	
6.	Zastosowanie w praktyce wiedzy o opiece terminalnej w celu pomocy pacjentowi i jego rodzinie.	10	
Razem		**80**	
Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Wdrażanie do samoopieki, w oparciu o znane koncepcje pielęgniarskie. Wywiad i diagnoza pielęgniarska, interwencje pielęgniarskie – proces pielęgnowania. Rozmowa z chorym, jako środek psychoterapii podtrzymującej. Zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w opiece nad pacjentami neurologicznymi. Wykorzystanie urządzeń wspomagających komunikację, symulacja odczuć niedowładu połowicznego. Przygotowanie chorych do badań wykonywanych w oddziale neurologicznym.	20	D.U2. D.U7., D.U11-12., D.U16-17.,

	Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym po zabiegach mózgowych. Pielęgniarskie metody oceny stanu pacjenta w chorobach centralnego i obwodowego układu nerwowego. Problemy i zasady opieki nad chorym po operacyjnym leczeniu schorzeń kręgosłupa. Rozpoznawanie wskazań do badań diagnostycznych – skierowania. Zapisy form recepturowych substancji leczniczych. Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Realizacja zadań pielęgnacyjnych u chorego w starszym wieku w 5 miesięcy po przebytym udarze mózgu.		D.U22., K1-7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Procedura przyjęcia chorego w oddział neurologii.	6	D.U1. D.U2. D.U7., D.U11-12., D.U16-17., D.U22., K1-7.
2.	Dokumentacja obowiązująca w oddziale neurologii.	6	
3.	Badanie wstępne nowo przyjętego pacjenta.	6	
4.	Procedura przygotowania chorych do badań diagnostycznych w oddziale neurologii i pielęgnowanie chorych po badaniu.	10	
5.	Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta nieprzytomnego i zaplanowanie nad nim opieki.	10	
6.	Działania pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w stosunku do chorego neurologicznie w okresie ostrym i przewlekłym, zapobieganie niepełnosprawności.	11	
7.	Postępowanie pielęgnacyjne w okresie przed-, śród- i pooperacyjnym w oddziale neurochirurgii.	11	
8.	Specyfika czynności pielęgnacyjnych po zabiegach neurochirurgicznych, zapobieganie powikłaniom.	10	
9.	Działania edukacyjne pielęgniarki w stosunku do osób z uszkodzeniem układu nerwowego i ich opiekunów w środowisku szpitalnym i domowym.	10	
Razem		**80**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Jaracz K., Domitrz I. (red.): Pielęgniarstwo neurologiczne. Wyd. PZWL, Warszawa 2019.* 2. Jabłońska R., Ślusarz R.: Wybrane problemy pielęgnacyjne pacjentów w schorzeniach układu nerwowego. Continuo, Wrocław 2022.*
Uzupełniająca:	1. Prusiński A.: Neurologia kliniczna. Wyd. PZWL, Warszawa 2020.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.

3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	III, IV	**Semestr studiów**	6, 7
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	9

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	80	80	20	**240**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**180**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,75	0,75	0	0	0	0,75	3	3	0,75	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**1,5**					**6,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy na temat psychopatologii zaburzeń psychicznych, etiologii, patogenezy oraz metod diagnozowania i leczenia chorób psychicznych oraz uzależnień, a także pielęgnowania chorych z zaburzeniami psychicznymi oraz uzależnionych od substancji psychoaktywnych zgodnie z aktualnymi procedurami opieki pielęgniarskiej.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, psychologii, socjologii.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład

D.W28.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W29.	możliwości budowania relacji terapeutycznej, stosowania komunikacji terapeutycznej, psychoterapii elementarnej i innych metod wsparcia oraz terapii pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób starszych), z uwzględnieniem wszystkich poziomów świadczeń	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W30.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U4.	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U22.	przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład i e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Potrzeby zdrowotne i psychiczne osób w różnych wieku.	8	D.W4-8. D.W10., D.W28-30.
2.	Organizacja opieki psychiatrycznej, aspekty prawne, Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego.	8	
3.	Zasady diagnozowania zaburzeń psychicznych, leczenie i rokowanie w wybranych jednostkach klinicznych (schizofrenia, CHAD, nerwica, zaburzenia organiczne, anoreksja).	8	
4.	Rodzaje badań diagnostycznych, Farmakoterapia, działania niepożądane, powikłania psychiczne i somatyczne.	8	
5.	Stany nagłe w psychiatrii, postępowanie i leczenie.	8	
Razem		**40**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Badania pacjentów z określonymi jednostkami klinicznymi. Objawy psychopatologiczne, diagnoza, leczenie. Problemy pielęgnacyjne pacjentów, rozpoznawanie stanu zagrożenia życia, powikłań po badaniach diagnostycznych, wdrażanie działań i ocena ich efektów. Zasady stosowania przymusu bezpośredniego. Rola pielęgniarki w profilaktyce zdrowia psychicznego, poradnictwie, wsparciu, samopielęgnacji. Podstawy etyki zawodowej pielęgniarki w opiece psychiatrycznej.	20	D.W4. D.W7. D.W8. D.W30.
Razem		**20**	
Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta chorego psychicznie w oparciu o objawy psychopatologiczne, wywiad, obserwacja własna, analiza dokumentacji, informacje uzyskane od innych osób.	9	D.U1., D.U4., D.U7., D.U15-17., D.U22., K1-7.
2.	Zasady ustalania diagnozy pielęgniarskiej, planowania i modyfikowania opieki. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe) oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	9	
3.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem schizofrenii.	9	
4.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem depresji.	9	
5.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta w stanie maniakalnym.	9	
6.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem anoreksji.	9	
7.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze zmianami organicznymi.	9	
8.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem nerwicy.	9	
9.	Współpraca z zespołem terapeutycznym, rodziną, grupami wsparcia, działania profilaktyczne.	8	
Razem		**80**	
Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Postępowanie z pacjentem nowoprzyjętym do szpitala psychiatrycznego na obserwację sądowo-psychiatryczną.	10	D.U1., D.U4., D.U7., D.U15-17., D.U22., K1-7.
2.	Postępowanie z pacjentem psychiatrycznym nowoprzyjętym z zaburzeniami odżywiania.	10	
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych u pacjenta chorego psychicznie w oparciu o objawy psychopatologiczne, wywiad, obserwacja własna, analiza dokumentacji, informacje uzyskane od innych osób.	9	D.U1., D.U4., D.U7., D.U15-17., D.U22., K1-7.
2.	Zasady ustalania diagnozy pielęgniarskiej, planowania i modyfikowania opieki. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe) oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	9	
3.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem schizofrenii.	9	
4.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem depresji.	9	
5.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta w stanie maniakalnym.	9	
6.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem anoreksji.	9	
7.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze zmianami organicznymi.	9	
8.	Planowanie opieki pielęgniarskiej u pacjenta z rozpoznaniem nerwicy.	9	
9.	Współpraca z zespołem terapeutycznym, rodziną, grupami wsparcia, działania profilaktyczne.	8	
Razem		**80**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Wilczek-Rużyczka E.: Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego, Czelej, Lublin 2019.* 2. Wilczek-Rużyczka E. (red.): Komunikowanie się z chorym psychicznie. Czelej, Lublin 2019.* 3. Górna K., Jaracz K., Rybakowski J. (red).: Pielęgniarstwo psychiatryczne: podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa, 2012.*
Uzupełniająca:	1. Bilikiewicz A.: Psychiatria – repetytorium. PZWL, Warszawa 2006.* 2. Gałecki P. , Szulc A.:Psychiatria. Edra Urban & Partner, Wrocław 2018.* 3. Remberk B. (red.): Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży. PZWL, Warszawa 2020.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	IV	**Semestr studiów**	7, 8
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	6

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	10	10	0	0	0	20	40	40	20	**140**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**20**					**100**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,25	0,25	0	0	0	0,75	2	2	0,75	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**4,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zdobycie wiedzy z zakresu organizacji, funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce i na świecie, zagrożeń życia pochodzenia naturalnego i technicznego oraz umiejętności rozpoznania stanu zagrożenia życia, wykonania podstawowych i zaawansowanych zabiegów resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłego, dziecka wg obowiązujących wytycznych.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W31.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (*Polish Resuscitation Council*, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (*European Resuscitation Council*, ERC);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W32.	algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (*Basic Life Support*, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (*Advanced Life Support*, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W33.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W34.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W35.	zadania realizowane na stanowisku pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W36.	zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemy segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W37.	postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U32.	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U33.	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U34.	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U35.	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U37.	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;	*OSCE, Realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	W/CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	W/CSM

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U31.	stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U32.	prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U33.	stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U34.	analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niedołężnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarskie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U35.	przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U36.	stosować procedury postępowania pielęgniarskiego w stanach zagrożenia zdrowia i życia;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U37.	stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zasady udzielania pierwszej pomocy w obrażeniach poszczególnych okolic ciała, w krwawieniach i krwotokach. Algorytmy postępowania resuscytacyjnego. Zadławienie, nagłe zatrzymanie krążenia. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa osoby dorosłej, dziecka i niemowlęcia, zgodnie z obowiązującymi zaleceniami Europejskiej Rady Resuscytacji i Polskiej Rady Resuscytacji. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa w sytuacjach szczególnych: kobieta w ciąży, podtopienie, zaczadzenie. Międzynarodowe prawo humanitarne. Rola i zadania organizacji pozarządowych w niesieniu pomocy ofiarom katastrof. Współczesne zagrożenia pochodzenia naturalnego i technicznego. Zasady obronności Państwa. Elementy zarządzania kryzysowego. Logistyka działań ratowniczych. Przygotowanie SOR do przyjęcia ofiar zdarzeń jednostkowych, mnogich, masowych i katastrof. Postępowanie ratownicze w sytuacjach szczególnych- zagrożenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne.	10	D.W31-37., K5.,K7.
Razem		**10**	

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Ratownictwo medyczne w Polsce i na świecie. System Państwowego Ratownictwa Medycznego. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Medycyna Ratunkowa i Medycyna Katastrof - definicje, cele i zadania we współczesnym świecie. Zagadnienia etyczne w ratownictwie. Segregacja medyczna (Triage). Ocena stanu pacjenta na podstawie prostych parametrów życiowych w przypadkach urazowych.	10	D.W31-37., K5., K7.
Razem		**10**	
Zajęcia CSM (w pracowni pielęgniarskiej ALS i BLS)			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa własnego, poszkodowanego, miejsca zdarzenia. Ocena wstępna ABCD poszkodowanego, badanie wstępne urazowe wg ITLS, badanie powtórne. Stabilizacja kręgosłupa szyjnego różnymi metodami. Unieruchomienie złamań, zwichnięć, skręceń, tamowanie krwotoków, opatrunki osłaniające i uciskowe. Przenoszenie i układanie poszkodowanego w zależności od rodzaju urazu/ów, przygotowanie do bezpiecznego transportu. Udzielanie pierwszej pomocy i poszkodowanemu nieprzytomnemu, ułożenie w pozycji bocznej. Udrażnianie dróg oddechowych: bezprzyrządowe i przyrządowe nadkrtaniowe zabezpieczenie drożności dróg oddechowych. Stosowanie algorytmów postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC. Podstawowe i zaawansowane zabiegi resuscytacji krążeniowo-oddechowej: osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia, kobiety ciężarnej. Zastosowanie automatycznej defibrylacji zewnętrznej. Pielęgnowanie chorego we wstrząsie. Monitorowanie pacjenta we wstrząsie; kierunki obserwacji pielęgniarskiej pacjenta w zależności od rodzaju wstrząsu; udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Dokumentacja medyczna w SOR. Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Postępowanie z pacjentem z odczuwalnymi zmianami rytmu serca. Pacjent po wypadku komunikacyjnym Pacjent z raną kąsaną podudzia i uda kończyny dolnej lewej.	20	D.U31-37., K1-7.
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Organizacja działań ratunkowych w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach. Zagadnienia psychologii w ratownictwie. Psychologia ofiary i ratownika. Psychologia tłumu. Dziecko w katastrofie.	20	D.W31-37.
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zapewnienie bezpieczeństwa własnego, poszkodowanego, miejsca zdarzenia. Ocena wstępna ABCD poszkodowanego, badanie wstępne urazowe wg ITLS, badanie powtórne.	5	D.U31-37., K1-7.
2.	Stabilizacja kręgosłupa szyjnego różnymi metodami. Unieruchomienie złamań, zwichnięć, skręceń, tamowanie krwotoków, opatrunki osłaniające i uciskowe. Przenoszenie i układanie poszkodowanego w zależności od rodzaju urazu/ów, przygotowanie do bezpiecznego transportu.	4	
3.	Udzielanie pierwszej pomocy i poszkodowanemu nieprzytomnemu, ułożenie w pozycji bocznej.	5	
4.	Udrażnianie dróg oddechowych: bezprzyrządowe i przyrządowe nadkrtaniowe zabezpieczenie drożności dróg oddechowych.	10	
5.	Stosowanie algorytmów postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC.	10	
6.	Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	3	
7.	Dokumentacja medyczna w SOR.	3	
Razem		**40**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Ocena stanu pacjenta i podstawowe czynności ratunkowe Prawidłowa ocena stanu pacjenta w sytuacjach zagrożenia życia. Ocena podstawowych parametrów życiowych (tętno, oddech, ciśnienie krwi, saturacja). Praktyczne stosowanie skali Glasgow do oceny poziomu świadomości pacjenta. Szybka identyfikacja stanów zagrożenia życia, takich jak zatrzymanie krążenia, zaburzenia oddechu czy masywne krwawienia. Pierwsza pomoc i zaawansowane techniki ratunkowe Wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) u dzieci i dorosłych. Obsługa i użycie defibrylatora automatycznego (AED). Techniki udrażniania dróg oddechowych (np. intubacja, wentylacja workiem samorozprężalnym). Podawanie tlenu i zasady tlenoterapii. Postępowanie w sytuacjach nagłych: urazy i nagłe stany chorobowe Postępowanie przy urazach (złamania, zwichnięcia, urazy kręgosłupa). Tamowanie krwotoków, zakładanie opatrunków i stabilizacja kończyn. Procedury postępowania w nagłych stanach internistycznych, takich jak zawał serca, udar mózgu, napady drgawkowe, ostre zatrucia. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego. Zarządzanie stresem i komunikacja w sytuacjach nagłych Sposoby radzenia sobie ze stresem i presją czasu w nagłych sytuacjach. Skuteczna komunikacja z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem w sytuacjach kryzysowych. Współpraca w zespole interprofesjonalnym Procedury w oddziale ratunkowym i ambulansie Obsługa i wykorzystanie sprzętu znajdującego się w oddziale ratunkowym i karetce (nosze, deska ortopedyczna, ssaki medyczne, kroplówki). Bezpieczeństwo pracy i zasady aseptyki w środowisku ratunkowym.	40	D.U31-37., K1-7.

	Zapoznanie się z organizacją pracy i procedurami wewnętrznymi oddziału ratunkowego. Dokumentacja medyczna i procedury prawne w sytuacjach ratunkowych Prowadzenie dokumentacji medycznej w nagłych sytuacjach i zachowanie zgodności z zasadami RODO. Dokumentowanie interwencji ratunkowej, w tym karta zleceń, karta resuscytacji. Znajomość przepisów prawnych związanych z wykonywaniem zabiegów w stanach nagłych.		
Razem		**40**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Andres Janusz; Wytyczne resuscytacji 2021; Polska Rada Resuscytacji; Kraków 2022.* 2. Anthony F. T. Brown, Mike Cadogan (red. Jerzy R. Ładny); Medycyna ratunkowa. Diagnostyka i leczenie; Edra Urban & Partner; Wrocław 2023.* 3. Aleksandrowicz D., Udrażnianie dróg oddechowych - Podstawy, urządzenia, techniki; Makmed 2024.*
Uzupełniająca:	1. Flake F. (red. nauk. Gałązkowski R.), Techniki pracy w ratownictwie medycznym, Edra Urban & Partner, Wrocław 2024.* 2. Red. Jacek Wawrzynek, Michał Wieczorek, Konrad Szasta; Standardy postępowania w ratownictwie medycznym część I i część II; Elamed Media Group; 2023.* 3. Krzemiński Tadeusz F., Mitręga Katarzyna A.; Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych; Edra Urban & Partner; Wrocław 2022.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, opis, objaśnienie i wyjaśnienie, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności z zakresu ratownictwa medycznego.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład i e-wykład)
1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:
1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych
1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.

4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu	**Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	IV	**Semestr studiów**	7, 8
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	9

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	20	20	0	0	0	20	80	80	20	**240**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**40**					**180**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne				Praca własna studenta	OGÓŁEM
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,75	0,75	0	0	0	0,75	3	3	0,75	**9**
ECTS dla grupy form zajęć	**1,5**					**6,75**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy z zakresu metod znieczulania pacjenta i opieki nad nim, stanów zagrożenia życia i postępowania w nich, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, specjalistycznych metod podtrzymujących życie, pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W3.	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W4.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W10.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W11.	zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W14.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W16.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W17.	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W38.	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W39.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W40.	działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W41.	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, realizacja zleconego zadania, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM

D.U38.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U39.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	W/CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	W/CSM

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U17.	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ

D.U20.	wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U38.	pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheostomijną oraz wentylowanego mechanicznie	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U39.	wykonywać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U40.	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć

Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Anestezjologia, intensywna terapia, intensywna opieka medyczna – przedmiot nauczania, specjalizacja lekarska i pielęgniarska.	4	D.W3-7., D.W10., D.W14., D.W16-17., D.W38-41., K5., K7.
2.	Ból – definicja, patomechanizm, metody oceny natężenia bólu, kliniczna ocena chorego z bólem, podziały bólu.	4	
3.	Przygotowanie pacjenta do znieczulenia i operacji w trybie planowym i ze wskazań nagłych.	4	
4.	Znieczulenie ogólne. Środki znieczulenia ogólnego.	4	
5.	Anestezja regionalna. Farmakologia znieczulenia miejscowego.	4	
Razem		**20**	

e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka nad pacjentem po znieczuleniu i operacji.	6	D.W3-7., D.W10., D.W14., D.W16-17., D.W38-41.
2.	Ostra niewydolność oddechowa, ostra niewydolność nerek – przyczyny, rozpoznanie, objawy kliniczne, postępowanie.	7	
3.	Wstrząs – definicja, klasyfikacja, rodzaje, patofizjologia, diagnostyka i postępowanie.	7	
Razem		**20**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z ostrą niewydolnością oddechową. Opieka nad pacjentem wentylowanym mechanicznie. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z ostrą niewydolnością krążenia. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z ostrą niewydolnością nerek. Opieka nad pacjentem nieprzytomnym. Opieka pielęgniarska nad pacjentem we wstrząsie.	20	D.W3-7., D.W10., D.W14., D.W16-17., D.W38-41., K5., K7.
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Organizacja oddziału anestezjologii i intensywnej terapii.	10	D.U3., D.U5., D.U7., D.U16-17., D.U19-20., D.U38-40., K1-7.
2.	Kontrolowanie jakości i stopnia sprawności sprzętu, materiałów aparatury.	10	
3.	Obsługiwanie aparatury medycznej używanej na oddziale intensywnej terapii.	14	
4.	Przechowywanie leków zgodnie ze standardami.	10	
5.	Zadania pielęgniarki anestezjologicznej na bloku operacyjnym.	12	
6.	Specyfika pracy na sali wybudzeń.	10	
7.	Standardy i procedury postępowania pielęgniarskiego, stosowane w opiece nad chorym w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	14	
Razem		**80**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Znieczulenie. Ocena ryzyka znieczulenia. Przygotowanie pacjenta. Opieka nad pacjentem po znieczuleniu i operacji. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych i dzieci. Oddział intensywnej terapii – organizacja i funkcjonowanie. Kwalifikacja chorych i metody leczenia w intensywnej terapii. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego. Ostra niewydolność oddechowa. Techniki utrzymywania drożności dróg oddechowych. Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Postępowanie z pacjentem we wstrząsie septycznym. Pielęgnowanie pacjenta z niewydolnością oddechową z wyłonioną rurką tracheostomijną. Postępowanie z pacjentem z urazem wielonarządowym (odma prężna).	20	D.U3., D.U5., D.U7., D.U16-17., D.U19-20., D.U38-40., K1-7.
Razem		**20**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Poznanie środowiska OIOM, zasad związanych z pielęgnacją chorych, dokumentacji pacjenta prowadzonej w oddziale, Doskonalenie komunikowania się z chorym z założoną rurką intubacyjną i tracheostmijną, nieprzytomnym, zespołem terapeutycznym i rodziną chorego. Doskonalenie monitorowania bezprzyrządowego i przyrządowego stanu zdrowia pacjenta, dokumentowania pomiarów, oceniania i analizy dokonywanych działań i zabiegów	80	D.U3., D.U5., D.U7., D.U16-17., D.U19-20., D.U38-40., K1-7.
Razem		**80**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A.: Pielęgniarstwo anestezjologiczne i Intensywnej Opieki. Wyd. PZWL Warszawa 2018.* 2. Kamiński B., Kubler A.: Anestezjologia i intensywna terapia. Warszawa 2015.* 3. Krajewska-Kułak E., Rolka H., Jankowiak B.: Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarskiej. Wyd. PZWL Warszawa 2019.*
Uzupełniająca:	1. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa wybrane zagadnienia. Wyd. PZWL Warszawa 2016.* 2. Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu: Żywienie dojelitowe w domu. Podręcznik dla pacjentów, Wydawnictwo Scientifica 2018.* 3. Wołowicka L., Dyk D. (red): Anestezjologia i intensywna opieka – klinika i pielęgniarstwo. PZWL, Warszawa 2014.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wyklad i e-wyklad)

1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:

1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.

5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Opieka paliatywna (realizowana częściowo w języku angielskim)

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Opieka paliatywna (realizowana częściowo w języku angielskim)**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	IV	**Semestr studiów**	7, 8
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	6

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	15	15	0	0	0	10	40	40	20	**140**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**90**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,25	2	2	0,75	**6**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**4,25**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zdobycie wiedzy i umiejętności umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów nieuleczalnie chorych oraz ich opiekunów.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W5.	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.

D.W42.	proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U2.	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U16.	stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U41.	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U42.	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć			
Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Definicja medycyny paliatywnej. System organizacji opieki paliatywnej w Polsce.	3	D.W2., D.W5-8., D.W12., D.W42., K5. K7
2.	Charakterystyka interdyscyplinarnego zespołu opieki paliatywnej.	4	
3.	Podstawy onkologii. Metody leczenia onkologicznego.	4	
4.	Powikłania terapii przeciwnowotworowej.	4	
Razem		**15**	
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Ból w chorobie nowotworowej.	5	D.W2., D.W5-8., D.W12., D.W42.
2.	Pielęgnowanie pacjenta w schyłkowym studium choroby z najczęściej występującymi objawami ze strony poszczególnych układów.	5	
3.	Global Perspectives on End-of-Life Care: Ethical Dilemmas, Patient Autonomy, and Cultural Diversity in Palliative Nursing (wykład w języku angielskim). Globalne perspektywy w opiece u kresu życia. Dylematy etyczne, autonomia pacjenta i różnorodność kulturowa w pielęgniarstwie paliatywnym	5	
Razem		**15**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Zjawisko zmęczenia chorego i jego rodziny w opiece paliatywnej. Podmiotowość chorego i pojęcie godnego umierania oparte o zasady opieki paliatywnej. Zasady oceny jakości życia w medycynie paliatywnej. Proces starzenia w aspekcie bio-psycho-społecznym. Filozofia, zasady i organizacja opieki paliatywnej, zespól interdyscyplinarny, rola wolontariuszy. Epidemiologia, etiologia, patofizjologia nowotworów. Charakterystyka bólu nowotworowego. Zasady postępowania w leczeniu bólów według WHO. Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach: bólu, duszności, lęku, depresji.	20	D.W2., D.W5-8., D.W12., D.W42.
Razem		**20**	
Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalenie celu i planu opieki pielęgniarskiej.	10	D.U2-3., D.U5., D.U7, D.U10., D.U16., D.U19., D.U41-42., K1-K7.
2.	Rola pielęgniarki w leczeniu bólu nowotworowego.	10	
3.	Pozafarmakologiczne metody łagodzenia dolegliwości bólowych.	8	
4.	Dobieranie metod i środków do pielęgnacji ran na podstawie ich kwalifikacji.	6	
5.	Organizowanie izolacji pacjentów z chorobą zakaźną	6	
Razem		**40**	
Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka nad pacjentem paliatywnym z powikłaniami z powodu leczenia opioidami z założonym portem naczyniowym.	5	D.U2-3., D.U5., D.U7, D.U10., D.U16., D.U19., D.U41-42., K1-K7.
2.	Postępowanie z chorym z nasileniem bólu nowotworowego.	5	
Razem		**10**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Nawiązanie kontaktu z chorym, jego rodziną i zespołem terapeutycznym.	5	D.U2-3., D.U5., D.U7, D.U10., D.U16., D.U19., D.U41-42., K1-K7.
2.	Prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów objętych opieką paliatywną.	15	
3.	Ból totalny – metody leczenia i kontrola bólu u chorych w terminalnym okresie choroby.	5	
4.	Zastosowanie skal do oceny jakości życia oraz dokonanie adekwatnej analizy i określenie planu opieki.	5	
5.	Prowadzenie rozmowy terapeutycznej.	5	
6.	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta, dynamika jej zmian z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych.	5	
Razem		**40**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Ciałkowska-Rysz A., Dzierżanowski T. (red.): Medycyna paliatywna, Termedia, Poznań, 2019.* 2. De Walden-Gałuszko K., Kaptacz A.: Pielęgniarstwo opieki paliatywnej, PZWL, Warszawa, 2019.* 1. Leppert W. : Praktyczny przewodnik medycyny paliatywnej i opieki wspierającej, Via Medica 2020.*
Uzupełniająca:	1. Bętkowska I., Wlewy podskórne, PZWL, Warszawa, 2019.* 2. Krajewska-Kułak E., Dzierżanowski T., Krzyżanowski D., Cybulski M. : Opieka paliatywna. Poradnik dla lekarzy i pielęgniarek rodzinnych oraz rodzin pacjentów, Difin, 2018.* 1. De Walden-Gałuszko K.: Psychoonkologia w praktyce klinicznej, PZWL 2015.*

Metody dydaktyczne
Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.
Środki dydaktyczne
Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład – e-wykład) 1. Obecność 100%. 2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań. Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM: 1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM). 2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.

3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych

1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:

1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	IV	**Semestr studiów**	7, 8
Forma zaliczenia	Egzamin	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	6

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć										
	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	15	15	0	0	0	10	40	40	20	**140**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**30**					**90**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć										
	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0,5	0,5	0	0	0	0,25	2	2	0,75	**6**
ECTS dla grupy form zajęć	**1**					**4,25**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	sala wykładowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	pracownie CSM Uczelni – wykonywanie zadań w warunkach symulacyjnych
Zajęcia praktyczne	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praktyka zawodowa	zaplecze kliniczne (medyczne) jednostek współpracujących – wykonywanie zadań w warunkach rzeczywistych
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy na temat specyfiki opieki długoterminowej i przygotowanie studenta do zadań z zakresu samodzielnego diagnozowania, planowania, realizacji i oceny pacjentów w opiece długoterminowej w warunkach środowiska zamieszkania i instytucji.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
Wykłady, e-Wykłady, CSM, samokształcenie			
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W7.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W8.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W12.	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład

D.W43.	organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W44.	rolę i zadania pielęgniarki opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
D.W45.	światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych;	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	Wykład/ e-Wykład
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U43.	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U44.	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
D.U45.	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;	*OSCE, realizacja zleconego zadania*	CSM
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe			
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U3.	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U5.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U7.	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U9.	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U10.	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U15.	prowadzić rozmowę terapeutyczną	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U19.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U43.	przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych);	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U44.	planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
D.U45.	wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe;	*Realizacja zleconego zadania*	ZP; PZ
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ZP; PZ

Treści programowe poszczególnych zajęć

Wykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Niepełnosprawność i niezdolność do samodzielnej egzystencji – wybrane aspekty opieki długoterminowej w odniesieniu do wybranych grup pacjentów przewlekle chorych.	7	D.W2., D.W6-8., D.W12., D.W43-45
2.	Najczęstsze grupy schorzeń pacjentów w opiece długoterminowej.	8	
Razem		**15**	

eWykład

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Wybrane aspekty terapii lekowych u pacjentów w opiece długoterminowej.	7	D.W2., D.W6-8., D.W12., D.W43-45
2.	Najczęstsze choroby wieku rozwojowego jako przyczyna niepełnosprawności u dzieci.	8	
Razem		**15**	

Samokształcenie

Lp.	Opis treści	Liczba godzin	Kod efektu
1.	Najczęstsze przyczyny i rodzaje powikłań wynikających z niepełnosprawności i niezdolności do samodzielnej egzystencji u pacjentów pielęgniarskiej opieki długoterminowej. Zakres opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w opiece długoterminowej w różnym wieku z uwzględnieniem wybranych chorób przewlekłych/schorzeń. Wystawianie zleceń na badania diagnostyczne. Pacjent geriatryczny jako podmiot w opiece długoterminowej. Pielęgnowanie chorego we wstrząsie. Monitorowanie pacjenta we wstrząsie; kierunki obserwacji pielęgniarskiej pacjenta w zależności od rodzaju wstrząsu; udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Opieka długoterminowa w warunkach domowych. Wystawianie recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich. Rozpoznawanie powikłań chorób przewlekłych u pacjentów opieki długoterminowej oraz ich profilaktyka.	20	D.U3., D.U5., D.U7, D.U9-10., D.U15., D.U19., D.U43-45.
Razem		**20**	

Zajęcia praktyczne w warunkach naturalnych			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, ustalanie celu i planu pielęgniarskiej opieki długoterminowej.	6	D.U3., D.U5., D.U7, D.U9-10., D.U15., D.U19., D.U43-45., K1.-K7.
2.	Prowadzenie poradnictwa w zakresie samoopieki pacjentów objętych opieką długoterminową. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	6	
3.	Prowadzenie profilaktyki powikłań występujących w przebiegu choroby przewlekłej. Postępowanie w stanach zagrożenia życia. Postępowanie w przypadku wystąpienia wstrząsu, udział pielęgniarki w farmakoterapii wstrząsu. Skład zestawu przeciwwstrząsowego.	5	
4.	Organizowanie izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w warunkach domowych/szpitalnych.	5	
5.	Dobieranie metod i środków do pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji.	6	
6.	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta z chorobą przewlekłą, dynamiki jej zmian i realizowanej opieki pielęgniarskiej.	6	
7.	Uczenie pacjenta i jego opiekuna/rodziny doboru oraz	6	
Razem		**40**	

Zajęcia CSM			
Lp.	**Opis treści kształcenia**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Przykłady praktyk pielęgniarskich opartych na dowodach naukowych w zakresie profilaktyki i postępowania z odleżynami. Najczęstsze problemy zdrowotne i pielęgnacyjno- opiekuńcze osób w różnym wieku, będące przyczyną objęcia opieką długoterminową. Opieka długoterminowa świadczona w ramach pomocy społecznej. Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Postępowanie z pacjentem geriatrycznym ze zmianą opatrunku/edukacja rodziny. Opieka nad chorym z założona gastrostomią.	10	D.U3., D.U5., D.U7, D.U9-10., D.U15., D.U19., D.U43-45., K1.-K7.
Razem		**10**	

Praktyka zawodowa			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka zindywidualizowana nad pacjentem z problemami w przebiegu choroby przewlekłej. Doskonalenie umiejętności w zakresie wystawiania recept na leki (gotowe i recepturowe), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz wystawiania zleceń na badania diagnostyczne.	28	D.U3., D.U5., D.U7, D.U9-10., D.U15., D.U19., D.U43-45., K1.-K7.
2.	Opracowanie programu edukacyjnego dla pacjentów z wybraną chorobą przewlekłą.	12	
Razem		**40**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K., Skolmowska E.: Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.* 2. Zielińska E., Guzak B., Syroka-Marczewska K.: Opieka długoterminowa. Uwarunkowania medyczne i prawne, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2018.*
Uzupełniająca:	1. Koper K.J., Koper A. (red.): Pielęgniarstwo onkologiczne, PZWL Warszawa 2020.* 2. Jabłońska R., Ślusarz R. (red.): Wybrane problemy pielęgnacyjne pacjentów w schorzeniach układu nerwowego. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2022.* 3. Szczerbińska K., Puto G. (red.): Opieka długoterminowa w geriatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wydanie I, Warszawa 2023*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, samokształcenie kierowane, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film, zajęcia praktyczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, wzory dokumentowania badania, sprzęt do nauki czynności pielęgniarskich, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia wykładów (wykład – e-wykład)
1. Obecność 100%.
2. Egzamin pisemny – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia zajęć CSM:
1. Obecność na wszystkich zajęciach (z uwzględnieniem przyjętego trybu usprawiedliwiania i odrabiania nieobecności zgodnie z organizacją zajęć w CSM).
2. Punktualne uczestnictwo w zajęciach, przestrzeganie zasad kultury osobistej, etyki zawodowej oraz właściwa organizacja pracy.
3. Efektywna współpraca i komunikacja z nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia, pacjentami symulowanymi oraz – w zależności od charakteru zadania – członkami zespołu terapeutycznego.
4. Wykonanie i zaliczenie ćwiczeń praktycznych, zadań praktycznych oraz osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć pod nadzorem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.
5. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, identyfikowanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie, realizowanie i ocenianie opieki pielęgniarskiej w zakresie wynikającym z programu zajęć.
6. Przedstawienie wymaganej dokumentacji związanej z realizacją zadań praktycznych i symulacyjnych, w tym dokumentacji procesu pielęgnowania, przy czym zakres i sposób jej opracowania zależy od charakteru konkretnych zajęć, ćwiczeń lub zadań.
7. Pozytywne zaliczenie symulacji medycznej zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w CSM.

Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych
1. 100% frekwencja na zajęciach.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Zaliczenie symulacji medycznej.
4. Zaliczenie pod opieką nauczyciela zadań praktycznych, efektów uczenia się przewidzianych programem zajęć praktycznych (świadczenia zdrowotne) wykazane w dzienniku umiejętności zawodowych.
5. Przedstawienie dokumentacji zawierającej rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, realizację zleceń lekarskich w procesie terapeutycznym, edukację zdrowotną i promocję zdrowia.

Forma i warunki zaliczenia praktyk zawodowych:
1. 100% frekwencja na praktyce zawodowej.
2. Punktualność, kultura osobista, poprawna organizacja pracy.
3. Przedstawienie dokumentacji z praktyki (w formie pisemnego sprawozdania z praktyki obejmujące zakres tematyki praktyki zawodowej).

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu						
Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się					
Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Podstawy rehabilitacji

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Podstawy rehabilitacji**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	1

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	15	10	0	0	0	0	0	10	**35**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**15**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0,25	**1**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	sale ćwiczeniowe Uczelni
Seminaria	—
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest przyswojenie wiedzy na temat istoty, celów i zadań rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w wybranych schorzeniach w różnym wieku.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, etyki zawodu, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
D.W46.	podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	e-Wykład/ SAM.
D.W47.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach.	*Egzamin pisemny i/lub ustny, projekt lub odpowiedź ustna*	e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U13.	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	*realizacja zleconego zadania*	ćwiczenia
D.U14.	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	*realizacja zleconego zadania*	ćwiczenia
Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ćwiczenia
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ćwiczenia
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	ćwiczenia

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Podstawowe pojęcia związane z niepełnosprawnością, definicje, klasyfikacja, epidemiologia.	1	D.W46 D.W47.
2.	Rodzaje niepełnosprawności.	2	
3.	Rehabilitacja jako proces medyczno-społeczny. Koncepcja rehabilitacji wg WHO.	1	
4.	Wpływ ruchu na organizm człowieka.	1	
5.	Podstawowe metody i techniki usprawniania chorych.	2	
6.	Rola i zadania fizykoterapii w rehabilitacji chorych.	2	
7.	Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów – stosowanie udogodnień.	2	
8.	Problematyka rehabilitacji zawodowej, regulacje prawne.	1	
9.	Aktywność ruchowa w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji wybranych chorób.	2	
10.	Rodzaje badań diagnostycznych w rehabilitacji.	1	
Razem		**15**	

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Organizacja oddziałów rehabilitacji szpitalnej i placówek rehabilitacji poszpitalnej. Rola pielęgniarki w zespole rehabilitacyjnym. Przyczyny i następstwa niepełnosprawności. Ocena chorego, niepełnosprawnego i jego środowiska dla potrzeb rehabilitacji kompleksowej i procesu pielęgnowania. Realizowanie działań pielęgnacyjnych i rehabilitacyjnych ograniczających skutki hipokinezji. Wybrane elementy kinezyterapii. Rodzaje badań diagnostycznych w rehabilitacji.	5	D.U13-14., K1., K6-7
2.	Zasady doboru i technika posługiwania się pomocami ortopedycznymi i technicznymi. Zasady pielęgnowania i usprawniania osób po udarach mózgu. Zadania pielęgniarki w rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych. Zajęcia prowadzone w ramach symulacji wysokiej wierności, realizowane scenariusze: Postępowanie z pacjentem po zdjęciu opatrunku gipsowego z kończyn dolnych	5	D.U13-14., K1., K6-7
Razem		**10**	

Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Opieka i przewodnictwo osobie z upośledzoną funkcją narządu wzroku lub słuchu.	6	D.W46 D.W47.
2.	Terapia zajęciowa, rola sportu i rekreacji.	4	
Razem		**10**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Rutkowska E.: Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018.* 2. Kiwerski J. (red): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2006.* 1. Bauer, Aleksandra, Wiecheć Marek.: Przewodnik metodyczny po wybranych zabiegach fizykalnych, Ostrowiec Świętokrzyski, Wydawnictwo Makmed Rehabilitacja, 2008.*
Uzupełniająca:	1. Rosławski A., Skolimowski T.: Technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL, Warszawa 2015.* 2. Levitt, Sophie.: Rehabilitacja w porażeniu mózgowym i zaburzeniach ruchu Warszawa, Wydaw. Lekarskie PZWL, 2007* 1. Szulc A., Kruczyński J.: Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja. Wybrane zagadnienia z zakresu chorób i urazów narządu ruchu dla studentów i lekarzy, PZWL, Warszawa 2015*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykłady z elementami konwersatorium, prezentacje multimedialne, metody eksponujące, prezentacje, metody problemowe, studium przypadku, dyskusja, pokaz z instruktażem, ćwiczenia kliniczne.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, standardy, plansze, skale do oceny stanu zdrowia, opisy przypadków.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń

5. Obecność na ćwiczeniach 100%.
6. Aktywny udział w ćwiczeniach.
7. Zaliczenie umiejętności bieżących zdobywanych podczas ćwiczeń.
8. Teoretyczne zaliczenie cząstkowe odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Badania naukowe w pielęgniarstwie

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Badania naukowe w pielęgniarstwie**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	2

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	15	0	10	0	0	0	0	40	**65**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**15**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0	1	**2**
ECTS dla grupy form zajęć	**0,5**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Wykłady	—
e-Wykłady	platforma e-learningowa Uczelni
Ćwiczenia	—
Seminaria	sala wykładowa/ćwiczeniowa na terenie Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie
Laboratoria	—
CSM	—
Zajęcia praktyczne	—
Praktyka zawodowa	—
Praca własna studenta	student uczy się samodzielnie, ale pod kierunkiem (ze wsparciem) nauczyciela akademickiego albo innej osoby prowadzącej zajęcia; ma określony program (zakres treści kształcenia), terminy realizacji oraz zasady oceniania zadań (weryfikacji efektów uczenia się); weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarskich wskazówek poszpitalnych dla pacjenta, jego rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki pielęgniarskiej.

Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wiedzą i umiejętnościami z zakresu metodologii badań naukowych niezbędnych w praktyce pielęgniarskiej.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Podstawowe wiadomości z podstaw pielęgniarstwa, zdrowia publicznego, informatyki i statystyki.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Macierz efektów uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć

Symbol i numer przedmiotowego efektu uczenia się	Po zakończeniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się absolwent zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
Efekty uczenia się w zakresie wiedzy – absolwent zna i rozumie:			
D.W48.	znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarskiej i rozwoju zawodu pielęgniarki;	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
D.W49.	pielęgniarskie organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
D.W50.	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
D.W51.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie;	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
D.W52.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki;	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
D.W53.	podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.	*zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru*	e-Wykład/ SAM.
Efekty uczenia się w zakresie umiejętności – absolwent potrafi:			
D.U46.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarki;	*Realizacja zleconego zadania, projekt, odpowiedź ustna*	seminarium
D.U47.	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarki.	*Realizacja zleconego zadania, projekt, odpowiedź ustna*	seminarium

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – absolwent jest gotów do:			
K1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K2.	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM
K7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	*przedłużona obserwacja przez opiekuna / nauczyciela prowadzącego; Ocena 360°, Samoocena*	CSM

Treści programowe poszczególnych zajęć			
e-Wykład			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Istota i pojęcie metodologii. Elementy wiedzy o nauce i poznaniu naukowym. Paradygmaty pielęgniarstwa. Proces badawczy i jego etapy. Pielęgniarskie organizacje naukowe, cele i metody badań mające zastosowanie w pielęgniarstwie. Typologia badań naukowych. Narzędzia badawcze.	15	D.W49-53., K5., K7.
		15	
Seminarium			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Struktura pracy naukowej i jej ocena. Etyka w badaniach naukowych. Ochrona własności intelektualnej. Źródła informacji naukowej, sporządzanie przypisów i piśmiennictwa do opracowań naukowych. Metody i techniki badań. Zasady konstruowania narzędzi badawczych. Interpretowanie danych empirycznych i wnioskowanie. Podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych.	10	D.U46-47., K5., K7.
Razem		**10**	
Samokształcenie			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Pozyskiwanie, gromadzenie i analiza piśmiennictwa. Zaplanowanie przebiegu eksperymentów badawczych. Konstruowanie projektu badawczego w ramach badań jakościowych. Krytyczna analiza publikowanych wyników badań naukowych.	40	D.W49-53., D.U46-47., K5., K7.
Razem		**40**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2018.* 2. Uchmanowicz I., Rosińczuk J., Jankowska – Polańska B.: Badania naukowe w pielęgniarstwie i położnictwie, Continuo, Wrocław 2014. * 3. Serafin L. (red.) Badania naukowe w pielęgniarstwie. Edra Urban & Partner Sp. z. o.o., Wrocław 2022.*
Uzupełniająca:	1. Bauman T., Pilch T.: Zasady badań pedagogicznych. Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2010.* 2. Penar-Zadarko B:. Badania w pielęgniarstwie XXI wieku –Tom 1 . Wydawnictwo Continuo. Warszawa 2012.* 3. Lesińska-Sawicka M. (red.): Metoda case study w pielęgniarstwie. Wprowadzenie do zagadnienia. Warszawa: Wydaw. Borgis; 2009.*

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja, studium przypadku, metody sytuacyjne, ćwiczenia, projekty.

Środki dydaktyczne

Laptop, rzutnik multimedialny, tablica, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, procedury, publikacje naukowe.

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się

Forma i warunki zaliczenia e-wykładów

1. Obecność 100%.
2. Zaliczenie pisemne – test wielokrotnego wyboru, składający się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu weryfikowanych efektów. Kryterium uzyskania oceny pozytywnej jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na 60% pytań.

Forma i warunki zaliczenia seminarium:

1. Obecność na seminarium 100%.
2. Aktywny udział w seminarium.
3. Wykonanie zadania w grupie, np. analiza artykułu naukowego, przygotowanie prezentacji na wskazany temat.

Ocena poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przedmiotu

Kategoria efektu uczenia się dla przedmiotu	2,0	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Wiedza	Rażący brak wiadomości programowych i więzi logicznej między wiadomościami.	Zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych, wiadomości podstawowe luźno ze sobą zestawione, ograniczona umiejętność stosowania wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego. Proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi niezachowane.	Opanowanie materiału programowego, poprawne rozumienie związku przyczynowego.	Opanowanie materiału programowego, jasne formułowanie myśli, prawidłowe proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi.	Wyczerpujące opanowanie całego materiału programowego, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe rozumienie związku przyczynowego.
Umiejętności	Zadania praktyczne wykonuje nieprawidłowo – robi błędy, rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie z nielicznymi błędami, które nie wpływają na rezultaty pracy, woli pracować w grupie.	Zadania praktyczne wykonuje poprawnie – nieznaczne błędy, które nie wpływają na rezultaty pracy.	Zadania praktyczne wykonuje dobrze i jest samodzielny.	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, z niewielką pomocą	Zadania praktyczne wykonuje biegle i starannie, jest samodzielny.
Kompetencje społeczne	Student mało odpowiedzialny, bierny w czasie zajęć, są zastrzeżenia, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, przy realizacji zadań postawa wyczekująca – wymaga zachęcenia do pracy przez nauczyciela.	Student odpowiedzialny, aktywny, bez uwag, co do kompetencji społecznych.	Student odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.	Student bardzo odpowiedzialny, zaangażowany w czasie zajęć, bez zastrzeżeń, co do kompetencji społecznych.

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się

Ocena	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0
Metoda oceny systemem procentowym weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	60%	69%	76%	85%	92%

Przygotowanie do egzaminu dyplomowego

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Seminarium dyplomowe**		
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	5

Cel przedmiotu	Celem jest przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Znajomość zagadnień z nauk społecznych; nauk podstawowych zdrowia publicznego, badań naukowych w pielęgniarstwie, nauk w zakresie opieki pielęgniarskiej.

Treści programowe poszczególnych zajęć
-
Opis treści
Student przygotowuje się do złożenia egzaminu dyplomowego

Zalecana literatura	
Podstawowa:	1. Objęta programem studiów i wskazana studentom.
Uzupełniająca:	1. Własne poszukiwania literaturowe studentów.

Praktyki zawodowe wybierane indywidualnie przez studenta

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa modułu	NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	IV	**Semestr studiów**	8
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	3

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	0	0	0	0	0	0	80	0	**80**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**0**					**80**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0	0	0	0	0	0	3	0	**3**
ECTS dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Student w ramach przedmiotu realizuje cele, treści i efekty uczenia się dla wybranego przez siebie zakresu praktyk spośród:

- Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne
- Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne (w tym w bloku operacyjnym)
- Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne
- Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne
- Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne
- Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne
- Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne
- Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe
- Anestezjologia i pielęgniarstwo w intensywnej opiece
- Opieka paliatywna.

G. WYCHOWANIE FIZYCZNE

Wychowanie fizyczne (tylko na studiach stacjonarnych)

	WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

SYLABUS PRZEDMIOTU			
Nazwa przedmiotu	**Wychowanie fizyczne**		
Nazwa modułu	WYCHOWANIE FIZYCZNE		
Kierunek	Pielęgniarstwo	**Profil kształcenia**	Praktyczny
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia	**Forma kształcenia**	Studia stacjonarne
Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Zarządzania	**Typ przedmiotu**	Obowiązkowy
Rok studiów	II	**Semestr studiów**	3, 4
Forma zaliczenia	Zaliczenie	**Osoby prowadzące zajęcia**	zgodnie z bieżącym przydziałem
Język wykładowy	polski	**Punkty ECTS**	-

Całkowity nakład pracy studenta w ramach przedmiotu potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się w godzinach oraz w punktach ECTS

Forma i wymiar godzinowy zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
Liczba godzin dla formy zajęć	0	0	60	0	0	0	0	0	0	**60**
Liczba godzin dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Przydział punktów ECTS dla poszczególnych form zajęć

	Zajęcia kontaktowe kształtujące wiedzę				**Zajęcia kontaktowe kształtujące umiejętności praktyczne**				**Praca własna studenta**	**OGÓŁEM**
Forma zajęć	**Wykłady**	**e-Wykłady**	**Ćwiczenia**	**Seminaria**	**Laboratoria**	**Pracownie - symulacje wysokiej wierności (CSM)**	**Zajęcia praktyczne**	**Praktyka zawodowa**		
ECTS dla formy zajęć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
ECTS dla grupy form zajęć	**0**					**0**				

Miejsce (sposób) realizacji poszczególnych form zajęć	
Ćwiczenia	Infrastruktura Uczelni, ewentualnie baza obca

Cel przedmiotu	C1 Wszechstronny rozwój fizyczny organizmu. Wykształcenie, poprawa i utrzymanie podstawowych cech motorycznych tj siła, wytrzymałość, szybkość i koordynacja ruchowa. C2 Ukształtowanie postawy świadomego i permanentnego uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności sportowo-rekreacyjnych w czasie nauki oraz po jej ukończeniu dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego. C3 Kształtowanie postaw osobowościowych: poczucia własnej wartości, szacunku dla innych osób, zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych. C4 Nauka współdziałania w zespole, akceptacji siebie i innych, kultury kibicowania, stosowania zasady „fair play" w sporcie i w życiu.

Ćwiczenia			
Lp.	**Opis treści**	**Liczba godzin**	**Kod efektu**
1.	Fitness: podstawowe kroki w aerobiku, oraz proste układy choreograficzne do muzyki. Fitness: podstawowe kroki na platformie, proste układy choreograficzne poprawiające wydolność krążeniowo - oddechową organizmu. Fitness: Body Ball, technika ćwiczeń na piłkach gimnastycznych, poprawa poczucia równowagi, zwiększenie stabilizacji całego ciała. Fitness: trening wzmacniający z ciężarkami i sztangami. Fitness: ćwiczenia rozciągające z elementami jogi, callaneticsu i stretchingu. Nordic Walking : technika pracy RR i NN, technika marszu w terenie płaskim, pod górę i w dół, ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem kijków, dobór dystansu i tempa. Gimnastyka lecznicza : ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne, kończyny górne i dolne, tułów i mięśnie głębokie. Wykorzystanie ćwiczeń izometrycznych, równoważnych, rozciągających, ukierunkowanych na dane schorzenie, ćwiczeń z przyborami oraz relaksacyjnych. Ćwiczenia w pozycjach izolowanych, rola prawidłowego oddychania podczas ćwiczeń. Tenis stołowy: postawa przy stole i sposoby poruszania się podczas gry, różne sposoby trzymania rakietki, forehandem, backhandem, serwis, uderzenia atakujące, uderzenia obronne, uderzenia pośrednie. Turystyka piesza - wycieczki.	60	
Razem		**60**	

Zalecana literatura	
Podstawowa:	G. Jurgen "Trening siłowy" wyd. Wydawnictwo RM 2019
Uzupełniająca:	M. Boyle "Nowoczesny trening funkcjonalny" wyd. Galaktyka 2019
Metody dydaktyczne	
Ćwiczenia fizyczne.	
Środki dydaktyczne	
Akcesoria do ćwiczeń sportowych	

Sposoby weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się
1. Obecność 100%. 2. Zaliczenie na podstawie aktywnego uczestnictwa w ćwiczeniach.

symbolem ***** zaznaczone zostały w sylabusach pozycje literatury, które znajdują się w zbiorach biblioteki Wyższej Szkoły Zarządzania w Częstochowie